Poštnina plačana v gotovini LETO LVIII V Ljubljani, v nedeljo 28. decembra 1930 ŠTEV. 295 1. izdaja Cena 2 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava, Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ali smo res tako bogati?

Svetovna gospodarska kriza je zajela tudi našo državo in živo jo občutimo tudi v Sloveniji. Vsem je znano, kako neugodne so razmere v rudarskih revirjih. Stalno smo prinašali poročila o redukcijah v industriji. Gotovo najtežje pa zadeva naše kraje agrarna kriza. Zaradi nizkih kmetijskih pridelkov in visokih cen industrijskih proizvodov je prišlo naše kmetijstvo v izredno težak položaj. Zato smo se res začudili, ko smo v ugledni zagrebški reviji »Nova Evropa« čitali, da se agrarna kriza Slovenije skoro ne tiče in da o agrarni krizi v Sloveniji niti ne more biti govora. Istočasno pa ta ugledna zagrebška revija piše, da je tako v hmeljarskih kakor vinarskih krajih težka situacija. Že to sta dve izredno važni panogi našega kmetijstva. Pisec članka »Položaj Slovenije v našem gospodarstvu« dr. Ivo Belin predvsem poudarja, kako mora Slovenija uvažati mnogo moke in žita, katerih cene so danes izredno nizke. Toda ne samo oni proizvodi kmetijstva, ki jih mora naš kmet dokupovati, imajo nizke cene, temveč tudi proizvodi, katere proizvaja naše kmetijstvo nad svojo potrebo, tudi ti so izredno padli v ceni. Znano je, kako nizke cene so danes za fižol, naravnost smešno nizke cene — in še te se dajo le s težavo doseči — ima krompir. Zaradi teh nizkih cen je naravno prizadeto vse naše kmetijstvo in če je položaj nekoliko boljši, kakor v drugih krajih države, tedaj se imamo za to zahvaliti le naši zadružni organizaciji, ki je v največjo pomoč bila našemu kmetu že ob svoji ustanovitvi in ravno tako tudi sedaj, ko so prišli zopet slabi časi za naše kmetijstvo.

Tudi cene živine so padle in nikakor ni točna trditev, da more kmet prodajati svojo živino po povoljnih cenah prejšnjih let. Poročila s sejmov na deželi vedo že delj časa povedati, da so cene živini padle in da je poleg vsega tega postalo zelo težko sploh prodati živino. Razumljivo je tedaj, da pri takem stanju cen položaj kmetijstva v Sloveniji ni rožnat, pač pa nas mora navdajati s strahom, ker vse kaže, da te krize ne bomo tako lahko preboleli.

V dokaz naših trditev, katerih sicer našemu kmetu ni treba dokazovati, ker sam na svoji koži bridko občuti, kako teži na njegovo gospodarstvo agrarna kriza, pa moramo podčrtati še dejstvo, da je bilo naše kmetijstvo, saj kar se tiče žitarstva, že prej nerentabilno in da se je vedno težje borilo s tujo konkurenco, tako iz naše države, kakor tudi iz inozemstva. Pa tudi drugi stanovi v Sloveniji bi vedeli povedati dovolj o naši agrarni krizi, ker od vsepovsod čujemo pritožbe trgovine in obrti, zlasti pa po deželi, da je naš kmet popolnoma izostal kot kupec in tudi industrija, posebno ona, ki proizvaja direktno za kmetsko prebivalstvo, toži, da je kupna moč našega kmeta popolnoma opešala. Mislimo, da nam ni treba v podkrepitev naše trditve, da pri nas preživljamo tudi agrarno krizo, več navajati dejstev, zlasti še, ker vemo, kako je bilo kmetijstvo v nekaterih panogah že prej nerentabilno.

Tudi kar se tiče industrije v Sloveniji, vidimo, da ni vse zlato, kar se sveti. Poleg zaslužka naših delavcev in naših krajev od industrije, pa gre letno sto milijonov dinarjev v inozemstvo na račun dividend in obresti tujega kapitala. Zato visoka carinska zaščita ne prihaja v korist Sloveniji, pač pa predvsem onim industrijam, ki so v rokah tujega kapitala. Kakor ostali kraji države, tako morajo tudi naši konzumenti plačevati tribute naši industriji, ki pa ni toliko časa naša, kakor last tujega kapitala, naša pa je samo deloma po imenu in pa po kraju, kjer se nahaja.

Zato tudi vidimo, da so mnenja o koristi industrije za Slovenijo deljena, saj se na eni strani poudarja, kakšno korist imamo od industrije, na drugi strani pa, kako velike vsote denarja gredo v inozemstvo.

Priznati moramo in veseli nas, da smo s podrobnim delom zbrali tako velike vsote kapitala, zlasti v naših zadrugah in regulativnih hranilnicah. Toda upoštevati je treba, da so tudi drugod zbrane velike vsote kapitala. Če je pri nas koncentriran kapital v zadrugah in hranilnicah, tedaj pa imajo v Zagrebu banke zbrano večino kapitala. Saj dosegajo vloge pri Praštedioni skoraj dve milijardi dinarjev. Pri vsem tem pa ne smemo nikdar pozabiti, da so vse za naše razmere velike vsote zbranega kapitala razmeroma majhne v primeri z zbranim kapitalom v drugih državah.

Iz vsega tega vidimo, da položaj našega gospodarstva, posebno pa kmetijstva, ni tako ugoden, kakor bi bilo sklepati po mislih prebivalstva drugih pokrajin države. Tudi pri nas opažamo veliko gospodarsko krizo, pa smo mogoče bolj prizadeti, kakor drugi kraji države, ker naša zemlja ni tako plodna, kakor drugod, pa tudi nimamo na razpolago tako velikih sredstev, kakor drugod. Naše kmetijstvo že prej ni bilo rentabilno in zmožno konkurence z velikimi produkcijskimi pokrajinami pri nas in v inozemstvu. Že tedaj smo morali gledati, da preusmerimo naše kmetijstvo v one panoge, ki bi bile v naših razmerah bolj dobičkanosne.

Krvavi boji z indskimi četaši v Birmi

Rangoon, 27. dec. Teroristično delovanje indskih nacionalistov se s posebno silo osredotočuje v Birmi. To je razlagati iz tega, ker je indska konferenca v Londonu sklenila, da Birmo loči od Indije kot posebno državo. Potem ko je skupina teroristov nedavno zažgala nek mali kolodvor v Saravadiju, so drugi zanetili naravnost malo vstajo v mestecu Saravadi, ki leži 75 milj daleč od Rangoona.

Zjutraj je množica napadla in ubila nekega inženerja britanske administracije, Fielda Clarka. Ko je prihitela policija, da ščiti osebe in vzpostavi red, je bila od množice sprejeta sovražno. Kmalu so se duhovi razburili do skrajnosti in je nastal konflikt, v katerem so policisti podlegli ogromni premoči in je množica štiri od njih ubila.

Ko je vest o tem dospela v Rangoon, so odhiteli v Saravadi močni oddelki pehote, oborožene s strojnicami. Kolikor se izve dosedaj, je bilo v naskoku na množico ubitih 20 Indijcev.

V Delhiju je v nekem skladišču osrednjega kolodvora eksplodirala bomba, ki je ubila eno osebo, dve pa ranila. Bomba je bila zavita v ovoj, ki je bil oddan v skladišče, pa dozdevni lastnik ni prišel ponj. Bomba je razpočila, ko je urednik zavoj prijel, da ga odnese v prostor, namenjen za nereklamirane stvari. Seveda je ta atentat povzročil v angleških krogih močan vtis, ker se je zgodil komaj tri dni po atentatu na pundžabskega guvernerja v Lahoru.

Kar se tiče dogodkov v Birmi, nista slučaja v Taravadiju in Saravadiju osamljena, marveč je četa rebelov napadla na božični dan 24. t. m. neko vilo v Pegujomasu, kjer je ubila lastnika, angleškega častnika. V Jedeiku je druga skupina napadla tamošnjo policijsko postajo. Četaštvo je v okrajih Taravadija in Insejna organizirano in se zadnje dni pojavlja tu in tam, skrivajoč se po izvršenih napadih v džungli. Policijske sile položaju niso kos in je treba pošiljati za četaši vojaške oddelke.

Obnovo terorističnih aktov, ki so skoro pol leta počivali, je pripisovati najnovejšemu geslu Gandijevih pristašev, da naj se odstranijo vodilne osebe angloindske vlade. Znano je, da je podkralj, na katerega je bila poizkušena že cela vrsta atentatov, v zadnjem času moral odpovedati vse slavnosti, ker je policja zopet odkrila nameravana atentata na njegovo osebo. Gandisti očividno računajo, da bodo angleške visoke funkcijonarje prestrašili in s tem upravo dežele onemogočili.

Vladni krogi ohranjajo mirno kri, ker poznajo nestalnost indskega narodnega značaja, ki valovi med plimo in oseko. Sedanji izbruh nacionalističnega gibanja upajo ukrotiti z energičnimi, a modrimi ukrepi, v katerih je lord Irwin mojster, dokler se indsko vprašanje ne bo rešilo normalnim potom po moderni ustavi. Treba pa je pripomniti, da bi delo indske konference v Londonu potekalo veliko hitreje, če bi nasprotstvo med Hindi in muslimani ne stalo rešitvi indskega ustavnega vprašanja na poti kot skoraj nepremagljiva ovira. To je tem bolj neprijetno, ker delavski vladi brani, da bi priznala Indiji značaj neodvisnega dominijona, kakor bi sama rada. Dominijon je namreč popolnoma nemogoč, če se Hindi in muslimani ne sporazumejo, ker bi se potem ta dva tabora pobijala tako, da bi bila anarhija neizbežna.

V zadnjih dneh se vlada zopet silno trudi, da prepriča delegate Hindov in muslimanov ob okrogli mizi, da je sporazum med njimi neobhoden. Poseben pododsek indske konference se že ves teden trudi, kako bi našel formulo sporazuma za razmerje med hindskimi in muslimanskimi sedeži tako v bodoči indski državni federalni kakor v provincijalni samoupravi. Še vedno pa preprečuje sporazum težnja muslimanov, da ohranijo v Pundžabu in Bengalu večino ali vsaj 50 odstotno zastopstvo po kurijalnem sistemu, dočim Hindi zahtevajo enostaven majoritetni sistem, poudarjajoč, da bi kurijalni sistem preprečeval resničnim razmeram odgovarjajoče zastopstvo Hindov, ki se bolj množijo ko muslimani, kateri da se imajo za svojo moč zahvaliti zgodovinskim privilegijem, bogastvu in večji organiziranosti.

Kljub tem velikim težavam pa je bodoča ustava in položaj Indije od konference v najvažnejših obrisih že izdelana.

Rangoon, 27. dec. AA. Okoli tisoč revolucijonarjev se je zbralo v četo, ki ropa po vaseh. Četa je dobro oborožena. V borbi z rednimi četami je padlo okoli 150 vstašev, 50 pa jih je bilo ujetih.

Izjava papeževega delegata o modernem Kitaju

Predsednik republike postal katoličan — 50.000 spreobrnjenj

Rim, 27. dec. »Giornale d'Italia« objavlja zanimivo izjavo apostolskega delegata, mons. Constantinija v Pekingu, o aktualnem političnem položaju v Kitaju in o tamkajšnjih katoliških misijonih.

»Sedanji pretresi kitajskega orjaka« — je dejal visok cerkveni dostojanstvenik — pomenijo probujo naroda, ki je spal tisočleten sen pa se je, zbujen po zgledu sosednega Japana, dvignil na noge, odločen, da obnovi svojo staro kulturo, se osvobodi tujih političnih vplivov in, oborožen z evropsko demokratično ideologijo in z rezultati znanosti, s katerimi so se seznanili njegovi sinovi na zapadnih univerzah, ustanovi po padcu dinastije Tsingov edinstveno in napredno republiko.«

Apostolski delegat je nato poudarjal potrebo, da sedanja nacionalna Kitajska vlada deželi da dobro upravo, ki bo znala vzdrževati in utrditi red in mir, katerega ogromna večina dobrega kitajskega naroda tako goreče želi in kliče. Vesel dogodek je izpreobrnitev predsednika republike Čankajšek h katoličanstvu. Katolicizem je najtrdnejši element miru, političnega reda in socialne pravičnosti ter poštenosti.

O usodi misijonov v državljanski vojni je monsignor Constantini dejal, da je vseh 100 misijonskih okrožij več ali manj trpelo. Najhuže je v dolini modre reke, kjer državljanska vojska najbolj divja. Večina ubitih, mučenih in ujetih misijonarjev in misijonark je iz tega okraja. V splošnem pa misijonstvo deluje s čedalje večjim uspehom in je upati, da bo število konverzij v letu 1930 doseglo številko 50.000. »Misijonarji« je dejal apostolski delegat, »pišejo sedaj v Kitaju eno najbolj slavnih strani zgodovine katoliške cerkve; njih gorečnost, pogum in vztrajnost so občudovanja vredni. Pa tudi verniki se silajno drže in nekateri so pretrpeli tudi mučeništvo.«

Venizelova politična pot po Evropi

Grški ministrski predsednik obišče Belgrad, Dunaj in Varšavo

Atene, 27. dec. AA. Predsednik vlade Venizelos je odpotoval ob 13.35 s simplonskim ekspresom v Belgrad, kjer se pomudi dve do tri ure. Od tam bo nadaljeval pot na Dunaj in v Varšavo, vrnil pa se bo iz Rima v Atene. G. Venizelos potuje z gospo, spremljata pa ga direktor političnega oddelka ministrstva zunanjih zadev Melas in tajnik Lambros. Preden je odpotoval, je priredil g. Venizelos intimno kosilo na čast maršalu Franchetu d'Esperayu. Na postajo so ga spremili mnogi ugledni člani atenske družbe, med njimi tudi jugoslovanski poslanik g. Vučković, poljski odpravnik poslov in italijanski poslanik. V Venizelovem spremstvu potuje tudi več grških časnikarjev.

Atene, 27. dec. m. Grški opozicionalni tisk kritizira Venizela, da je sedanji trenutek jako neugoden za potovanje v inozemstvo radi gospodarske krize. Vladni tisk odgovarja, da je Venizelovo potovanje velikega političnega pomena.

Atene, 27. dec. kk. Zun. minister Mihalokopulos je izjavil zastopnikom listov, da Venizelovo potovanje zopet dokazuje, da je Grčija miroljubna in da hoče svojo popolnoma neodvisno zunanjo politiko. Grčija se ne namerava vezati proti nobeni velesili ali skupini držav.

Atene, 27. dec. kk. Vladni list »Hestia« piše da so izjave italijanskega poslanika v Berlinu zelo čudne, ker je baje rekel, da se namerava z grško-turško pogodbo razdreti Mala antanta in da je popolnoma samoposebi razumljivo, da Venizelos ne vodi prav nobene take politike.

Atene, 27. dec. kk. Vladni listi izražajo svoje začudenje o vesti lista »Paris Midi«, da se hoče Grčija priključiti pokretu za revizijo versaillske mirovne pogodbe.

Belgrad, 27. dec. l. Jutri popoldne ob 5 prispe v Belgrad predsednik grške vlade Venizelos, da vrne obisk zun. ministru dr. Marinkoviču. V Belgradu ostane samo tri ure. Nj. Vel. kralj ga bo sprejel v avdienco, nakar se bo razgovarjal z dr. Marinkovičem, ki priredi v njegovo čast čajanko, na katero so povabljeni zastopniki tujih držav v Belgradu. Venizelosu se peljejo nasproti višji uradniki zunanjega ministrstva, da ga sprejmejo na meji in spremijo v Belgrad.

Anglija posreduje med Italijo in Francijo

London, 27. dec. Znano je, da se je bil pred nekaj časom podal v oficijelni misiji od ameriškega prezidenta Hooverja v Rim **Gibson**, šef ameriške delegacije pri razorožitveni komisiji v Ženevi. Gibson je imel nalogo, da kot posredovalec spravi med seboj stališče Italije in Francije glede njunih pomorskih sil. **Dasi je Gibson v to svrho napel vse sile, je njegova misija ostala brez uspeha.** To je bil tudi vzrok, da Italija v USNA ni dobila posojila.

Ker pa je to vprašanje tolike važnosti za mednarodni mir, da se ne more in ne sme pustiti odprto, zato je sedaj prevzela posredništvo Anglija.

Anglija, Amerika in Japonska so na poravnavi italo-francoskega konflikta interesirane neposredno radi tega, ker bi jih neporavnava med tema dvema velesilama prisilila do tega, da revidirajo londonski pakt, ki ga imajo med seboj, to je, da svoja vojna brodovja povečajo, čemur pa bi se rade na vsak način izognile.

Indirektno pa zadeva spor med Francijo in Italijo te države zaradi velike nevarnosti, ki ga ta spor predstavlja za politično ravnotežje na svetu.

Angleški zunanji urad je zato poslal v Rim enega svojih najvišjih funkcionarjev, **Craigie-a**, ki je že začel razgovore z ministrom Grandijem. Anglija predlaga, naj bi Italija in Francija svoj vojnobrodovni program, zamišljen l. 1930., izvedli, in sicer tako, da bi Francija imela majhno nadmoč v podmornicah in rušilcih, Italija pa v lahkih križarkah. Potem pa naj bi obe državi prekinili vsako novogradnjo do l. 1936.

Gospod Craigie bo, ko svoje razgovore v Rimu konča, odpotoval z enako misijo v Pariz. O izgledih njegovega posredovanja, ki je vsekakor izredne važnosti za ves evropski položaj, ni mogoče zaenkrat absolutno ničesar reči.

Maršal Joffre v agoniji

Pariz, 27. dec. kk. Maršal Joffre, zmagovalec na Marni, star 78 let, je težko obolel na vnetju žil in prisadu na nogah. V vsej hitrici so ga morali prepeljati v pariško bolnico, kjer leži brez upanja na ozdravljenje. Danes dopoldne so ga morali operirati in so mu odrezali desno nogo, ker se je prisad vedno bolj širil. Oopoldne je bilo izdano zdravniško poročilo, da daje stanje povod za bojazen. Do sedaj so na izrečno željo bolnika molčali. Maršal je bil že več let bolan in se je oficielnih slovesnosti udeleževal z največjim naporom. V zadnjih mesecih so njegove moči očitno propadale.

Demantirana gosp. vest

Pariz, 27. dec. kk. **Kakor poroča »Journee Industrielle«, se sedaj vršijo med Nemčijo ter Jugoslavijo, Romunijo in Bolgarijo pogajanja za sklenitev carinske unije. Nemčija ponuja posebne uvozne olajšave za poljedelske produkte, če bi te države bile pripravljene dovoliti Nemčiji posebno postopanje za uvoz nemških industrijskih izdelkov.**

Berlin, 27. dec. kk. **Vest pariškega lista o nemški ponudbi državam jugovzhodne Evrope gre v obliki, kakor je bila dana, predaleč. Dosedanje načelne razprave o tem problemu so pokazale, da so na potu mnoge praktične težkoče, tako da vest pariškega lista ne potrebuje nobenega posebnega demantija.**

Ameriški božični pozdrav Nemčiji

Berlin, 27. dec. AA. Ameriški trgovinski minister Lamont je poslal po zastopniku nemškega tiska v Washingtonu Nemčiji božični pozdrav. Lamont omenja v svojem pozdravu velik razvoj trgovinskih odnošajev med Nemčijo ter Združenimi državami ter tesno sodelovanje teh držav, ki se je razvilo v zadnjih letih na industrijskem polju. Veliko vlogo so igrale pri tem razvoju močne kulturne vezi med Nemčijo in Združenimi državami, kar je imelo za posledico, da so v Ameriki vedno z velikim zanimanjem zasledovali dogodke v Nemčiji. Ameriški trgovinski minister zaključuje svoj pozdrav z željo, naj se Nemčija čimprej trgovsko in industrijsko opomore.

Pogreb Bratiana

Bukarešta, 27. decembra. AA. Truplo pokojnega Vintile Bratiana so prepeljali danes iz Mihaestija v Florico, drugo posestvo Bratianovih. Tam je danes svečan pogreb. Na vseh postajah, kjer je vozil vlak z ostanki pokojnega Bratiana, se je služil svečan opelo za pokoj njegove duše. V sami Florici je služil ob 11 dopoldne svečan opelo za pokojnikovo dušo patrijarh rumunske pravoslavne cerkve in bivši član regentskega sveta Miron Christea. Iz Bukarešte so tudi vozili posebni vlaki s pogrebniki.

Dne 31. decembra ob 8 zvečer v vseh dvoranah „Uniona“

Silvestrov večer „Ljubljane“

„Kulturni delavci“

Prva leta po vojni je bilo. V Ljubljano je prispel neki srbijanski narodni poslanec, preprost, a simpatičen mož. Sedela sva v živahnem razgovoru o raznih političnih vprašanjih in prosim ga, naj mi razloži bistvene razlike med programoma demokratov in radikalov. Moj Bog, kdo naj se temu čudi, da te razlike nisem poznal? No, mož mi je na moje vprašanje skušal mirno, stvarno in brez najmanjše osti razložiti programa obeh strank, njih solnčne in senčne strani, ponovno poudarjajoč, da je to le njegovo skromno osebno mnenje. Že dotlej sem bil večkrat slišal, da so Srbijanci strastni politiki in partizani, zato sem se nehote začudil njegovim mirnim in nepristranskim informacijam. Takole mi odgovori poštena in preprosta dobrčina: »Vaše, gospod, doma smo mi radikali, demokratje, zemljoradniki in kar hočete, če pridemo čez Savo smo samo Srbi, če pa prestopimo celo državno mejo, smo pa le Jugoslovani.«

Tega doživljaja sem se pozneje pogosto spomnil, ko sem slišal in bral, kako se skušajo gotovi slovenski »krogi« uveljaviti v raznih središčih južnovzhodno od Sotle s tem, da ovajajo, blatijo, lažejo in natolcujejo svoje najožje rojake in s tem posredno tisto svojo zemljo, ki jim edina daje vsakdanji kruh. Tudi pred nekaj dnevi, ko sem bral v belgrajski »Pravdi« članič »Zima v Ljubljani«, mi je prišel ta doživljaj na misel. Nek belgrajski reporter Rade Drainac po imenu, je prispel namreč nedavno v Ljubljano. Baje je obiskal poprej že nekaj drugih jugoslovanskih mest in povzročil tam razne neprilike. Prišedši v Ljubljano, je obiskal nekaj svojih znancev iz prejšnjih let, razen tega je pa hotel poiskati še kake slovenske kulturne delavce, da se informira o slovenskem kulturnem življenju. Mož pravi sam o sebi, da »je na literaturo že davno pozabil«, zato se mu seveda ne čudimo, da ni znal poiskati poti do pravih virov naše kulture, temveč je pristal, kamor ga je pač slučajno veter zanesel. Čudimo se pa seveda belgrajski »Pravdi«, da pošilja v takih poslih tako neveščega človeka okrog in da potem njegove neokusnosti še natiskuje. Torej razen z ravnateljem Goljo, ki mu je pripovedoval o lepem uspehu Nušičeve »Gospe ministrice« in s pesnikom Župančičem je prišel v stik tudi z urednikom Albrechtom in nekim Vidmarjem. Kaj mu je povedal Župančič, ne izvemo, Albrecht mu je baje pripovedoval o neki »akciji, ki jo skupno pripravljajo ljubljanski književniki, a omenjeni Vidmar mu je dejal naslednje:

»Dve skrajnosti vladata v naši umetnosti. Ne bojim se za te liberalne ljudi, ki se v vsakem oziru trudijo, da bodo z duhom časa, temveč za tiste, ki v imenu klerikalizma nosijo svoje knjige in svoje napisane vrstice škofu v cenzuro. Vi nimate pojma, kaj je klerikalizem, kaj je njegova dogma v teh krajih! Še Cankarja, ki je bil največji nasprotnik kute, si je klerikalizem prisvojil, kakor si je Prešerna. V načrtu imamo odkrit in jasen boj proti tem nazadnjakom. Ne religijski boj, ker to bi bilo smešno, ta to sploh ne mislimo, temveč proti tej njihovi kulturni senilnosti in brezbarvnosti. Tisto, kar se bo dalo rešiti, bomo skušali pritegniti v skupni tabor, ostalo pa nam bo za tarčo brez usmiljenja in obzira.«

Sapa nam je zastala, ko smo brali ta nezaslišani izpad in bili smo prepričani, da imamo opraviti zopet z novim slučajem g. Drainaca, toda kakor izvemo, je g. Vidmar izjavil, da je g. Drainac povsem točno zabeležil in objavil njegove besede.

Neštetokrat smo povedali v našem listu že svojo sodbo o našem liberalizmu ter ugotovili silne grehe, ki jih ima ta družba na svoji vesti, vendar nas je ta gorostasna izjava več kot presenetila. Saj ne gre tu za Vidmarja, o katerem razen dveh, treh ljubljanskih kavarniških omizij komaj še kdo na svetu ve, da bi bil po vsej sili rad kritik in da mora »Ljubljanski zvon« na stara leta priobčevati že celo psarije takih veličin. Gre danes pri nas za pojem kulture sploh, za najelementarnejšo kulturno dostojnost, za končno definicijo besede »kulturni delavec«.

Predaleč bi zašli, če bi hoteli v okviru tegale kratkega članka obravnati vsa ta vprašanja, toda ugotoviti moramo, da postaja naziv »kulturni delavec« pri nas skoraj že smešen, kajti često ne izvira več iz gotove količine resničnega, vsestransko priznanega in pozitivnega izvršenega kulturnega dela, temveč ga večkrat podeljujejo dva, tri kavarniška omizja tistim izvoljencem, ki imajo čas posedati v njih družbi. Tako imamo danes že celo vrsto »odličnih pesnikov«, katerih pesmi živ krst niti po naslovu ne pozna, še več »znanih književnikov«, ki so znani kvečjemu svojim omizjem in neskončno vrsto »kulturnih delavcev«, katerih edino izpričevalo je krvna ali duhovna žlahta z različnimi uredništvi, omizji itd.

No in takile so zadnjih par let vsiljivo prekričali vse resnične kulturne delavce ter izza kavarniških omizij domišljavo izlivajo po enodnevnih listih in revijah milost in nemilost. Pa se potem še jezijo, da resno občinstvo več ne kupuje njih knjig in ne naroča njih listov. Da pa javnost od časa do časa vendarle opozore nasq, povzročijo kako medsebojno lasanje, kak škandalček ali pa kako tako breztaktnost, kakor je izjava g. Vidmarja.

Osmešili bi sami sebe, če bi se spuščali v kake polemike s »književniki« Vidmarjevega kalibra, vendar si ne moremo kaj, da ob tej priliki ne ugotovimo par dejstev. G. Vidmar izjavlja, da nosijo »klerikalni« književniki svoje spise škofu v cenzuro. Žal, nam taki slučaji niso znani, pač pa poznamo liberalne »znane književnike,« ki so pri škofu in duhovščini beračili in tudi izberačili lepe podpore za tiskanje svojih pisarij. Ta mladi gospodek pripoveduje dalje, da se naši liberalni ljudje trudijo korakati z duhom časa, zaradi česar se g. Vidmar zanje tudi ne boji. Velikemu liberalnemu književnemu arbitru so torej očividni ideal prevodi raznega šunda, ki jih dobivamo zadnja leta iz nekega založništva in ki jih tudi prevaja nek »znani kulturni delavec«. Brez konca bi tako lahko naštevali liberalno kulturno delo samo iz zadnjih let, dovolj pa bo, če omenimo, da niti največji duh resničnega slovenskega napredn-jaštva, France Levstik, ni mogel najti založništva pri svojih žalostnih vnukih in pravnukih, temveč ga je moral izdati prvič Nemec Bamberg, drugič pa n a š a Jugoslovanska knjigarna.

Na Iv. Cankarja se sklicujejo tako radi ti ljudje in nam podtikajo, da jim ga hočemo ukrasti ter si ga prisvojiti. Naj pove Cankar sam, kdo si ga prisvaja. Takole Cankar sam odgovarja g. Vidmarju in njegovi družbi:

»Ali neizprosen in težak bo boj s tem zlaganim nazadnjaškim in hinavskim liberalizmom, ki nima niti toliko iskrenosti, da bi nastopil za svoje ideje — kolikor jih ima — temveč laže svojim nasprotnikom, laže sebi v svoj lastni nos, laže na desno in levo, dokler se mu ne bo naposled za zmirom zaletelo. V (njem) je izključena vsa svoboda, vsaka individualnost, pač pa grasira ... surova nevednost po prosti voljі ...; zapravil je polovico narodnega duševnega kapitala ...; potisnil je duševni nivo naše inteligence pod ničlo; živi še od zlagano-idealnih fraz in podlih dejanj, a njegovo číslo je tema, kakor bi rekel Levstik.« (Glej Zbr. spisi, III., str. VII.—VIII.)

Gospodarsko zbližanje Madjarske in Jugoslavije

Budimpešta, 27. dec. ž. »Magyar Hirlap« prinaša v božični številki članek, ki ga je napisal bivši finančni minister Tibor Kalay. V članku zagovarja gospodarsko sodelovanje z Jugoslavijo. Posebej se zavzema za tesnejše gospodarske odnošaje med Madjarsko in Jugoslavijo. Zatrjuje, da so se v tej smeri že storile priprave, da bi se ustanovila jugoslovansko-madjarska trgovska zbornica, ki je prava gospodarska potreba. Bila bi velika škoda, če bi politični oziri ovirali njeno ustanovitev.

Budimpešta, 27. dec. ž. Češkoslovaški trgovinski minister Matoušek je dal madjarskim listom izjavo, v kateri naglaša, da bi se lahko z vzajemno dobro voljo v najkrajšem času postavile trgovske zveze med Češkoslovaško in Madjarsko. Jasno je, da se javno mnenje na Češkoslovaškem in Madjarskem vprašuje, kdo je odgovoren zato, da so se trgovinski odnošaji med obema državama tako poslabšali, da je prišlo do prekinjena normalnih odnošajev in do carinske vojne. Češkoslovaška nima nobenih ofenzivnih namer proti madjarskemu gospodarstvu in ima interes, da se z Madjarsko vzpostavijo normalni trgovinski odnošaji. Slično izjavo je dal madjarskim časnikarjem predsednik vlade Udržal.

Berenguer ostane do aprila

Izjave španskega premiera našemu dopisniku

Madrid, 27. dec. kk. Španski ministrski predsednik general Berenguer, ki je sedaj obolel na vnetju v grlu, je dal danes Vašemu dopisniku pismen odgovor na celo vrsto vprašanj. Najvažnejša in tudi za špansko javnost je nova vest, da se bodo volitve v španski parlament gotovo vršile 1. marca. Obsedno stanje in stroga vojaška časnikarska cenzura bosta trajala samo tako dolgo, dokler bo to neobhodno potrebno. Najodločnejše je Berenguer demantiral vse vesti, ki govorijo o nameravani preosnovi kabineta. Iz tega se lahko sklepa, da hoče tako zvani prehodni kabinet Berenguerja ostati na vladi najmanj do sestanka prihodnjega parlamenta, to je do meseca aprila.

Pariz, 27. decembra. AA. Iz Španije javljajo, da je bilo pri zadnji vstaji ubitih 100 oseb, ranjenih 400, in več tisoč aretiranih. Zapori so polni političnih kaznjencev.

Nemški vojaški krogi za okrepitev nacijonalizma

Zanimiva izjava bivšega šefa nemške državne brambe

Berlin, 27. dec. kk. Veliko zanimanje javnosti je povzročila izjava bivšega šefa nemške državne brambe, generalnega polkovnika von Seeckta, na javno vprašanje lista »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ali je želeti udeležbe narodnih socialistov v vladi. General Seeckt je odgovoril z brezpogojnim »da«, dasi se ga smatra v gotovem političnem pogledu za človeka, ki hodi svoja pota. Njegov odgovor pa vendar ni brez vsakega političnega pomena, posebno ker je od meseca septembra dalje poslanec nemške ljudske stranke. V »Deutsche Allgemeine Volkszeitung« so se v zadnjem času nedvomno okrepile tendence, ki hočejo narodnim socialistom pomagati, da bi z aktivnim sodelovanjem pri vladnem delu mogli dokazati svoje politične sposobnosti. Izjava generala Seeckta je podana čisto v tem zmislu. Seeckt zahteva novo grupacijo, v kateri naj bi narodni socialisti s svojim socialnim razumevanjem tvorili jedro, kateremu naj bi se z desne in leve strani pridružile vse narodne sile. Temeljna misel pri tem je nedvomno poostren boj proti boljševizmu. Tudi bivši predsednik narod. banke dr. Schacht je na to vprašanje lista »Deutsche Allgemeine Zeitung« odgovoril pritrdilno.

Brezposelnost v Franciji

Strokovne organizacije zahtevajo prepoved priseljevanja tujih delavcev

Pariz, 27. dec. Italijanski listi so te dni zelo registrirali nekatere simptome v Franciji, ki jih razlagajo kot znak gospodarske krize, ki da se je lotila tudi najbogatejše dežele v Evropi.

Francija — tako pišejo italijanski listi — je menila, da jo bodo njene zlate zaloge, njeno bogastvo in pomanjkanje domačih delavnih rok, ki jih nadomeščajo tuji delavci, rešile gospodarske krize, ki je zadela ostale države. Toda ravno ogromna penetracija vsega francoskega prebivalstva z borznimi papirji je najprej povzročila dvig, nato pa neizogiben padec papirjev, s tem pa gospodarsko krizo. V par mesecih je vrednost akcijskega kapitala, cirkulirajočega v Franciji, padla za 35 odstotkov; istotako se je zmanjšala disponibiliteta gotovega ali investiranega denarja. To ima za posledico omejitev konzuma, zastoj produkcije in seveda brezposelnost.

Znak brezposelnosti vidijo italijanski listi v tem, da so francoski sindikati začeli boj proti inozemskim delavcem. Od 12 milijonov ročnih delavcev v Franciji je 1 milijon 700 tisoč inozemcev. Ker se približuje nevarnost brezposelnosti, delajo sindikati na to, da bi se imigracija delavcev iz inozemstva prepovedala in da bi se v slučaju redukcije reducirali najprej inozemci.

Ti glasovi Franciji sovražnega italijanskega lista so pa zelo pretirani. Res, da se je ministrski svet pečal v svoji seji dne 26. t. m. s problemom brezposelnosti, vendar pa stvar izdaleka ni tako huda kakor jo hoče naslikati italijanski fašistični tisk. Minister za delo je po končani seji časnikarjem izjavil, da po oficijelni statistiki število brezposelnih v Franciji znaša samo 10.000. Ministrski svet se bo z gospodarskimi problemi sedanjega momenta pečal dalje še na seji, ki je napovedana za dan 29. t. m.

Pojasnila o seznamu za „kuluk“

Po nalogu g. ministrskega predsednika se ima uporabiti ljudsko delo za nedržavne javne ceste v Dravski banovini, kakor se že vporablja v ostalih banovinah. Občine imajo v najkrajšem času sestaviti imenik oseb, ki so tej dolžnosti zakonito podvržene. Sestaviti je dve vrsti seznamov, namreč za one, ki so po zakonu načelno dolžni, opraviti to dolžnost z osebnim delom (ki se pa lahko odkupijo ali pošljejo namestnika), in za one, ki morajo načeloma plačati odkupnino (to je se ne sprejmejo na osebno delo, tudi če bi se ponudili, nego morajo plačati).

Zakon o samoupravnih cestah (§ 38) izjavlja, da so osebnemu delu zavezani vsi za delo sposobni moški prebivalci občine od 18. do 55. leta. V § 40 se določa, da spadajo v najnižjo izmero, to je en dan dela, osebe, ki plačujejo do 200 Din davka. Po dikciji § 38, da so obvezani vsi delazmožni moški v navedeni starosti, bi bilo torej sklepati, la spadajo v najnižjo kategorijo (»do 200 Din davka«) tudi vsi oni, ki sploh nobenega direktnega davka ne plačujejo. Kajti »do 200 Din« je isto, kakor »od 0 do 200 Din«, ko pravi zakon vsi delazmožni moški od 18. do 55. leta. Zato je ljubljansko mestno načelstvo tudi plakat tako stiliziralo; ko je pa dobilo avtentično interpretacijo, da je »do 200 Din« — razumeti kljub dikciji § 38 tako, da neobdavčeni niso obvezani, je dodalo plakatu rdeč listek s pojasnilom.

Mestno načelstvo v Ljubljani bo za občino popisalo potom zglaševanja samo one, ki plačujejo uslužbeniški davek, ker bo za vse ostale neposredne davke dobilo potrebne podatke v najkrajšem času od druge strani.

Komu se ni treba zglasiti, četudi plačuje uslužbeniški davek? Ni se potreba zglasiti nobenemu javnemu (civilnemu ali vojaškemu) uslužbencu ali upokojencu, ker tem že prejemke izplačujoče oblastvo odteguje in odračunava prispevek za ljudsko delo.

Ni se treba zglasiti dijakom do 24. leta, če plačujejo uslužbeniški davek, a ne več, nego do 100 Din na leto. V teh mejah so namreč dijaki oprošćeni.

Dalje so plačevanja po dodatnem zakonu iz leta 1920 oproščeni in se jim torej ni zglasiti: vojni invalidi, ki žive le od invalidske podpore, redovniki in menihi, ki nimajo nikake plače niti premoženja in dohodkov (kar je prav za prav jasno že po prej navedeni avtentični interpretaciji § 40 in bi imela pomen le, če bi bila ostala interpretacija magistratova); končno tudi kulturne in humanitarne ustanove, ki jih z odlokom oprosti minister za gradbe.

Osebno se nimajo zglasiti uslužbenci podjetij, katera jim pri plačah odtrgavajo uslužbeniški davek in ga skupno odvajajo. Pač pa morajo taka podjetja (banke, delniške družbe, industrije, obrtniki itd.) mestnemu načelstvu vposlati v času, naznačenem na plakatih, točne izkaze uslužbencev z njih prejemki na leto in letnim zneskom odtegljaja za uslužbeniški davek.

Vsi drugi delazmožni moški v Ljubljani med 18. in 55. letom, ki plačujejo kakršenkoli uslužbeniški davek, se pa morajo osebno zglasiti in pokazati tudi davčno knjižico z davčnimi koleki v dokaz resničnosti svojih navedb glede višine prejemkov in odgovarjajočega jim uslužbeniškega davka.

Končno je pa v zakonu označena še skupina oseb, ki so temu davku podvržene neglede na spol, starost in delovno sposobnost in ki opravljajo »kuluk« edinole z denarno odkupnino. To so neglede na navedene tri okolnosti oni, ki plačujejo nad 100 Din neposrednega davka na leto.

Ker gre pri zglaševanju le za uslužbeniški davek, se imajo torej radi tega določila in v kolikor niso morda navedeni že v izkazu, ki ga bo predložila kaka banka, industrija itd., zglasiti osebno vsi, čeprav morda še ne 18 ali že 25 let stari ljudje (moški in ženske), če plačujejo nad 100 Din letnega uslužbeniškega davka. Delovno nesposobni ljudje bodo sicer prišli v poštev pri marsikaterem drugem neposrednem davku, pri uslužbeniškem pa komaj da. Mogoče je pa tudi, da plačuje kdo nad letnih 100 Din uslužbeniškega davka, dasi za cestno ne bi bil sposoben. Tak bi se moral (eventuelno po pooblaščencu) seveda zglasiti.

Opozarjamo vso javnost, naj pozivu v lastnem interesu točno ustreže, da ne bodo ljudje poznoje imeli hujših neprilik, nego je zglasitev.

Zahvala g. predsednika vlade

Belgrad, 27. decembra. AA. Povodom povišanja v armijskega generala je predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Živković prejel mnogoštevilne čestitke iz vse države in inozemstva. Ker mu ni mogoče zahvaliti se za vsako posebej, se general Peter Živković tem potom zahvaljuje vsem onim, ki so mu čestitali. (Iz kabineta predsednika ministrskega sveta 27. decembra 1930 v Belgradu.)

Prijava terjatev pri budimpeštanski poštni hranilnici

Belgrad, 27. dec. AA. Ker je konvencija o bivši poštni hranilnici v Budimpešti z dne 7. nov. 1922. leta stopila 1. novembra t. l. v veljavo, poziva uprava poštne hranilnice ponovno lastnike hranilnih in čekovnih vlog kakor tudi rentnih depozitov pri bivši poštni hranilnici v Budimpešti, naj prijavijo svoje terjatve, če tega niso že naredili, po upravi poštne hranilnice v Belgradu.

Kot poslednji rok za te prijave je odrejen 1. februar 1931. Na prijave, ki bodo prispele po tem roku, se ne bo oziralo.

1. Lastniki hranilnih vlog morajo poleg vložne knjižice priložiti še domovnico ali potrdilo o bivališču, to je morajo dokazati, da so imeli na normativni dan t. j. 28. februarja 1919. l. in da imajo tudi danes bivališče na ozemlju naše kraljevine.

2. Lastniki čekovnih računov priložijo poslednji izvod iz njihovega čekovnega računa.

3. Lastniki rentnih depozitov priložijo poleg rentne knjižice še potrdilo o državljanstvu.

Prijave je treba skupno z ostalimi dokumenti poslati direktno poštni hranilnici v Belgradu. Posebno se naglaša, da se oni interesenti, ki so že prijavili svoje vloge in terjatve pri budimpeštanski poštni hranilnici tekom meseca maja in junija 1928, ne obračajo ponovno na našo poštno hranilnico s svojimi prijavami.

Konferenca zdravstvenikov

Zagreb, 27. dec. ž. Direktor šole za narodno zdravje je sklical konferenco šefov domov narodnega zdravja, da se dogovore o rešitvi aktualnih problemov narodnega zdravja. Na programu so vprašanja pobijanja škrlatinke, malarije, trahoma, davice, asanacije vasi itd. Konferenca bo trajala dva in pol dneva.

Nesreča na Reki

Reka, 27. dec. ž. Na božični dan je trčil motorni bicikl in tramvaj. Pri tem sta bili ranjeni dve osebi. Voznik na motornem kolesu je padel pod kolo in ostal nezavesten. Ranjen je bil tudi en potnik.

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. dec. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za poljedelstvo in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta generala Petra Živkoviča predpisal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o pospeševanju poljedelstva z dne 6. decembra 1929.

Belgrad, 27. dec. AA. Novoimenovani generalni inspektor celokupnega prometa Dragoljub Blagojević je včeraj nastopil svojo službo in prevzel posle.

Belgrad, 27. dec. AA. S sklepom ministra za prosveto je sprejeta ostavka na državno službo Miroslava Andolška, asistenta na tehniški fakulteti univerze kralja Aleksandra v Ljubljani v I/9.

Belgrad, 27. dec. AA. Po poročilih, ki so jih dobile naše gospodarske organizacije, je na tugu v Italiji in na Poljskem čedalje večje zanimanje za proizvode iz naše države, zlasti za meso, mast in slanino ter za ovčje in jagnjetje kože.

Belgrad, 27. dec. l. Semkaj je prispel naš poslanik pri Vatikanu Ješa Simić. Prihod je v zvezi z raznimi visečimi vprašanji.

Hud potres v Argentini

Casa Yate, 27. dec. ž. Na božični dan so čutili močan potres. Mestece Gla Pome je popolnoma porušeno. V zemlji so nastale tako velike razpoke, da bi vanje lahko padle cele hiše.

London, 27. dec. kk. V goratem delu severozapadne Argentine, v pokrajini Salta je bil preteklo sredo hud potres. Središče potresa je mesto La Poma, ki je popolnoma razdejano. Do sedaj so izpod razvalin rešili 60 trupel, dočim znaša število mrtvih in ranjenih več sto. Skupno so prebivalci čutili deset potresnih sunkov. Prebivalci so v strahu zbežali iz hiš.

Delavce odpuščajo

Dunaj, 27. dec. kk. Na današnji seji narodnega sveta se je sporočilo, da je Alpinska montanska družba odpovedala kolektivno pogodbo svojim 10.000 delavcem in odpoved utemeljila s tem, da je poslovni položaj podjetja tak, da zahteva bistveno znižanje plač nameščencem in delavcem, da bo mogla preprečiti še druge važnejše in usodnejše ukrepe. Do sedaj je podjetje odpustilo 4800 delavcev.

Berlin, 27. dec. AA. Lastniki železne ter jeklene industrije bodo marca 1931 ponovno znižali delavcem mezde.

Newyork, 27. decembra. AA. Industrijski nadzornik Perkins je izjavil, da je v Združenih državah 20 odstotkov delavcev brezposelnih.

Nemško-avstrijska trg. pogodba odobrena

Dunaj, 27. dec. kk. Narodni svet je danes po kratki razpravi odobril nemško-avstrijsko trgovinsko pogodbo, dogovor o malem obmejnem prometu, dogovor o pravni pomoči v carinskih stvareh in o medsebojnem socialnem zavarovanju.

Smrt odličnega angl. industrijca

London, 27. dec. AA. Veleindustrijec lord Melchett je umrl, star 62 let. Pokojnik je bil direktor velike kemične industrijske družbe ter je vodil več uglednih industrijskih in bančnih organizacij. V letih 1921. in 1922. je bil minister za higieno. Takrat se je imenoval Sir Alfred Mond.

Nesreča angleškega princa

London, 27. dec. AA. Princ Jurij, sin angleškega kralja, je na lovu padel s konja. Pri padcu se je potolkel na rami.

Zagrebška vremenska napoved. Po večini oblačno, zmerno hladno, nestalno.

„SLOVENEC“ svojim naročnikom za novo leto

V slučaju smrtne nesreče Slovenčevega naročnika se izplača njegovim dedičem 15.000 Din podpore

Vedno pogostejša postajajo v naših listih poročila o nenadnih smrtnih nesrečah. Temu se ni čuditi. Pri naraščajoči industriji je vedno več ljudi, ki morajo obratovati s stroji in jim služiti. Moderna prometna sredstva s svojo brzino večkrat ogrožajo človekovo življenje. Dan na dan čitamo, kako nenadno poseže smrt v eno in drugo družino in tragično iztrga svojcem dragega očeta ali reditelja. Poleg krute vrzeli, ki jo vsak smrtni slučaj, zlasti če je nepredviden, zapusti med svojci, je često tudi materijelna stiska, katero morajo okusiti preostali.

»Slovenec« šteje svoje naročnike v veliki meri in pred vsem med delovnimi sloji, ki so najbolj izpostavljeni velikim smrtnim nevarnostim, s katerimi je združeno njihovo poklicno delo. Predvsem na te delovne sloje — a splošno na vse svoje naročnike je mislil »Slovenec«, ko se je odločil za socialno podporo

15.000 Din (petnajst tisoč)

ki jo bo od novega leta 1931 dalje izplačal v slučaju smrtne nezgode za vsakega naročnika »Slovenca«. Podpora se bo izplačala takoj po smrti ponesrečenčevi rodbini ali ponesrečenčevim pravnim naslednikom. Podrobnejše določbe vsebuje priloženi pravilnik, ki naj si ga vsak dobro prebere in shrani.

Upamo, da bodo naročniki »Slovenca« njegovo socialno akcijo pozdravili s simpatijami, mu ostali zvesti in mu pridobivali še novih prijateljev.

Pravilnik

1. Dedičem rednega naročnika dnevnika »Slovenec« izplača uprava lista v slučaju smrtne nesreče podporo v znesku 15.000 Din.

2. Redni naročnik »Slovenca« je oni, na čigar naslov list prihaja in ki ima plačano naročnino za list do konca meseca, v katerem bi se nesreča zgodila.

3. Smrtno nesrečo imenujemo nesrečo, ki je nastala brez lastne krivde in katere posledica je takojšnja smrt, ali smrt v teku enega meseca kot nedvomna posledica te nesreče.

4. Smrtne nesreče, za katere se dele podpore, so:

a) železniške nesreče, nesreče na vozilih sploh;

b) nesreče pri izvrševanju poklicnega dela v kmetijstvu, obrti in v industrijskih obratih;

c) nesreče vsled elementarnih nezgod (strela, ogenj, povodenj);

č) nesreče vsled strupenega pika in stekline.

5. Pri katastrofalnih nesrečah, ki zahtevajo več človeških življenj, se da podpora največ 50.000 Din, katera se v enakih delih razdeli med prizadete upravičence.

6. Dediči onih, ki so se samovoljno, ali vsled očitne lahkomiselnosti ali v duševni zmedenosti smrtno ponesrečili, nimajo pravice do podpore. Enako ne dediči onih, ki so se ponesrečili po krivdi drugih, če so od teh zahtevali in prejeli odškodnino.

7. Za nezgode ni smatrati takih smrtnih slučajev, ki so posledica bolezni (kap), telesnih poškodb, ki nastanejo vsled trajnega prenapora telesnih moči, ali zaradi telesnih hib. Izvzete so tudi smrtne nesreče v slučaju vojne, vstaj, revolucij; nesreče pri pretepih, ki se jih kdo udeležuje; na lovu, pri tekmah, pri vožnji z motornimi vozili brez izpita, ali pri vožnji v pijanosti, nesreče na letalih in podmornicah; nesreče pri izdelovanju in izvenpoklicnem vporabljanju razstrelil in eksplozivnih snovi.

8. Za vsako nesrečo je treba zdravniške ugotovitve. Uprava lista ugotovi, če so izpolnjeni vsi pogoji za izplačilo podpore. Nesporazumljenja rešuje posebna komisija treh članov, v katero imenujejo dediči enega člana, uprava enega, tretji pa je komisar Okrožnega urada za zavarovanje delavcev dr. M. Krek, odvetnik v Ljubljani. Proti razsodbi te komisije ni priziva.

9. Ko se slučaj smrtne nesreče ugotovi, se podpora izplača zakonitim dedičem ponesrečenca brez vsakega odbitka.

10. Pravica do podpor nastopi s 1. januarjem 1931 in traja do preklica v dnevniku »Slovenec«.

„SLOVENEC“

Jubilej g. Poleška

Mavricij Poleška, čevljarski mojster, Cankarjevo nabrežje št. 7. l. je praznoval dne 26. dec. 1930 svojo 65 letnico.

Rojen je bil 26. dec. 1866 v Banski Bistrici Č. S. R. kot sirota, ko mu je oče l. 1866 na koleri umrl. Učit se je šel čevljarske obrti leta 1877, t. j. z 11 letom. Po končani učni dobi, ki je trajala 5 let, se je podal v širni svet seveda peš črez Karpate v Kremenice, Budimpešto, Dunaj, Prago, Linz, Solnograd, Monakovo, kjer je absolviral strokovno šolo z zelo dobrim uspehom. Strokovni tečaj je napravil v Ljubljani l. 1898 pod takratnim učiteljem g. Hulka. V svrho višje stokovne izobrazbe si je ogledal še večja mesta t. j. Dresden, Leipzig, Berlin, Hamburg, Rotterdam, Metz, Lyon,

močnikov je od l. 1891 nepretrgoma do danes. To mu je bilo na potovanju v veliko oporo, ker je kot tak dobil v vseh večjih mestih za več dni vso oskrbo podporo, stanovanje, hrano in celo službo. Dne 10. okv. 1911 je bil imenovan za častnega člana adi zaslug za strokovne tečaje v društvu.

Leta 1891 dne 6. junija je stopil v službo pri dobro znani tvrdki Franc Szantner v Ljubljani kot pomočnik. Po kratkem času je postal delovod a Basel, Zürich. Kat. društva rokodelskih pomočni in je služil pri imenovani tvrdki do leta 1929, torej črez 30 let. Od tedaj izvršuje čevljarsko obrt kot samostojni mojster.

Vzgojil je tri sinove in hčer. Najstarejši sin Ivan je stromi ključavničar, Franjo aranžer pri grebu. Hči Marija pa istotam omožena.

Kljub raznim življenskim težkočam je naš uglednih tvrdkah v Zagrebu, Stane trgovec v Zajubilant še vedno čil, zdrav, marljiv in priznan od vseh stanovskih kolegov kot dober strokovnjak.

Želimo mu še veliko vrsto let plodonosnega delovanja kakor tudi zdravja.

„Boga“ sta kradla

Bloke, 23. dec.

Ne vemo, kaj je pri nas tako dobrega, da nas obiskujejo tudi razni nepoklicani ljudje. Prav od Novega Sada sta prišla onele dni dva moška, eden od njih je baje slikar, in sta, kakor smo dobili informacije, snela s par križev »Boga«, ki sta jih povsem popravila in preslikala in potem odnesla. Tako sta križa pod Studencem ob glavni cesti in iz nemškovaške soseske brez »Boga«. Zapazili so jih, ko sta stikala okrog »nemškega« križa — drugi dan pa je ostal križ sam! Sled so brž dobili za njima — pa tudi obe podobi, ki sta jih najbrže menila prodati; pa se je njima zelo pomaličilo — ker sta bila oddana sodniji.

Piccadilly

KLOBUKI

so lahki kot pero, mehki kot iz svile, skrajno trpežni, cenі in elegantni

Dobite jih v vseh velikostih in barvah

PICCADILLY PICCADILLY PICCADILLY

50letnica Studenca

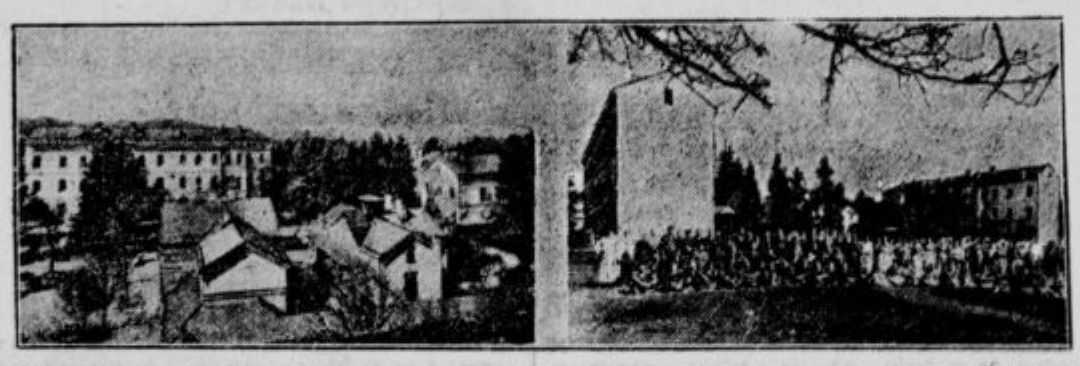

Pogled na zavod

Dev. Mar. v Polju, 27. dec.

Danes poteka 50 let, odkar so bili sprejeti prvi najbolj usmiljenja vredni bolniki, 26 po številu, v deželno bolnišnico za duševne bolezni na Studencu. Tiho, brez slavnosti in zunanjega bleska obhaja zavod ta jubilej, ki pa je jubilej 50letnega dela za trpeče človeštvo.

Vaš dopisnik je zaprosil zavodovega primarija dr. Štefana *Divjaka*, ljubeznivega in dobrosrčnega gospoda, ki vrši nad vse požrtvovalno že 36 let to službo, za zgodovinske in statistične podatke zavoda, katere mu je g. primarij rade volje dal.

Leta 1870 se je zdravilo v stari deželni bolnišnici v Ljubljani, na Dunajski cesti, 50 umobolnih; prostori so bili tako prenapolnjeni, da so morali nadaljnjih 60 umobolnih nastaniti začasno v prisilni delavnici na Poljanskem nasipu. Ker je število umobolnih venomer naraščalo, je takratni deželni zbor vojvodine Kranjske dne 10. aprila 1876 odobril nakup posestva na Studencu pri Ljubljani, da sezida takoj samostojno zdravilišče za 200 umobolnih.

potrebnih novih oddelkov, kar bi bilo jako ugodno, ker je lega posestva lepa, mirna, solnčna in blizu mesta.

Kakor omenjeno je l. 1876 kupil deželni zbor to posestvo in takoj pričel s stavbo sedmih objektov, kar je trajalo s tremi presledki od l. 1876 do 1899. Prvi del je bil dogotovljen koncem leta 1880; drugi 1888, dokončano pa je bilo vse l. 1899 s tem, da so nadzidali v obeh besnicah prvo nadstropje in postavili stavbo za zdravniško stanovanje. 15. aprila 1895 je potres znatno poškodoval staro poslopje pri vhodu v zavod, da so se morali prebivalci izseliti v dve baraki. Zavodne sestre so stanovale v baraki od tedaj pa do leta 1929. Zavodov zdravnik pa do konca leta 1899. Vodovod je bil napeljan v zavod za časa svetovne vojne leta 1916. Električna razsvetljava pa l. 1915., in vse dotlej so razsvetljevale zavodove prostore samo petrolejke. Samoupravna oblast v Ljubljani je pa zgradila dom za sestre in kapelo za 520 ljudi, kar je bilo dograjeno koncem l. 1929. Do tega časa zavod kapele še ni imel, in je za kapelo služila le majhna

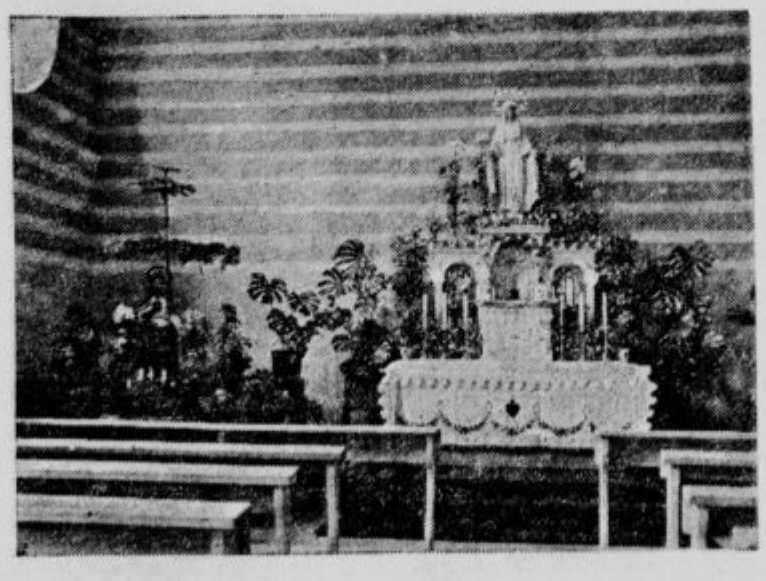

Oltar v kapelici

Posestvo v obsegu 74 oralov 1221 kvadratnih sežnjev je kupljeno od posestnikov Valentina Krisperja iz Ljubljane za 57.307 goldinarjev; polovica posestva je gozd v Podmolniku, občina Dobrunje. Prvotni gospodar tega posestva je bil Hans Adam-Ziegelfest, gi ga je prodal takratnemu deželnemu maršalu grofu Wolf Engelbertu Auerspergu. Grof je posestvo v obsegu 37 oralov (od tega 1 in tri četrt orala ribnika) leta 1686 obzidal z 2 m visokim zidom (kakor ga je še danes videti) ter si je na tem prostoru uredil zverinjak, zato tukajšnje ljudstvo še danes imenuje zavod »Tiergarten«. Staro poslopje, levo ob vhodu v zavod, je služilo Ziegelfestu za mlin; grof je v pritličju dozidal sobe, poznejši gospodarji pa so nadzidali še eno nadstropje, ter dali stavbi obliko, kakršno ima še danes.

Nova poslopja, namenjena zdravilišču, so sezidana v višini posestva na Studencu, ker je v nižjih delih posestva talna voda že v globini enega metra; razen tega je nižji del obzidanega posestva ob vsaki povodnji preplavljen, in če bi ne bilo zidu, bi Ljubljanica preplavila vselej dve tretjini nižje ležečega dela posestva. Brez tega nedostatka bi obzidano ozemlje zadostovalo za postavitev vseh

podstrešna sobica. L. 1930 je pa banska uprava dovolila zidavo heva za svinje (zavod ima tudi lastna gospodarska poslopja) ter dala nalog, da se izvede kanalizacija v Ljubljanico ter higijensko preurede stranišča po oddelkih.

Že od l. 1894 dalje stalno naraščajoče število umobolnih je vodstvo zavoda prisililo, da zasede trajno z bolniki vse prostore, ki so bili prvotno namenjeni samo za začasno izolacijo. *Danes so ti prostori tri- do petkrat nadštevilno zasedeni.* Vsled obremenitve so morali bolnike namestiti v vseh starih, za bivanje popolnoma neprikladnih poslopjih. *Na tem nedostatku je trpela tudi pravilna razvrstitev bolnikov po njih bolezni in v veliki meri njih uspešno zdravljenje.* To je bilo tudi vzrok, da se je leta 1894 ustanovila deželna blaznica-hiralnica v novi deželni bolnišnici in blaznica-hiralnica pri Sv. Jožefu v Ljubljani, da se vsaj nekoliko razbremeni umobolnica na Studencu. Po končani svetovni vojni so se preselili umobolni iz deželne blaznice-hiralnice v novi deželni bolnišnici v Ljubljani v prazno poslopje bivše deželne prisilne delavnice na Poljanskem nasipu, kamor je prispelo še okrog 200 jugoslovanskih umobolnih iz Feldhofa pri Gradcu.

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske klice v naše telo. Zato so najboljše varstvo proti prenosu nalezljivih bolezni dihalnih organov okusne

Anacot-pastilje dr. Wanderja.

Dobivajo se v vseh lekarnah.

Cena malega zavoja Din 8·-, velikega zavoja Din 15·-

Na Studencu se oskrbuje dnevno 420 umobolnih. V obeh zavodih v Ljubljani do 600, skupno v treh zavodih do 1000 umobolnih, 200 jih pa še širom Slovenije čaka na nujen sprejem.

V novozgrajeno zdravilišče na Studencu so se preselili umobolni iz stare ljubljanske bolnišnice 27. dec. 1880. Kot prvega stalnega zdravnika psihijatra na Studencu je imenoval bivši dež. odbor kranjski dr. Pavla *Prajnča*, ki je umrl avg. 1894. Na njegovo mesto je bil imenovan 1. oktobra 1894 še danes v zavodu službujoči primarij dr. Stevo *Divjak*. Od l. 1870 do 1908 je bil vodja vseh psihijatričnih oddelkov v Ljubljani in na Studencu dr. Karol *Bleiweis*-Trsteniški.

V zavodu na Studencu se je vežbalo v teku 50tih let 100 pomožnih zdravnikov v psihijatrični stroki.

Naj sledi še statistični pregled števila v stari ljubljanski bolnišnici na Dunajski cesti oskrbovanih umobolnih od leta 1841—1870: l. 1841 26 umobolnih, l. 1852 33, l. 1862 52, l. 1870 50, v bivši prisilni delavnici pa 60, skupaj 110.

Leta 1880 pa so se nastanili vsi umobolni na Studencu, kjer izkazuje pregled sledeče številke:

L. 1880 je bilo oskrbovanih 142 umobolnih; l. 1890 264; l. 1901 339; l. 1910 460; l. 1920 617; l. 1929 687, v prisilni delavnici 333, v hiralnici Sv. Jožefa 452, skupaj 1472.

Iz navedenih statističnih podatkov je razvidno, da se je število umobolnih v 50 letih obstoja zavoda zvišalo skoraj na petkratno število.

Iz tega dejstva je nujno razvidna potreba, da bi se stari oddelki izpopolnili. *Kot najnujnejše bi se pa morali obstoječim oddelkom prizidati prostori za kopeli in umivalnice, urediti nova centralna kurjava, sezidati novi oddelki za bolnike I. in II. razreda in za akutno bolne, razširiti zavodova kuhinja in sezidati stanovanja za uslužbence* (katerih je v zavodu 94 po številu).

Naj merodajni faktorji ob 50letnici zavoda uvidijo potrebo po izpopolnitvi gori omenjenih zavodovih potreb, ki so potrebne za uspešno zdravljenje in človeka, najbednejšega med bednimi, vredno življenje. k

Belokranjska pravda

Ali Črnomelj ali Metlika. Pred nekaj dnevi so dobile občine poziv, da se izjavijo h kateremu okraju žele pripadati. Metlika se namreč močno prizadeva, da bi postala sedež okraja, bodisi, da se prenese okraj iz Črnomlja v Metliko, ali da se ustanovi nov okraj ali vsaj, da pride v Metliko ekspozitura. Ker je pa Metlika že na periferiji sedanjega belokranjskega okraja, zato je zamišljen izhod tako, da bi se priključile Beli Krajini nekatere sosedne hrvaške vasi: občina Ribnik in Vivodina in Žumberk, da bi tako Metlika prišla bolj v središče. Na zapadnem koncu Bele Krajine pa bi se stanje tudi izpremenilo. Ali bi se nekatere občine, kot Vinica, Sinji Vrh in Poljanska dolina odcepile na Vrbovsko, ali pa bi se tudi tam priključile nekatere občine, kakor bo bolj kazalo.

Zadeva postaja resna in je težko presoditi vse dalekosežne posledice, ki jih bo morebitna sprememba prinesla.

Slovenski Beli Krajini je naravno središče v Črnomlju, ki je tudi že dolgo dobo to vlogo igral, res pa je, da je v nekdanjih časih prednjačila Metlika.

Gotovo je pa to, da je slovenska Bela Krajina izbrisana, če se zgodi po željah Metlike, ker ta spremenjeni ali novonastali okraj ne bo več slovenski, zakaj vanj bo prišlo znatno število Hrvatov in Žumberčanov.

Črnomelj in Metlika se mrzlično poganjata vsak za svoje stališče. Bela Krajina pa z bojaznijo pričakuje, kam bo padla njena usoda

Tam, kjer burja mlade lovi

Iz domovine slovenskih smuč.

Bloke, 23. decembra.

Pri nas smo dobili zadnje čase prav mnogo snega — bil je pravcati pršec, izvrsten za smučkanje. Zadnje dni pa je burja vse po gričih pometla in drugam znosila, kjer teh zametov prav nič ni treba. Tako so ceste silno zametene, posebno ona je prava reva, ki drži iz Nove vasi na Polico. Na poliški strani je vse kopno — na naši pa so hudi zameti. In mrzla je tu burja, ko mlade po naših gričih lovi! Za mužej so menda staknili blizu 140 let stare smučke — ki pričajo o priljubljenosti tega športa v našem kraju. Iz Metljan, dobre tri četrt ure daleč, se ljudje pozimi pripeljejo kar na smučkah. Baje znajo nekatera dekleta bolje smučkati kakor pa postavni fantje. Otrok itak ni mogoče zadržavati v tem lepem športu. Nekateri imajo tako strast do tega smučkanja, da jih šele črna noč »vzame« in prepodi. Sankanje in smučkanje je eden najveselejših pojavov za našo mladino. Čujemo, da pridejo tudi drugi smučkarji gori na Bloke poskušat srečo. Prav, naj le pridejo in obilo veselja jim želimo pri tem športu.

Otroci še vedno »krehajo« na oslovskem kašlju in bo menda konec tej hudi bolezni. Pa kaj ne bi? Prej je bila silno lepa jesen — saj so hotele celo trobentice cveteti namesto pomladi, pa je bilo vse zunaj — potem pa dež in sneg in burja, na, pa je bilo precej našega drobiža prehlajenega.

Veliko naših ljudi je šlo v tem letu službe iskat po daljnem svetu. Kanada je nekatere prav dobro podprla, a tudi s Francijo se mnogi pohvalijo. Poslali so že nekateri prav lepe vsote domov. Vsem našim izseljencem želimo prav vsi, kar nas je doma ostalo, srečen božič in veselo novo leto!

Naročajte „Slovenca“!

Velika rudniška nesreča v Trbovljah

En delavec ubit, drugi ranjen

Trbovlje, 26. decembra.

Na vzhodnem okrožju se je v četrtek 23. t. m. dogodila grozna jamska katastrofa, ki je zahtevala smrtno žrtev rudarja Cerjak Antona, poleg tega pa je bil težko ranjen tudi rudar Pusovnik Ivan.

O nesreči je ranjeni Pusovnik, ki leži v tukajšnji bolnišnici našemu dopisniku izpovedal sledeče:

Z rajnim tovarišem Cerjakom sva po navadi šla ob 2 popoldne na delo v jamo. Ko sva prišla na svojo številko, sva takoj opazila hud pritisk in sva pričela takoj zastavljati potrebni les, da si s tem zavarujeva nadalnje delo t. j. odkopavanje premoga. Ker pa sva za tako hud pritisk rabila močan in težak les za trame in je bila najina telesna sila premajhna, da bi dvignila les, sva poklicala še tovariša Mlakarja Ivana z druge številke, da nama pomore. Naredih smo vse varno po predpisih.

Ravno ko smo bili gotovi, pa je pritisk zemeljske plasti postal tako silen, da je zlomil tramovje. V istem hipu smo bili vsi trije zasuti, narazen nekaj metrov drug od drugega. Uiti ni bilo časa. Povem lahko samo zase, kako se mi je par ur godilo pod kupom zasutega premoga. Tiščalo me je silno, zahvaliti se imam svojemu močnemu životu, da je obdržal toliko težo. Kosti mi ni polomilo, zadobil sem le hude rane na glavi in telesu. Primanjkovalo mi je zraka za dihanje, mislil sem le na smrt, ker nisem vedel, da me kdo rešuje in koliko premoga je na meni. Bilo ga je pa toliko, da so me tovariši, ki so prihiteli me reševat, odkopavali dve uri in pol. Seveda ves ni bil na meni, pač pa je bil prostor ves zasut. In kopali so, in hvaležen sem jim, da so mi življenje rešili. Ko pa so prišli do mene in me dvignili, sem se onesvestil. Pa so me hitro zdramili in odnesli na rešilni avto in me odpeljali v bolnišnico. Prašal sem po onih dveh tovariših, kaj je z njima. Povedali so mi: Cerjak je mrtev, Mlakar pa je bil tudi zasut in se je rešil sam in nas obvestil o nesreči. Cerjaka smo izvlekli izpod premoga mrtvega. Ali se je zadušil ali ga je ubilo, je težko ugotoviti.

Težko mi je bilo za tovarišem, posebno ker zapušča ženo in pet malih otrok, ki bodo ostali siromaki. Na vprašanje kaj ve o vzroku katastrofe, je Pusovnik kot kvalificiran rudar odgovoril sledeče: Bila je nenadna nesreča, ki se lahko zgodi vsak čas v jamah. Predčasno tega ne opazi ne teoretik in ne praktik rudarske stroke. Jaz in moj tovariš Cerjak sva vedno delala po predpisih, posebno ker naš obratovodja Schnajder vedno zahteva, da si delavci zavarujejo svoje življenje. To naroča nam in podrejenim paznikom. Rudarstvo pa se takih in podobnih nesreč nikoli ne bo moglo popolnoma izogniti. Delo je v zemlji in ne vidiš kaj ti preti.

Zadnja pot rudarja Cerjaka.

Veliko število njegovih prijateljev in sodelavcev ga je spremljalo na njegovi zadnji poti, bilo jih je nad tisoč. Opazili smo na mrtvaškem vozu lep venec, ki mu ga je podarilo obratno vodstvo, uradniki in poduradniki so se pogreba udeležili.

Žalostna slika se nam je nudila ob njegovem grobu, kjer so žena in mali otroci v naročju sorodnikov gledali za rakvijo svojega hranitelja, misleč si: Kaj bo z nami? Dal si s svojim pridnim delom življenje za gospodarja, ali se bode ta usmilil sedaj družine?

Nedeljski

'Slovenec'

cenejši!

Ker smo znižali ceno nedeljskemu »Slovencu« v prodaji oziroma kolportaži, znižujemo

s 1. januarjem 1931

naročnino

na

tedenskega »Slovenca«.

Od Novega leta dalje velja nedeljska izdaja »Slovenca« za **vse kraje v naši državi** z dostavo na dom:

celoletno . . .	Din 96.—
polletno . . .	„ 48.—
četrtletno . . .	„ 24.—
mesečno . . .	„ 8.—

Za inozemstvo znaša naročnina

celoletno . . .	Din 120.—
polletno . . .	„ 60.—

Vabimo s tem vse naše prijatelje, ki s' iz kakršnegakoli razloga ne morejo naročiti vsakdanje izdaje »Slovenca«, da se naroče vsaj na nedeljsko izdajo s prilogo v bakrotisku »Ilustrirani Slovenec«.

Uprava »Slovenca«.

Najdražji odhajajo

V slovo Micki Kozjekovi.

Podbrezje, 26. dec. 1930.

Kako lepi, polni veselja in sočnega miru so veliki prazniki božični. Vsa narava dobi navadno za te svete dneve novo odejo, ki se tako lepo lesketa v svetlobi božjega solnca. Tudi za letošnji sveti večer je zahotel Bog v svoji neskončni dobroti, da se pokrije narava s svežo belo odejo; zahotel pa je tudi, da postane majhna gorenjska vas nepričakovano hitro vsa v žalosti vsa v solzah in da na ta način izgine iz te ljudske vasice vsako veselje.

Dan pred svetim večerom nas je po volji božji zapustilo mlado življenje. Micka Kozjekova je umrla, tako je bilo slišati ljudi, ki so vsi žalostni in solzni pripovedovali drug drugemu to strašno vest, tako so oznanjali božični zvonovi in opominjali ljudi k molitvi. Zaspala je vsa utrujena, vsa izmučena, prav tako je zaspala kot zaspi ubog otrok, zaspala svoj večen sen. Njene ljubke oči so se ji za vedno zatisnile, njen glas, ki se je v zadnjem izražal samo še v mirnih, trpečih vzdihljajih, je umolknil. Tisti glas, ki je bil tako mil, tako prijazen, tako poln veselja in tako silno tolažilen žalostnim. In tisto srce, ki je vedno toliko dobrega in lepega hotelo in želelo, je udarilo — poslednjikrat... Tam v temni sobici leži na mrtvaškem odru ona, obdana od številnih vencev, obdana od svežih rož, obdana od belih nageljčkov, poleg nje pa brlijo tako otožno mrtvaške voščene sveče. Sredi vsega zelenja in cvetja spi Micka, tako mirno spi, da njenega dihanja ne moremo več slišati z našim slabotnim sluhom.

V hišo pa prihajajo k njej sorodniki, prijatelji, ki jih je pokojna Micka toliko imela, k njej prihajajo, da jo pokrope, da molijo za njo, kar je pokojna tolikokrat priporočala, da vzamejo od nje slovo in da napravijo na njeno ubogo čelo še znamenje svetega križa. Vsakemu se je pri tem orosilo oko in ves solzan je mogel zapustiti njo, ki mu je bila tako draga.

Pa je tako hitro mineval čas in že je nastopilo jutro, tisto jutro, ko naj bi se ona poslovila od svoje rojstne hiše, od svojih domačih, od svojih dragih, od nas vseh, in ko naj bi bilo njeno truplo položeno k večnemu počitku tja v temni, hladni grob, od koder naj bi ostalo poveličano. Še malo in zaslišalo se je žalostno vzdihovanje po vsej hiši, po vsej okolici. Micko odnašajo..., odhaja, ki nam je bila najdražja, zvonovi pa so otožno zaječali...

In sedaj počivaš in živiš v novem bivališču; saj živiš še med nami, saj Te v duhu vidimo, — saj si se samo preselila v kraj, kamor pridemo prav kmalu tudi mi za Teboj, predraga Micka...

Mi pa smo ostali sami, vsi otožni, vsi solzni smo mogli kot Tvoji spremljevalci prvikrat zapustiti Tvoj prezgodnji grob. Ostali smo tu, da za Te molimo, da delamo dobra, zaslužna dela in jih Tebi naklanjamo, ki jih morda potrebuješ. Da, in to mi hočemo storiti...

Requiescat in pace! A — — — n.

Napredek v Mirni peči

Mirna peč.

Po dolgem čakanju vendar enkrat dobe prepotreben vodovod vasi Veliki Kal, Orkljevec in Mali Kal, napeljan bode iz studenca nad Ilmeljčecem. Vse delo izvrši s pomočjo državne podpore higijenski zavod, ki je svoj čas ugotovil da vse nalezljive bolezni kakor tifus in griža, ki v omenjenih vaseh največkrat epidemično nastopata, prihajajo iz slabih nezdravih vodnjakov t. j. kapnic, katere imajo večina posestniki pri svojih gospodarskih poslopjih narejene po svojem okusu, ne oziraje se na snažnost vode. Pač so lahko vaščani veseli in hvaležni higijenskemu zavodu, ki se je zavzel za te prebivalce, da jim preskrbi tolikanj potrebni vodovod s pomočjo državne podpore, pa tudi hvala bivšemu g. kaplanu Ravnikarju, ki je na obeh straneh posredoval, da se je naprava vodovoda uresničila. Vaščani nimajo nobenih drugih stroškov, kakor da so prevzeli sami kopanje jarkov za cevi in preskrbeli potrebni pesek za rezervar. Delo je v polnem teku in bodo jarki za cevi v kratkem izkopani, rezervar sam je že do malega izvršen.

Žalibog, da imamo pri tem delu eno občutno nesrečo zabeležiti: pri razstreljevanju skal v jarkih, se je dne 20. t. m. smrtno ponesrečil posestnikov 16 letni sin Jožef Grabnar, ki je kljub vsem svarilom tekel gledat, češ zakaj da ni vžgala vrvica, a v tistem trenutku se vžge naboj in vrže fanta 2 m visoko z razbito glavo. Žalujočim staršem naše iskreno sočutje, ker je bil fant drugače priden in pošten.

Vprašanje nove poštne zgradbe, kdaj in kje se bo gradila, še ni rešeno, četudi smo imeli že dva komisijonelna ogleda; išče se še svet, kjer bi se mogle pri novi šoli napraviti suhe podzemeljske kleti, takih pa loco Mirna peč ni mogoče napraviti, ker vse hiše imajo tu nadzemeljske kleti, kjer pa so kleti bolj globoko v zemlji narejene, so ob deževju večinoma vlažne. Sicer pa čem dalje se zgradba nove šole zavlačuje, tem raje vidimo, ker je sedaj denarna kriza preobčutna.

V dolgove lezemo

Cerklje ob Krki, [illegible] decembra.

Kako se godi ljudem na kmetih, se človek najhitreje prepriča, ali so ljudje zadolženi, ali ne. Menimo, da je med vsemi še najbolj nerad dolžan ravno kmet. Kadar pa ne gre drugače, mora pa tudi on posojilo prositi. V tekočem letu je pri tukajšnji hranilnici zaprosilo za posojilo 111 gospodarjev. Dovoljenih je bilo 429.000 Din posojila, dočim je bilo treba za 258.000 Din prošenj odkloniti. Te številke silijo človeka, da razmišlja ter se s skrbjo sprašuje, kaj bo, če bo šlo tako naprej. Bremena so čedalje težja, a denar pride k hiši čedalje neraje.

Prav gotovo zaenkrat ni drugega izhoda, kakor *z varčevanjem* pričeti na vseh koncih in krajih! Dostikrat ta ali oni kupuje stvari, brez katerih bi se tudi prebilo. To ni varčevanje! Tudi ni varčevanje, če kdo kupuje slabo robo, a jo kupi, ker je za oči mikavna, ali pa, ker je ravno v modi. Slaba roba je — čeprav da človek manj za njo kot za dobro — dražja kot res dobra roba. Kmečki gospodar bi moral biti silno prebrisan, a ne tako kot še vedno mnogi mislijo, da je za gospodarja v kmečki hiši sposobna vsaka klada. Bistri gospodarji in skrbne gospodinje bodo prenesli to gospodarsko krizo, drugi pa brž čas ne. Kriza bo dolga!

DOBRI PREJEMNI APARATI

se poznajo po TELEFUNKEN-ovih cevih

Dober aparat je opremljen s TELEFUNKEN-cevmi. TELEFUNKEN izdela za vsako rabo pravilno cev. Zato pazite pri nakupu novega radio aparata na opremo s TELEFUNKEN-cevmi

Jugoslavenska Siemens d. d. — Ljubljana, Dunajska cesta št. 16

Naši zastopniki: LJUBLJANA: RADIO d. z o. z. Miklošičeva cesta, / K. Jurman, dvorni optik, Šelenburgova ulica / Tehnik Banjai, Miklošičeva cesta — MARIBOR: Radio Starkel — CELJE: Mestna elektrarna Ing. S. Schmidiger — KRANJ: F. Janša — JESENICE: — I. Markeš — NOVO MESTO: J. Ogrizek — TRBOVLJE: F. Klenovšek — M. SOBOTA: I. Nemecz — SLOVENJGRADEC: I. MEGUSAR

TELEFUNKEN

Najstarejša izkustva — Najnovejša konstrukcija

Župan Lavtižar, Kranjska gora:

Ribiške anekdote

Da pride še malo športnega humorja v resen dnevnik, mi dovolite, gospod urednik, napisati par »spominov« iz mojega lastnega ribiškega revirja, da jih tako otmem pozabljenju. Moj revir obsega teren od državne meje v Ratečah do Belce, ki je meja med kranjskogorsko in dovško občino. Vse vode, izvzemši Rojco, so izraziti hudourniki in samo špor'ne vode, v katerih se svetlikajo rdeče pikaste potočne postrvi. V sezoni, poleti, imam vedno odlične goste, kot ribiške tovariše in prijatelje. Lovila sva s presv. škofom Akšamovičem, bivšim poslanikom Šebom in drugimi. Da pa pridem k stvari, evo nekaj anekdot, katere pa ne smete sprejeti kot ribiško latinščino, ampak opisal bom dogodke, ki sem jih v resnici doživel in zato pišem le golo resnico.

Nekoč me spremlja profesor belgrajske univerze dr. Popović. Stojiva na jezu Save poleg Andrečeja. Prime lepa postrv. Dobro zapnem, drži. Sedaj pa iz vode ž njo, toda kam? Spredaj tolmun, zadaj v jezu dva metra globoka voda, na desni nasip in grmovje, na levi škarpa in drevje. Toda odločitev je morala hitro pasti. Prosim svojega spremljevalca, da naj mi za hip prime pernico, sam pa, kakor sem bil z dušo in telesom, v obleki in v obuvalu — šrbunk v bistro Savo. Pa sem v tistem trenutku tudi že držal ribo za škrge, krasen eksemplar, dolg 75 cm. Posušilo me je gorko popoldansko solnce.

Rabil sem ribe za neko slovesnost, zato sem se odpravil zgodaj na lov, ko so medlele še zvezde na nebu. Naše postrvi prijemajo najrajše zjutraj pred solnčnim vzhodom, za kar imam bogate izkušnje, ki prevrnejo vse mogoče teorije. Začnem na ostrem ovinku, kjer se izliva Rojca v Savo. Ne čakam dolgo, pesnica se napne, toda radi previdnosti, ker je v potoku polno korenin, podrtih dreves in druge take navlake, hočem zelo na rahlo izvleči svoj plen. Pa sem preslabo zapel, postrv pade tik vode na nasip, odkoder smukne nazaj v svoj element. Seveda jaz z rokami za njo, urno nekaj zagrabim, a kar držim v rokah, ni bila riba, pač pa pravcata divja raca. Te kosmate ribe sem se tako prestrašil, da sem jo takoj izpustil, sam pa izgubil ravnotežje in se postavil na glavo v hladen potok, kar pa ni bilo nič kaj prijetno v jutranjem hladu. Zadele so me tedaj na vse zgodaj kar tri nesreče: Zgubil sem ribo, izpustil sem raco in se nato še neprostovoljno povaljal v bistri studenčnici. V pojasnilo, zakaj je bila raca ob vodi, povem, da imamo v podkorenskem močvirju nebroj teh ptic, ki gnezdijo pomladi po vseh mogočih skrivališčih naših voda.

Lovim pri Jokopovem mlinu Podkorenom z najlepšim uspehom. Mrtve ribe mečem kar na zadaj ležeči travnik. Ko slutim, da ne bo nobena postrv več prijela, poberem plen in grem ž njim v kakih 100 m oddaljeno korito, da bi tam ribe opral in očedil. Pernico pustim na licu mesta in na trneku še popolnoma nepoškodovano deževnico. Vračam se, toda kaj je to? Pernica se premika in skače sem ter tja. Ali me straši? Poberem palico, toda v moje veliko začudenje visi na trneku tolsta kokoš, ki je v moji odsotnosti pograbila črva, ne sluteč, da se skriva v njem pogubonosno jeklo, ki jo z lahkoto spravi v položaj, da izgubi svoje kurje življenje. Seveda sem kokoš na kolikor mogoče hiter in lahek način rešil trneka, ji tako podaljšal življene, rešil pa tudi samega sebe eventuelne vojne odškodnine.

Pa se mi je pripetil še drug tak slučaj. Ob Gregorijevi žagi sem pustil pernico z montiranim črvom v travi in prišel sem baš v trenutku, ko je pričel kljuvati v glisto krasen Čoseljnov pav; bil bi se tudi nataknil, če bi se bil jaz samo malo zakasnil.

Lovim stoječ na državnem mostu podkorenske ceste. Naenkrat čutim na pernici nekaj težkega. Z vso silo zapnem, ne meneč se za to, ali je riba ali korenina. Visela je pa lepa 80 cm dolga postrv. Polagoma jo potegnem iz Save. Ko jo hočem rešiti trneka, zapazim, da ima poln gobček malih junijskih hroščev, majhno neprebavljeno postrvico in poleg vsega tega še kar celo kokošjo nogo. Gre li pa požrešnica in zgrabi še za črva, kar ji je bilo seveda v pogubo.

Naj še omenim, kako prevzame človeka ribiška športna strast, ako je zaverovan samo v lov. Tri ure sem hodil v največji vročini ob gorskem potoku. Ves ta čas me je navdajala zavest, da mi nekaj manjka. Kaj mi pa manjka, tega nisem mogel dognati, ker sem bil preveč zaverovan v ribolov. Ko neham ribariti in spravim orodje, tedaj šele spoznam, kaj mi je manjkalo, bil sem grozno — žejen, in to ob hladni potočnici.

Lovim stoječ na grobiji dračja. Obdaja me neprijetno brenčeč zbor, od katerega se loči sedaj eden, sedaj drugi član, da se mi zakadi v obraz s prijaznim pozdravom osjega pika. Dolgo nisem mogel dognati, kdo me zbada, pač sem z levico otepal okrog sebe, medtem ko je desnica napeto držala pernico. Nazadnje sem pa le zagledal, da stojim na osjem gnezdu in da me obdaja kar legijon črnorumenih dolgorepk. Pustil sem ribe in pernico in odkuril z nevarnega kraja, da sem si poiskal kotiček, kjer sem s kamenjem iz hladne Save lečil hudo napihnjen obraz.

Toliko za danes s pripombo, da je lov na postrvi nad vse krasen šport, kjer ribič pozabi na vse posvetne težave in bridkosti, ter ima pri svojih ribah oni rajski užitek, ki mu ga more nuditi samo vsemogočni Stvarnik s svojo nedoumljivo naravo.

Borovnica

K nedeljskemu poročilu o zaključitvi 12 tedenskega kmetijsko-gospodinjskega tečaja dodajamo, da je tečaj priredila Slovenska krščanska ženska zveza, in sicer na željo tukajšnjega prosvetnega društva. Gospod župnik, ki je vedno pripravljen pomagati pri izobraževalnem delu našega ljudstva, je velikodušno dal na razpolago vse potrebne prostore, za kar mu izrekamo še posebej najprisrčnejšo zahvalo.

Osvobodite se revmatičnih bolečin

Vporabite takoj **SLOAN-ov LINIMENT**, ako se želite osvoboditi bolečin v mišicah in sklepih. Zadostuje malo namazati. Prodre takoj v kožo, hladi pri opeklinah, odstranjuje srbež kože, trdo kožo in bolečine.

Tisoči so na ta način ozdravili svoje revmatične bolečine.

Uporabljajte SLOAN proti revmatizmu, išiasu, bolečinah v križu in hrbtu, bolečinam zvinjenja in kontuzije, ter proti vsem vrstam bolečin mišičevja.

Dobi se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-OV LINIMENT

odstranjuje bolečine.

Št. Jernej na Dolenjskem

Neumestno šalo so si dovolili te dni neznani zlikovci. Med večerjo so se vtihotapili v hlev vdove Banič iz Drame, tebi nič meni nič odvezali konja, ga odvedli čez Krko v sosednjo vas Dobravo, ga tam privezali pri nekem kozolcu ter tako pustili privezanega v mrazu celo noč. Da ni konja v hlevu, je opazil še tisti večer domači sin, ko je prinesel krmo v hlev, našli pa so konja šele drugo jutro, kot že omenjeno, privezanega pri kozolcu. Najbrž so si zlikovci dovolili to neumestno šalo iz maščevalnosti, ki bo seveda drago poplačana, če pridejo v roke pravici.

Dolgi so zimski večeri, skrajšali si jih boste z branjem dobrih časopisov in knjig. Vsako nedeljo si lahko za malenkostno odškodnino izposodite knjige v knjižnicah Št. Jernejskega in Orehovškega prosvetnega društva. »Slovenca« pa dobite vsako nedeljo že po prvi maši pri trafikantu Rolihu.

Osebna vest. Na tukajšnji petrazredni osnovni šoli sta nastopili službo učiteljici Povšnar Angela in Golar Lidija.

Katoličani med belgrajskim dijaštvom

Belgrad, 26. dec. 1930.

Belgrad se silno hitro razvija. Na vseh koncih in krajih se lahko opaža silen razmah Število prebivalstva rapidno narašča. Kot prestolno mesto prostrane države je zbral Belgrad pod svoje okrilje ogromen kader uradništva, trgovstvo in obrt sta pritisnila v prestolnico, brezposelne mase delavstva se zatekajo tu sem v nadi, da si bodo našle kruha. Med vsem tem pritokom je precejšen odstotek tudi naše krvi.

Katoličanov, katerih pred vojno Belgrad kot svojih občanov skoro poznal ni, nas je danes v Belgradu okrog 33.000, ki smo razdeljeni na pet župnij. Naj vam v naslednjem podam samo statistiko katoliškega dijaštva na belgrajskih srednjih in osnovnih šolah koncem prvega trimestra v letošnjem šolskem letu. Na moških (4) in na ženskih (3) gimnazijah je bilo koncem prvega trimestra 608 katoliških dijakov-(inj), na moškem ozir. na ženskem učiteljišču pa 51; skupaj 659. Lanskega leta je bilo v tem času na istih zavodih vsega skupaj 493 katoliških dijakov-(inj), to se pravi, da znaša letos prirastek 166 katoliških dijakov(-inj), kar je zelo veliko. Vendar navedeno število še ni natančno, ker katoliško dijaštvo poseča še druge šole, na katerih katoliški verouk ni obvezen. Take šole so zlasti državna in privatna trgovska šola, srednjetehnična šola, ženska obrtna šola, razne privatne gimnazije itd. Brezdvomno je na vseh teh šolah najmanj 100 katoliških dijakov(-inj).

Dosti večje so pa številke katoliških šoloobveznih otrok na belgrajskih osnovnih šolah. Vseh skupaj je bilo koncem prvega tromesečja 1416 otrok, lansko leto ob istem času 1243; torej tudi tu velik napredek (182). Vsi ti otroci so razdeljeni na nič več nego na 25 različnih šol.

Skupno na vseh srednjih in osnovnih šolah je bilo tedaj koncem prvega trimestra blizu 2200 katoliških dijakov (-inj).

Skrb, ki jo imajo katoliški katehetje z vzgojo vse te ogromne a razmetane množice katol. srednješolcev in osnovnošolskih otrok je ogromna. V pretežni meri sloni vsa moralna vzgoja vseh njih na ramenih katehetov. Ožja domovina bi storila samo svojo dolžnost, ako bi tem požrtvovalnim apostolom priskočila na pomoč!

Tudi na lepotne konkurence se razume naš dr. Dobrojed. Ves svet se lovi za svojimi »Miss«, pri tem pa pozablja na svoje življensko vprašanje. Važno vprašanje v današnjem življenju je prehrana. Zato dr. Dobrojed vedno in povsod priporoča preizkušene in priznano najboljše testenine »Pekatete« in zagotavlja vsakogar, da bi ne bilo niti ene »Miss«, ako bi ne vživali redno testenine »Pekatete«. Jajčne testenine »Pekatete« so redilna, okusna in cenena prehrana in se bodo v kratkem tudi one povspele do svetovnega rekorda v razširjenju. In ta čas ni daleč.

Ujel se je

Brežice, 23. dec.

So danes ljudje, ki bi radi živeli na račun drugih, posebno pa še takole za praznike. In eden takih je tudi mladi I. B. iz Mihalovca pri Dobovi.

V ponedeljek jo primaha lepo v Brežice in se oglasi v prvi manufakturni trgovini pri Adolfu de Costa. Tu si je izbral raznih stvari, predvsem ženskih, za okroglo 600 Din. Ko pa je bilo treba plačati, je izjavil, da bo že prvega plačal in da je v bolnišnici v Brežicah v službi. Ker pa mu le niso hoteli kar tako dati na samo besedo, si je pa pomagal drugače. Prosil je za račun, katerega bo dal podpisati g. upravitelju v bolnišnici, da bo plačal prvega. In res se je možakar kmalu vrnil z računom, pa tudi s podpisom g. upravitelja, katerega je sam podpisal precej podobno. Kako je prišel ravno na to misel, da je podpisal g. upravitelja bolnišnice, kdo ve. No v trgovini so mu seveda izročili stvari v dobri veri, da je podpis na računu pravilen. Sedaj pa je menda fant dobil korajžo, ker je šlo tako lepo, in jo je zavil v drugo trgovino k Bibiču. Tu si je izbral še več, zopet predvsem ženskih stvari, za okroglo 700 Din. Tudi pri Babiču je hotel na tak način kupiti kot pri Costi, samo s to razliko, da je tu navedel, da je v službi na postaji in ne v bolnišnici. Pa tudi tu mu niso hoteli verjeti, in so mu dali račun, naj ga na postaji podpišejo. Toda k Bibiču ga ni bilo več nazaj, tudi ni imel več časa. G. Costa se je namreč med tem časom radi sigurnosti šel informirat v bolnišnico, če je res vse to kar je navedel B. Na svoje veliko začudenje je pa izvedel, da B. v bolnišnici sploh ni v službi, še manj pa, da bi bil g. upravitelj podpisal kak račun. No g. Costi ni sedaj drugega preostalo, kot zadevo naznaniti orožnikom, kateri so takoj začeli zasledovati podjetnega B. Ta pa je menda opazil to in spoznal, da je najboljše, če jo pobriše.

No pa, kakor mu je bila prej sreča mila, mu je bila sedaj nemila, ko ga je na poti proti domu, došel v vasi Trnje mestni stražnik in ga povabil, naj se še malo potrudi z njim nazaj v Brežice. Kar je fant hočeš nočeš moral storiti. No, ko so ga pa orožniki v Brežicah vprašali, zakaj je to naredil, je odgovoril, »da drugače pa ne bi nič dobil«. In tako se je ptiček hitro ujel v kajbico, kjer bo lahko čez praznike premišljeval, da je še vseeno boljše biti na svetu pošten.

★ **Kdor se hoče ohraniti svežega in zdravega**, naj jemlje tedensko enkrat ali dvakrat pred zajtrkom kozarec naravne **»Franz-Josef«** grenčice. Zdravniška poročila iz bolnišnic dokazujejo, da radi jemljejo **»Franz-Josef«** vodo posebno bolniki na želodcu, črevesu, jetrih, ledvicah in žolču, ker brez neprijetnih občutkov in posledic točno odvaja. **»Franz-Josef«** grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Izvirne francoske pastilje
„VALDA"
za sportnike pred-med in po naporu.
Prodajajo vse lekarne in drogerije.

Seznami za tlako

Banska uprava dravske banovine v Ljubljani je po nalogu g. predsednika vlade in ministra za notranje posle odredila, da vse občine v območju dravske banovine sestavijo v roku 14 dni: 1. sezname zavezancev za ljudsko delo (kuluk), ki delajo sami ali po namestniku, odnosno z navadnim ali motornim vozilom; 2 seznam zavezancev, ki plačujejo svoje obveznosti v denarju.

Oba seznama za ljudsko delo morata biti sestavljena v treh izvodih, in sicer ločeno za banovinske ceste skupne z dovoznimi cestami k železniškim postajam ter ločeno za občinske ceste. Pod 1. označeni seznamek je sestaviti po določilih § 38 zakona o samoupravnih cestah, odstavek prvi, dalje po §§ 39, 40 in 38 cit. zakona ter po § 3 zakona o izpremembah in dopolnitvah navedenega zakona.

Pod 2. označeni seznamek je izpolniti po določilih § 38, odst. 2. in 3., zakona o samoupravnih cestah, §§ 40 in 41, ter po § 3 zakona o izpremembah in dopolnitvah navedenega zakona. V ta seznam je vpisati tudi občinske uslužbence.

Sezname sestavijo občinske uprave in jih razpolože na javen vpogled skozi 14 dni od dneva razglasitve.

Odkupnine za banovinske ceste in dovozne ceste k žel. postajam bodo pobirale davčne uprave. Odkupnino za občinske ceste pa bodo pobirale obč. uprave v lastnem področju.

Odmera odkupnine v smislu določil navedenih zakonov se bo jemala kot enota povprečne dnine za navadnega delavca po 20 Din.

Za leto 1930 se uporabi ljudsko delo v treh enotah za banovinske in dovozne ceste in v treh enotah za občinske ceste.

Naloga občinskih odborov je, da pripravijo program za izvedbo ljudskega dela na obč. cestah, določiti imajo sposobne organe za nadzorstvo pri izvrševanju ljudskega dela.

Vsak, kdor je vpisan v seznam, se lahko pritoži v roku 14 dni po dnevu javne razglasitve na bansko upravo, po občinski upravi, lahko da tudi na zapisnik pri občinskih upravah. Priziv je poltvržen kolkovini za 20 Din.

DARMOL
čokolada za odpiranje

Koledar

Nedelja, 28. decembra: (Nedelja po božiču); Nedolžni otročiči. Pastor, mučenec. Prvi krajec ob 4.59. Herschel napoveduje sneg in vihar.

Ponedeljek, 29. decembra: Tomaž, škof mučenec; David, kralj; Kalist, mučenec.

Novi grobovi

† **Laško.** Smrtna kosa. Ugledna družina Topole v Jagočah pri Laškem letos ni imela veselih praznikov, zbrana je bila ob mrtvaškem odru. V sredo 24. dec. je umrla gospa Marija Topole, žena marijagraškega župana g. Martina Topole. V 53. letu jo je Bog poklical k Sebi. Rajna je bila verna žena, dobra mati in skrbna gospodinja. Pokoj njeni duši! Preostalim naše iskreno sožalje.

† **Umrl** je dne 26. decembra Franc Kavčič, pos. sin iz Planinice, star komaj 18 let. Previden s sv. zakramenti je odšel za ljubljenim očetom, ki je komaj pred tremi tedni odšel po plačilo k Gospodu. Naj v miru počiva!

Darilo gospodu ali gospej:
GUTOVA BLAŽINA
Toni Jager, Ljubljana, Dvorni trg 1

Mala kronika

★ **Železniškim vpokojencem in vdovam z rdečimi legitimacijami v vednost.** Gori imenovani naj nemudoma oddajo svoje legitimacije vsak pri svojem najbližjem g. postajenačelniku v svrho prolongacije za leto 1931; v Ljubljani stanujoči pa tam, kakor vsako leto. Vsak naj vzame s seboj pokojninski odlok. Kar se pa tiče osebnih legitimacij, pridejo enkrat pozneje na vrsto, kar se bo pravočasno razglasilo. — Društvo železniških vpokojencev.

★ **Železničarji-upokojenci!** Prometna zveza železničarjev Jugoslavije obvešča svoje člane-upokojence, da je g. prometni minister odredil z odlokom G. D. 109.093/30, da upokojenci državnih železnic obdrže stare rdeče legitimacije z neomejenim številom režijskih voženj. Kdaj se vrši prolongiranje starih legitimacij za leto 1931, bomo člane obvestili.

★ **Gosp. Svetozar Banovec** iz Amerike piše: Chicago Ill., 13. dec. 30. Najlepše pozdrave in častitke za Božič in Novo leto pošiljam upravi in uredništvu »Slovenca«, kakor vsem rojakom v domovini.

★ **Grofica Marica na odru jeseniškega prosvetnega društva.** Na Štefanovo zvečer je privabila omenjena opereta v Prosvetni dom številno množico domačinov, kakor tudi tujcev. Že vest, da bodo člani Krekovega prosvetnega društva vprizorili opereto je vzbudila v mnogih srcih velik dvom. Toda neverni Tomaži niso prišli na svoj račun. Agilni priprosti delavci od prvega do zadnjega igralca, od režiserja do kapelnika, vsi ti so dokazali, kaj zmore delavec, če je vztrajen, požrtvovalen in idealen. Kljub temu, da vsebina operete ni ravno rivlačna za delavske mase, so delavci igralci in pevci podali svoje vloge z ljubeznijo. Nekateri celo mojstersko. Prepričani smo, da bo Grofica Marica na Jesenicah napolnila obširno dvorano Prosvetnega doma še večkrat. Poudariti je treba, da so delavci igralci sami napravili scenerijo in celo garderobo. Krekovo prosvetno društvo si ta uspeh lahko zabeleži z zlatimi črkami v svojo kroniko, vsem drugim društvom pa kažejo jeseničani pot prosvetnemu napredku.

★ **Gospodarski tečaji kmetske zveze v ljutomerskem okraju.** Kmetska zveza priredi v ljutomerskem okraju naslednje gospodarske tečaje: V nedeljo 4. januarja po rani službi božji pri Sv. Juriju ob Ščavnici; v ponedeljek 5. januarja ob 8. uri v Križevcih pri Ljutomeru; na praznih Svetih Treh kraljev 6. januarja ob 8. v Ljutomeru. Predavajo narodno-gospodarski in kmetijski strokovnjaki. Kmetje in posestniki, zlasti pa mladi gospodarji, udeležite se v velikem številu teh gospodarskih tečajev!

★ **Smuka na Sv. Planini** je zelo ugodna, sneg je nad pol metra visok ter je zadnji zapadli sneg položaj zboljšal v idealno smuko. Smučarji imajo zelo ugodno in ceneno razvedrilo.

★ **Smučarski tečaj na Sv. Planini** nad Zagorjem ob Savi. Prijavite se takoj v smučarski tečaj na Sv. Planini, kateri se vrši pod vodstvom strokovnjaka g. Janeza Bitenca, člana smuškotehničnega odbora JZSS v Ljubljani. Celodnevna prehrana in prenočnina v zakurjeni sobi bo dnevno 35 Din. Prijavite se takoj na naslov: Lavoslav Mrnuh, Zagorje ob Savi. Prijavnino 20 Din je plačati na isti naslov. Tečaj je od 28. dec. do 1. jan. 1931.

★ **Pregled športnih psov.** Klub ljubiteljev športnih psov v Ljubljani priredi v mesecu januarju 1931 v evidenčne svrhe brezplačen pregled vseh na tukajšnjih razstavah še ne ocenjenih čistokrvnih športnih psov. Lastniki naj pošljejo po dopisnici svoje prijave z ozirom na psa — pasma, starost, ali ima rodovnik — na klub. Dan in kraj pregleda bo objavljen pozneje.

★ **Zadnje letošnje potovanje** zastopnika »SveteVojske« Fran de Ceccota je bilo po dekaniji Rogatec. V treh tednih je obiskal vse župnije te dekanije in je imel nepričakovano lep uspeh. Župnije so takorekoč kar tekmovale, katera bo dala več naročnikov. Na prvem mestu stoji dekanijska župnija Rogatec, za njo Žetale, Stoprce, Sv. Rok itd. Razveseljivo je to dejstvo, ker priča, da zanimanje za treznost vedno napreduje in je le želeti, da prodre do zadnje gorske koče. Vemo pa, da brez blagonaklonjenih čč. gg. duhovnikov bi naš zastopnik ne imel takih uspehov, zato se za vse dobro, izkazano našemu zastopniku, vsem najsrčnejše zahvaljujemo. — »Sveta Vojska« v Ljubljani.

★ **Službeni list** kr. banske uprave dravske banovine prinaša v 45. številki Pravilnik o nabavi in razpečavanju domačih in tujih bioloških proizvodov (zdravil biološkega izvora) v domačih javnih zavodih, Navodila za izvrševanje pravilnika o prometu in kontroli narkotičnih drog in strupov, Navodila za izvajanje asanacijskih del, Pravilnik o sestavi, dolžnostih in delokrogu odbora za biološke proizvode, Dopolnitev o organizaciji ministrstva za promet in prometne službe.

★ **Česa naš čas potrebuje?** Zdravja, volje in vzorov tudi v slovstvu. Zato so F. S. Finžgarjevi Zbrani spisi koristno branje in zato uživa ta pisatelj vsesplošen ugled. Vsak zvezek III.—VII. je zaključena celota. Kmalu se ponatisne radi vsesplošnega povpraševanja tudi I. in II. zvezek (Pod svobodnim solncem), tako da bo to delo celotno na knjižnem trgu. Finžgarjevi zbrani spisi so krasno opremljeni in se naročajo pri Novi založbi v Ljubljani.

★ **Kosmetika** je posebna stroka medicine, ki se bavi s problemom obdržanja in nege lepote. Kosmetska kemija je našla že več sredstev, ki včasih prav čudovito učinkujejo. Moderni reprezentant teh sredstev je serija Palmira izdelkov, ki so tudi že v Jugoslaviji dobro znani. Vsak posamezen kos te Palmira serije je plod moderne znanosti. Palmira kosmetski izdelki so radi posebno dobre kakovosti in okusne oblike vzor dovršenega sredstva za negovanje lepote. Palmira kosmetski izdelki se dobe pri nas v vsaki tovrstni trgovini.

★ **Prireditev Jadranske Straže v slovanskih narodnih nošah dne 24. januarja 1931 v unionski dvorani v Ljubljani.**

RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA LJUBLJANA

Vsakdo lahko praznuje Silvestrov večer in Novo leto ob RADIU!

Cene in plačilni pogoji naših izbornih radioaparatov so tako ugodne, da si more nabaviti radio vsakdo!

Naša **REKLAMNA PRODAJA**, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930, obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

400 **D**etektorskih aparatov, kompletnih z vsemi potrebščinami, ki so za poslušanje potrebne, za naplačilo **Din 80·—** ter petkratno mesečno plačilo po . . . . **Din 45·—**

300 **E**noelektronskih aparatov, kompletnih z elektronko, baterijami, antenskim materijalom ter eno slušalko, za naplačilo **Din 100·—** ter osemkratno mesečno plačilo po **Din 75·—**

200 **T**roelektronskih aparatov „Reinartz", kompletnih z elektronkami, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materijalom za naplačilo **Din 240·—** ter desetkratno mesečno plačilo po **Din 180·—**

100 **Š**tir elektronskih aparatov „Reinartz" z visokofrekvenčno elektronko z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskim materijalom za naplačilo **Din 380·-** ter dvanajstkratno mesečno plačilo po **Din 280·-**

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat

Ljubljana Miklošičeva c. 5 **Radio Ljubljana** Maribor Aleksandrova 44

Vi ste lahko ponosni na svoje otroke . . . .

ako z glasbo poživljajo in razveseljujejo Vaš dom. Otroci se naučijo igrati lahko iz naših poučnih pisem, katere dobavljamo pri nakupu instrumenta brezplačno. Zahtevajte nemudoma našo brezplačno knjižico »Kako postanem dober godbenik?«

MEINEL & HEROLD
tovornica glasbil in harmonik,
prodajalna podružnica Maribor št. 102

Nabavna prilika za novo leto!

Radi zmanjšanja obrata nudimo v nakup **po lastnih cenah** vsakovrstno manufakturno blago, žensko, moško in deško konfekcijo, modne predmete i. t. d.

Moško obleko dobite že od Din **500·—** naprej
Moško suknjo dobite že od Din **460·—** naprej
Ženski plašč dobite že od Din **400·—** naprej
Angleško blago m že od Din **200·—** naprej

Zlasti opozarjamo gg. trgovce na veliko vsakovrstno izbiro in poseben popust pri večjih nabavah

Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg 1

Osebe, ki duševno intenzivno delajo

morajo z dobro hrano in počitkom nadomestiti izrabo svojih moči. Skodelica okusne koncentrirane naravne krepilne hrane

OVOMALTINE

dovede telesu v mali množini vse redilne elemente, ki so potrebni, da se vzpostavi ravnovesje telesnih moči.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših specerijskih trgovinah: velika katija Din 56·—, srednja škatija Din 32·—, mala škatija Din 16·—.

★ Poročnice smo priložili današnji številki za vse cenjene poštne naročnike. Oni p. n. naročniki, ki so naročnino za januar ali še naprej že obnovili, naj shranijo poolžnico za poznejše plačilo ali pa jo oddajo kakemu novemu naročniku.

★ Žepni koledarček za leto 1931. je kakor vsako leto izšel tudi letos v isti priljubljeni obliki in opremi. Priročna izdaja, elegantna vezava, fin papir so odlike tega splošno znanega žepnega koledarčka. Za dnevne notice je prevezana zadostna množina finega belega papirja. Cena v platno vezanemu je 10 Din, v pegamoid z zlatimi robovi 12 Din, usnje 20 Din, elegantno Achat usnje 24 Din. Trgovci popust. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Poleg tega ima imenovana knjigarna na zalogi tud vse vrste koledarjev, kakor blok-koledarje z in brez sten, beležne tedenske in stenske koledarje. Dalje Kmetske zveze, delavski, dijaški, trgovski, gospodinjski, Prosvetne zveze itd.

★ Vabilo na naročbo »Gasilca«. Vsem županstvom Dravske banovine je kraljevska banska uprava s svojo okrožnico II-No. 29.385 od 17. septembra t. l. priporočila naročbo strokovnega lista »Gasilca«, ki ima biti s 1. januarjem 1931 mesečnik ter je dovolila občinam vnašati vsakoletno naročnino po 30 Din v proračun. Temu povabilu se je odzvala doslej še prav neznatna množina naročnikov. Ker se bliža odločitev, ali bo mogoče izdajati list »Gasilec« kot mesečnik, opozarjamo vsa županstva na to priporočilo z vljudno prošnjo, naj blagovolijo naročiti list zanesljivo do konca meseca decembra, da bo omogočena s tem določitev naklade za 1. številko. — Predsedstvo Jugoslovanske gasilske zveze, Ljubljana.

Samoprodaja:

Ivan Legat

Ljubljana Prešernova 44 — **Maribor** Vetrinjska 30

Tel. int. 2636 2434

★ Dr. Fr. Bradač: Slovar tujk obsega več kot 15.000 tujk, ki se rabijo v vsakdanjem življenju ali pa čitajo zlasti v časopisju. Zato je Bradačev slovar, ki vsako tujko točno in skrbno tolmači, vsakemu našemu človeku neobhodno potrebni pripomoček tako pri čitanju kakor v dnevnem občevanju, kjer se tujka vedno sliši. Slovar tujk stane broširan 40 Din, vezan 50 Din in se kupi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ Žrebanje elektne loterije »Kola jugoslovanskih sester« se je preložilo radi nepričakovanih ovir do meseca aprila 1931.

★ Poslano. Glasom »Službenih novin« št. 252 z dne 3. novembra t. l. je bila uvozna carina znižana za Din 1.05 na kg, in to ne samo na parafin iz Poljske, temveč tudi na parafin iz Indije in Amerike. Kdor trdi, da je bila uvozna carina znižana samo na parafin iz Poljske, govori vedoma neresnico in ga bomo zasledovali po zakonu o nelojalni konkurenci. — Svečarna Kopač & Cie.

Za Božič in Novo leto

dobiš najlepše darilce, kupljeno pri tvrdki z železnino

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35

Velika izbera kompletne aluminijaste, emajlirane modre, rujave, sive itd kuhinjske posode, garniture za otroke itd.

★ Kako postanem dober godbenik? Knjižico pod tem naslovom pošlje vsakomur brezplačno tvrdka Meinel & Herold v Mariboru štev. 102, brez ozira na to, jeli začetnik ali že napredujoč. Zahtevajte jo po dopisnici.

★ Vsled preselitve trgovine prodajam blago z znatnim popustom: A. Fuchs, trgovina z urami, zlatnino in srebrnino.

★ Krasni molitvenik »Slovanski svetniki« lahko kupite v knjigarnah, zlasti pri Ničmanu v Ljubljani. Cena 18, 20, 24 in 28 Din, kakor je vezava. Po pošti 2 Din več.

★ Praktična in koristna božična darila si oglejte in kupite po zelo nizki ceni pri tvrdki Novak, Kongresni trg 15, Ljubljana, nasproti nunske cerkve.

★ Opozarjamo na oglas Spodnještajerske Ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega »Slovenca«.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Mercadet. Premijera. Izven.

Opera: Ob 3 pop.: La Mascotte. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 8 zv.: Tosca. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5, in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Kaj bo jutri?

KAJ BO JUTRI?

Drama: Serija A-000001. Red A.

Opera: Zaprta.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

⊙ **Silvestrov večer »Ljubljanec« obeta biti zopet najlepša in najdružabnejša prireditev našega mesta.** Ta večer bo zbrana Ljubljana. Poleg oficijelnega programa bo najlepši del nastop kupletistov, ki bodo razvneli srca Ljubljančanov. Ljubljančani, na Silvestrov večer v »Unionu«!

⊙ **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** bo uprizorilo na Novo leto ob 7 zvečer v Rokodelskem domu krasno božično igro »Luč nevernikove«. Igra sama je res lepa, do konca napeta in močna po vsebini, ki je zajeta iz sv. pisma. Režijo ima gospod Janko Novak, kar nam je poroštvo, da bo uprizoritev na višku. — Predprodaja vstopnic se bo pričela v sredo zvečer ob 6 v društveni sobi Rokodelskega doma.

⊙ **Deseti jubilejni »Tajanin večer«** bo priredila Zveza ruskih akademikov 10. januarja 1931 v vseh prostorih »Kazine«. Cenjeno občinstvo vljudno vabimo k polnoštevilni udeležbi in opozarjamo, da se za letošnjo prireditev vabila ne bodo razpošiljala.

⊙ **Veliko simfonično delo za soli, zbor in veliki** orkester »Faustovo pogubljenje« bo ponovil pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske v nedeljo 11. januarja v veliki Unionski dvorani ob 15. Na izvedbo impozantnega Berliozovega dela opozarjamo predvsem naše podeželsko občinstvo, kateremu ugodne železniške zveze omogočajo poset tako znamenitega koncerta. Podrobnosti sledé. Naročila za stopnice sprejema pisarna Glasbene Matice, Gosposka ulica št. 8, I. n.

⊙ **Pevski zbor slovenskega učiteljstva** je s svojimi dosedanjimi koncertnimi nastopi v polni meri dokazal visoko umetniško stopnjo svojega koncertnega izvajanja in je brez dvoma eden najboljših zborov cele naše kraljevine. Zato opozarjamo na njegov koncert, ki bo pod vodstvom dirigenta Srečka Kumarja v ponedeljek 5. januarja ob 20 v veliki dvorani hotela Union. Na sporedu bodo vokalni, narodni in umetni zbori jugoslovanskih avtorjev in pa sopranski solonastop s spremljevanjem klavirja konservatoristke gdčne Anite Mezetove. Predprodaja vstopnic bo v Matični knjigarni.

⊙ **Maudrov dudaški trio v Ljubljani.** Prvokrat bo nastopil na javnem koncertu v Ljubljani češki dudaški trio, ki je znan po celi Evropi pod imenom Maudrov dudaški trio. V izredno interesantni obliki nam bo ta trio podal razne češkoslovaške in jugoslovanske pesmi za en glas s spremljevanjem violine in dude. Koncert se bo vršil v nedeljo 4. januarja v veliki dvorani Kazine. Vstopnice bodo v predprodaji v Matični knjigarni.

⊙ **Baletni večer v operi.** Dne 5. januarja bo gostovala v narodnem gledališču v operi bivša prima-balerina belgrajske opere gospa Solovjevova, znana plesalka, ki je na nedavni turneji v Ameriki žela velike uspehe. Občinstvo že danes opozarjamo na ta večer.

⊙ **Število stanovanjskih odpovedi.** Letošnje leto je bilo v Ljubljani pravo selilno leto. Hišni gospodarji so odpovedovali kar na debelo. Letos je bilo vloženih pri okraj. sodišču v Ljubljani skupno 1202 stanovanjskih odpovedi. Večina teh odpovedi odpade na mala stanovanja, saj je odprava stanovanjske zaščite najbolj zadela ravno na imnike malih stanovanj. Upamo, da bo prihodnje leto število stanovanjskih odpovedi znatno manjše.

⊙ **Izredno interesanten koncert** bo v nedeljo, dne 4. januarja 1931 v veliki kazinski dvorani. Nastopil bo češkoslovaški dudaški tercet, ki bo izvajal celo vrsto češkoslovaških in jugoslovanskih narodnih pesmi prirejenih za en glas s spremljevanjem violine in dud. Maudrov dudaški trio potuje decembra in januarja meseca po celi Jugoslaviji in Italiji, kjer prireja svoje koncerte. Vstopnice bodo v predprodaji po praznikih v Matični knjigari.

⊙ **Mestna zastavljalnica** bo imela redni dražbi za v maju 1930 zastavljene dragocenosti — zlatnino, srebrnino in dragulje — dne 7. januarja, za efekte — perilo, stroji itd. — pa 12. januarja 1931, vsakikrat ob 15 v uradnem prostoru na Poljanski cesti. Dragocenosti se morajo radi repunciranja rešiti odnosno podaljšati najkasneje do 3. jan. 1931.

⊙ **Prijava psov.** V smislu razglasa mestnega načelstva, ki je nabit po mestu, morajo lastniki in rejniki psov *prijaviti mestnemu načelstvu* brez izjeme *vse pse*, tudi pse čuvaje ter mladiče, ki se nahajajo na ozemlju mestne občine ljubljanske, in sicer v naslednjem vrstnem redu, po začetnicah rodbinskih imen: 1. A B C Č D E F in G dne 2., 3., 5., 7. in 8. januarja 1931; 2. H I J K in L dne 9., 10., 12. in 13. januarja 1931; 3. M N O P in R dne 14., 15., 16., 17. in 19. januarja 1931; 40. S Š T U V in W dne 20., 21., 22. in 23. januarja 1931; 5. Z in Ž ter event. zamudniki dne 24., 26., 27., 28., 29., 30. in 31. januarja 1931. Prijave psov je izvršiti v zgoraj navedenih dneh *ustno*, in sicer od 9 do 13 pri mestnem načelstvu (Mestni trg št. 2-II, soba št. 41), kjer je plačati tudi pasjo takso za leto 1931 v znesku 100 Din za vsakega psa. *Vsakemu zamudniku se bo zaračunala pričeši* s 1. februarjem 1931 pasja taksa *v dvojnem znesku*. Takse oproščeni so le psi čuvaji; ali je smatrati psa za čuvaja, o tem odloča mestno načelstvo. Kdor ne bo pravočasno izvršil predpisanih prijav, bo kaznovan z zaporom do 30 dni oziroma z globo do 900 Din. Podrobnejša določila so razvidna iz lepakov, ki so nabiti po mestu.

⊙ **Prošnja dobrim srcem.** V Ljubljani živi družina brez stanovanja in zaslužka. Mater so včeraj odpeljali v bolnišnico, kjer pričakuje tretjega otročiča. Dva fantka 7–8 let stara sta ostala v oskrbi brezposelnega in bolnega očeta, ki nima nikamor pod streho. Prosimo dobre ljudi, da bi se usmilili revčkov in oba otročiča vzeli k sebi. Prosimo pa tudi, kdor bi bil tako dober, da bi pričakovanemu novorojenčku šel za botra. Še bolj hvaležna pa bi bila družinica, ko bi oče dobil kako službico in skromno stanovanje. Plemeniti ljudje, ki jim je to mogoče, bi s tem storili dobro delo. Pojasnila daje uredništvo »Slovenca«.

⊙ Cerkveni tat. Včeraj se je ljubljanska policija pošteno trudila, da bi ujela in izsledila neznanega cerkvenega tatu, ki sedaj že kar redno obiskuje ljubljanske cerkve. Za frančiškansko cerkvijo in cerkvijo sv. Jožefa je prišla pri njem na vrsto tudi šentpeterska cerkev. Tat se je skril na praznik sv. Štefana zvečer v zakristijo, ponoči pa e vlomil v vse puščice. Ali tat se je pošteno zmotil, zakaj niti v eni puščici ni dobil denarja, ker so ga prejšnjega dne vsega pobrali iz puščic. Kljub temu pa trpi cerkev sv. Petra precejšnjo škodo, ker so pokvarjene vse puščice. Detektivi ljubljanske policije so se včeraj ves dan trudili, da bi izsledili tatu, vendar zaenkrat še brez uspeha.

⊙ **Hud pretep na Vodovodni cesti.** Predsinočnjim, ali bolje rečeno, že včeraj zgodaj zjutraj, je prišel na stražnico na Dunajski cesti klepar F. S. iz Stožic. Bil je ves krvav in potolčen. Povedal je o velikem pretepu, ki se je malo prej vršil pri viaduktu kamniške železnice, blizu mestnih hiš na Vodovodni cesti. S je bil v večji družbi in to družbo je napadla druga, prav tako večja družba nekih mladih, bojevitih Posavcev. V rokah so bili koli in planke, nato pa je šlo vse samo od sebe, hitro in napeto. Posledica je bila ta, da je eden, neki H. nezavesten, drugi, to je S., pa je komaj toliko živ, da se je privlekel na stražnico. Stražniki so S-a dali prepeljati v bolnišnico, sami pa so se na licu mesta prepričali o pretepu. Od pretepa je ostalo tam le troje velikih luž krvi, izgubljena doza, žepni robec in pa več kolov in plank.

⊙ **Lizol — slabo tolažilo.** Dvoje deklet, mladih in v cvetu življenja, si je poskušalo vzeti življenje z lizolom. Pri nobeni ni znan vzrok. Prva je 25 letna z Galjevice. Ta je v petek zvečer izpila na vojaškem strelišču celo osminko litra lizola in je omedlela. Našli so jo še ob pravem času in jo je reševalni avto prepeljal v bolnišnico. — Druga je 22 letna iz Trzina. Ta je včeraj opoldne v Trzinu izpila nekaj lizola. Ljudje so poklicali reševalni avto iz Ljubljane, ki je dekle naložil pred trzinsko šolo in jo prepeljal v bolnišnico. Dekle je hudo trpelo, vendar je upanje, da bo ostalo pri življenju.

⊙ **Čelo si je prebil.** Hlapec Ivan Jernič, stanujoč na Vodovodni cesti 70, se je predsinočnjim vračal v večji družbi po Kavškovi cesti domov. Jernič je nesel v rokah štiriletnega prijateljevega otroka. Na železniškem prelazu pa se je spotaknil na tračnici in padel tako nesrečno, da si je prebil čelo nad desnim očesom. Jerniča so prepeljali v bolnišnico.

⊙ **Največja izbira** modernih **snežk, čevljev, luksuznih in sportnih,** pri tvrdki **A. Žibert, Prešernova ulica, Ljubljana.**

⊙ **Sportaši-smučarji** nabavljo najboljše blago za obleke pri tvrdki **Novak, Ljubljana, Kongresni trg 15** (nasproti nunske cerkve).

⊙ **Društvo učiteljic** bo imelo občni zbor v torek, dne 30. decembra ob pol 10 na šentjakobski šoli.

⊙ **Ovratnike higienično pere, svetle lika,** kemično čisti obleke: **Šimenc, Kolodvorska 8.**

Vič

Na praznik 9. decembra se je vršila na Viču prav prisrčna proslava, katere so se udeležili občinski funkcijonarji z g. županom na čelu in g. župnik. Ta proslava je bila namenjena 47 letnemu jubileju poklica zaslužne diplomirane babice g. Sever Marije, obenem pa tudi sedemdesetletnici njenega rojstnega dne. Občina Vič je ob tej priliki poklonila jubilantki kot izredno darilo znesek 1000 Din, odbor društva diplomiranih babic pa ji je izročil po svojih zastopnicah častno jubilejno diplomo v priznanje njenih zaslug in dolgoletnega vestnega dela. Želeti bi bilo, da najde zgled, ki ga je občina Vič dala s to lepo proslavo stare in zaslužne babice, še v drugih občinah dravske banovine posnemanje, ker je tudi drugod mnogo starih in zaslužnih babic, ki so že nad 30 ali celo 40 let delovale svojemu bližnjemu in občini v korist. Odbor društva diplomiranih babic dravske banovine se s tem najiskreneje zahvaljuje g. županu občine Vič kakor tudi vsem, ki so pripomogli k počastitvi naše stanovske sestre ob njenem jubileju, obenem pa se dalo priznanje babiškemu poklicu vobče, ki je dandanes na žalost nezasluženo zapostavljen in omalovaževan. — Odbor društva diplomiranih babic dravske banovine v Ljubljani.

Kranj

Društvo hišnih posestnikov v Kranju poziva posestnike, ki še niso prijavili škode, nastale po viharju, da to takoj store! Nove najemninske knjižice in hišni red, ki popolnoma urejajo razmerje med hišnim gospodarjem in najemniki, so na razpolago pri tajniku gosp. V. Omersu za ceno 2 Din za knjižico. Knjižice so neobhodno potrebne vsem najemodajalcem.

Zanimivo sliko iz zgodovine in življenja mogočnih celjskih grofov nam bo razvedel »Ljudski oder« v Oton Župančičevi tragediji »Veronika Deseniška«. Igro bo uprizoril takoj prve dni po Novem letu.

Nogo je zlomil. V petek na praznik zjutraj je odhajala družba gospodov iz nove kavarne v hotelu »Stara pošta«. Med njimi se je nahajal tudi načelnik železniške postaje v Kranju g. Soklič. Tla pred hotelom so bila nekoliko poledenela in gladka. Ko je g. načelnik napravil par korakov pred hotelom, se mu je spodrsnilo, da je padel. Padec je bil tako nesrečen, da si je g. Soklič zlomil levo nogo nekoliko nad gležnjem. Ker je na postaji precej dolga pot, so ga odnesli v mesto k g. Mišicu in tu mu je zdravnik g. dr. Fajdiga uravnal in obvezal nogo. G. Sokliču želimo skorajšnjega okrevanja.

Kam pa na Silvestrovo. »Prosvetno društvo Kranj« priredi družaben Silvestrov večer ob 8 v dvorani Ljudskega doma. Na programu je med drugim društvena godba, enodejanska burka »Mutasti muzikant« in farsa: »Na Silvestrovo 1930 na kranjskem kolodvoru«. Prijatelje lepe zabave vabimo.

Včeraj dopoldne se je v Ljudskem domu v Kranju vršil redni občni zbor »Sadjarskega in vrtnarskega društva za Kranj in okolico«. Izvoljen je bil zopet stari odbor. Glavna točka dnevnega reda je bilo vprašanje, ali društvo soglaša z namero banske uprave, vse poedine samostojne strokovne časopise združiti s »Kmetovalcem«. Kranjska podružnica se je soglasno izrekla proti združitvi.

Originalna reklama. Prava, prvovrstno in duhovito zamišljena reklama je umetnost svoje vrste, ki kaže okus in sposobnost za kake tvrdke. Kdor zna kar najboljše skrbeti za reklamo, ta žanje priznanje in uspehe. Tvrdka Ivan Savnik bo danes pop. okrog 4 priredila zelo interesantno novost za gledalce svojih izložbenih sijajno aranžiranih oken, in sicer lutkovo gledališče, ki bo priredilo brezplačno predstavo, zanimivo in originalno. Omenjeni tvrdki se mora v pogledu obsega in vodstva trgovine ter iznajdljivosti reklame izreči vse priznanje.

Novo mesto

Oglejte si! — Izložbeno okno tukajšnje podružnice »Slovenca« in opazili boste različne knjige, ki so najlepše novoletno darilo otrokom kakor tudi odraslim.

Mesto venca na grob pokojnega železniškega uradnika Jožeta Tomšiča, je darovala rodbina gosp. Alojzija Rozmana, okrajnega tajnika v Novem mestu, tukajšnji Vincenčevi konferenci 100 Din. Konferenca se gosp. tajniku iskreno zahvaljuje in želi, da bi se ob takih prilikah tudi drugi spominjali naših ubogih.

Trbovlje

»Slovenčeva« podružnica v Trbovljah se odpre v petek 2. januarja 1931 v hiši I. delavskega konzumnega društva na Lokah št. 253. Poslovala bo do nadaljnjega od 8 do 10 dopoldne in od 3 do 6 popoldne. Telefon interurban št. 8.

Ugotovitve. Na izpad v nedeljskem »Jutru« iz Trbovelj odgovarjamo, da se nam pri agitaciji za »Slovenca« ni treba sklicevati na žalostne dogodke iz leta 1924., ker so še v preživem spominu in tudi tedanje pisanje »Jutra«. Ker še zraven omenja g. Putriha, ugotavljamo, da je ta sam odpovedal službo in da je prosta laž, da mu je kdo od naše strani »odjedel« stanovanje, ko si ga je drugod iskal. Res je tudi, da so nas svojčas prijatelji »Jutra« prijemali, ko smo se zavzemali za g. P., danes pa ga »Jutro« jemlje v svoje varstvo. Tudi prav tako, samo stvarni bodite, ko poročate take stvari.

Umrla sta nam Lanišnik Janez, rudarski vpokojenec in posestnik v Gaberskem, ki zapušča ženo in osem nedorastlih otrok. Podlegel je jetiki na grlu. V starosti 74 let je umrl Groblar Peter, načelnik zadruge Delavski dom, star steber zadružne misli in požrtvovalnega dela. Rajnik je dal gospodarstvu temelj vsej socialistični zadružni organizaciji. Umrl je lepo previden. N. p. v m.!

Lepi spomini na Odrešenika. V kapeli g. Počivavška smo videli v letošnjem Božiču krasne jaslice, v katerih se nam je nudila prava zgodovinska slika rojstva našega Odrešenika. Poseben kras je dolala električna žarnica, od zadaj kazajoč vzhajajočo luno. Zares lepi spomini.

Kam pa na Silvestrovo? Gremo v Društveni dom pogledat lepo opereto »Kovačev študent«, v polnoči pa bomo zapravili staro leto, ki je delavstvu doprineslo veliko gorja. Nastopili bodo novo, ki, upamo, da bo boljše, vsaj pravijo tako; morebiti bo pa res.

Rdeči križ je dne 18. t. m. osnoval posebni ožji odbor socialno čutečih in požrtvovalnih trboveljskih gospa, ki je prevzel težko nalogo priskočiti v zimskem času bedni deci na pomoč. Odbor tvorijo: gospa inž. Hamerla predsednica, gospa Sitterjeva namestnica, gospa Žavrlova tajnica in gospa Radejeva kot blagajničarka. Odbor se je svoje naloge takoj lotil in sklenil, prehraniti v zimskem času dnevno 65 šolarjev z mlekom in krubom. Ker prehranjuje Pomladek Rdečega križa že okrog 100 otrok trboveljske šole, bo ta odbor vodil prehrano na vodenski šoli. Da bo mogel svojo nalogo uspešno vršiti, bo tudi primoran potrkati na dobra srca premožnejših družin, ki se naprošajo, da obiskovalkam pokažejo svoje radodarne roke. Dolžnost vsakega člana človekoljubne organizacije Rdečega križa pa je, da delavnost društva razširja in razvija z vso požrtvovalnostjo, da prodre ideja humanitete in solidarnosti človeške družbe poučno v vse sloje našega naroda.

Tečaj o ženski domači obrti, ki bo trajal dva do tri mesece in bo absolventke usposobil, da si v prostem času z ročnim delom izboljšajo svoje gmotno stanje. Vpisovanje se vrši na trboveljski občini do 31. decembra 1930.

Kostanjevica

Premestitev. V Maribor je prestavljen gosp. Otorepec, cestni nadzornik, ki nas v kratkem zapusti. G. Otorepec je bil v Kostanjevici zelo markantna in priljubljena oseba, saj je s prijetno družabnostjo deloval v mnogih naših društvih. Njegov lepi bas je leta in leta donel v cerkvenem zboru. Pa tudi v službenem oziru je bil vedno mož na svojem mestu. O tem priča visoko odlikovanje z najvišjega mesta in pa cesta njegovega območja, ki je brez dvoma ena najboljših v Sloveniji. Gosp. Otorepcu, ki je rad priskočil vsakemu na pomoč, želimo na novem mestu veliko zadovoljstva in sreče!

»Slovenec« mora v vsako hišo. Obveščamo vse naročnike dnevnega »Slovenca«, da bodo vsi redni naročniki z novim letom 1931 zavarovani zoper vse smrtne nezgode za znesek 15.000 Din. Naročniki »Domoljuba« pa za 2000 Din v slučaju, če hiša pogori.

Prizidek. Kaplanija se je preuredila in povečala za eno sobo, tako da odgovarja sedaj zelo udobnemu domovanju.

Vel. Lašče

Dne 21. t. m. se je vršil sestanek zaradi proslavitve stoletnice rojstva Francета Levstika. Ob tej priliki se je konstituiral odbor, in sicer sledeče: Predsednik Pucelj Anton, stud. iur. (Vel. Lašče); podpredsed. Dolšina Ivan, bogoslovec (Podsmreka); tajnik I. Šega Matija, cand. iur. (Vel. Lašče); tajnik II. Hočevar Josip, uradnik (Vel. Lašče); blagajnik I. Ramovš Jakob, duh. svetnik, župnik in banski svetovalec (Vel. Lašče); blagajnik II. Hočevar France, pos. in gostil. (Vel. Lašče); odborniki: Hočevar Ivan, župan (Vel. Lašče); Žitko Matija, upravitelj osn. šole (Vel. Lašče); Koprive Ivan, načelnik gas. društva (Vel. Lašče); Hanžič Ivan, starosta Sokola (Vel. Lašče); Nahtigal France, predsednik Prosvetnega društva (Vel. Lašče); Jelenc Ivan, tajnik hranilnice in posojilnice (Vel. Lašče); Breje Ivan, organist (Vel. Lašče); Primožič Anton, trgovec in posestnik (Sp. Retje); Debeljak Alojz, posestnik (Zg. Retje); Tomšič Janez, posestnik (Srobotnik); Ivanc Matija, pos. sin (Strmec); Pobretnik Ivan, profesor (Vel. Slevica).

Telče pri Tržišču

Letos se je na pobudo učiteljstva prvič na tukajšnji šoli oglasil sv. Miklavž. Obdarovanih je bilo nad 150 otrok. Ob tej priliki se pa moramo zahvaliti g. Jos. Prijatelju, trgovcu v Tržišču, Ljudski in Kmetski hranilnici v Škocijanu, kraj. šol. odboru na Telčah, Hranilnici v Tržišču in ostalim darovalcem domačinom za darove. Hvala vsem!

Radio Ljubljana št. 52. Izšla je 52., t. j. zadnja številka tega letnika našega edinega slovenskega tednika za radiofonijo. Po vsebini je tudi ta številka pestra in zanimiva. Opozorili bi zlasti na članek kapelnika g. Bernarda, ki strokovno obravnava problem šlagerja v zvezi z narodno pesmijo, dočim je bilo v eni zadnjih številk objavljeno o tem vprašanju nestrokovno razmišljanje Nika Kureta. Tam s čuvstvene, idealistične, tu bolj z realistične in zgodovinsko kulturne strani načeti problem je vreden, da o njem še veliko razmišljajo poklicani muziki, ker gre za eno najdražjih naših svetinj, za našo narodno pesem, ki jo preplavlja moderni plesni šlager. Za amaterje in sploh vse radijske naročnike je važna strokovna razpravica izpod peresa vseuč. prof. Maria Osana o anteni z ozirom na sneg in sploh zimsko vreme. V podrobni preglednici so zbrani podatki, kaj naj bo poves antene ob določeni temperaturi, ako hočemo, da se nam antena v snegu ne strga. — Tudi ne bo odveč, ako poudarimo važnost kratkih odov v posamezne točke programa prihodnjega tedna, kajti ob njih je možno z večjim pridom poslušati posamezne važnejše programske točke. — Tednik Radio Ljubljana se naroča pri upravi lista v Ljubljani, Miklošičeva 5 ali radio studia. Priporočamo za vsem, ki jih zanima radio.

Maribor

☐ **Ljubljanski vladika v Mariboru.** Včeraj dopoldne je prispel v Maribor ljubljanski knezoškof dr. G. Rožman; bil je gost prevzvišenega vladike dr. Karlina.

☐ **Smrtna nesreča v selniškem kamnolomu.** Na božični predvečer je prišlo v kamnolomu v Selnici do pretresljive nesreče; 30 letni delavec Ivan Kunej je ravno obedoval. V bližini je bila njegova žena, ki mu je prinesla obed. Nenadoma se je zgoraj utrgala velika skala in zgrmela preko kamnoloma. Kunej je utegnil pravočasno opozoriti svojo ženo na pretečo nevarnost; nesrečno naključje je hotelo, da se je skala zvalila preko Kuneja ter ga dobesedno zmrcvarila. Strašna nesreča je zbudila obče sočutje s Kunejevo usodo ter njegovih dragih.

☐ **Nova avtobusna proga Maribor—Ptuj.** Mestno avtobusno podjetje je dobilo koncesijo za otvoritev nove proge Maribor—Ptuj preko Račjega.

☐ **Maribor dobi telefonsko zvezo s celo Nemčijo.** S 1. januarjem se otvori pri tukajšnji telefonski centrali promet s celo Nemčijo.

☐ **Upokojenim uslužbencem državne prometne ustanove,** članom njihovih rodbin in vdovam in sirotam se na intervencijo tukajšnjega mariborskega odseka vpokojencev UJNŽB ter v smislu tozadevne rešitve prometnega ministrstva dovolijo in odobrijo dosedanje rudeče legitimacije, ki jih že posedujejo, ako izpolnijo vse pogoje iz novega pravilnika.

☐ **Božičnico** ima danes ob 17 v Omladinskem domu meljsko Izobraževalno društvo.

☐ **JKAD Panonija** priredi v soboto dne 3. januarja svoj običajni vsakoletni zabavni večer. Prijatelji mladine!

☐ **Nov avtobus** tipa »Austrofiat« dobi mestno avtobusno podjetje; te dni se vrši komisijska poizkusna vožnja.

☐ **V dvorani Prosvetne zveze** ima danes ob pol 17 Poselska zveza svoje zborovanje; na dnevnem redu zelo zanimivo predavanje.

☐ **V visoki starosti** 89 let je umrl na Razdrtem obče spoštovani posestnik Matija Jerič, zaveden Slovenec vse dni svojega življenja ter vzgleden krščanski mož. Blagi pokojnik je tast v vseh tukajšnjih primorskih krogih priljubljenega vpokojenega višjega stražnika Ivana Kovačiča, ki je ob znanem obprevratnem uporu dela mariborskega vojaštva bil med hrabrimi branitelji jugoslovanskega Maribora. Plemenitemu pokojniku trajen spomin, preostalim naše globoko sožalje.

☐ **Za prvenstvo Maribora.** SK Maribor razpisuje za 6. januar 1931 smučarsko tekmo na progi Ruška koča—Annica—Repolnsk—Ruše za prvenstvo Pohorja. Proga meri 9 km; start ob 12 pri Ruški koči. Tekmuje se: gospodje posamezno, dame posamezno, gospodje v dvoje in dame ter gospodje v dvoje. Nastopijo lahko vsi verificirani ter neverificirani vozači; prva trojica v vseh disciplinah prejme spominska darila. Prijave do 5. januarja t. l. na naslov: R. Šepec, Grajski trg; prijavnina 10 dinarjev.

☐ **Plačati bo treba.** Prvi del pritožb radi občinskega davka na nezazidane parcele je banska uprava v Ljubljani zavrnila ter bodo prizadete stranke morale vplačati predpisane zneske.

☐ **Nesreča pri smučanju.** Pri Sv. Bolfenku je ponesrečil uradnik Mohor Babič, star 27 let, doma v Čopovi ulici 14. Zlomil si je desno nogo; prepeljali so ga v splošno bolnišnico.

☐ **Beg mariborskih samcev v — Krčevino.** Tudi ena izmed posledic novega davka na samce: pravcato preseljevanje samcev se je bilo pričelo v smeri krčevinske občine. Na mah se je namreč razneslo, da se določila novega davka na samce nanaša samo na mesta in trge. Mariborskim samcem se je posvetilo: v Krčevino. V kolikor je domislek mariborskih samcev v skladu z določili glede novega davka...

☐ **Smrtna kosa.** Na daviei je umrl 11 letni učenec Albin Štepi; pogreb bo danes ob pol 15 na mestno pokopališče v Pobrežju.

☐ **Escudero gostuje.** Znana španska plesna družba »Escudero«, ki gostuje po vseh evropskih središčih, se je ponudila tudi upravi mariborskega Narodnega gledališča za enkratno gostovanje. Če se pogajanja uspešno zaključijo, se omenjeno gostovanje vrši te dni.

☐ **1740 koncertov** ima za seboj slavni zbor donskih kozakov, ki nastopi dne 7. januarja v Mariboru.

☐ **Okoli 300 smučarjev** je bilo v božičnih praznikih pri Mariborski koči, Ruški koči, Klopnem vrhu, na Pesku in Ribniški koči. Precej je bilo Ljubljančanov, ki se radi neugodne smuke niso mogli udejstvovati na Gorenjskem, pa so prispeli na Pohorje.

☐ **Sobotni trg** je bil včeraj bolj skromen: prazniki. Slaninarjev je bilo za polovico; pripeljali so 134 zaklanih svinj. Tudi perutninarski trg je bil bolj slabo založen: jedva 18 kokoši, 210 piščancev, 8 rac, 6 gusi in 19 puranov. Kmetje so pripeljali 56 vreč krompirja, čebule, zelja, koruze in drugih poljskih pridelkov. Prodajali so: karfijola po 4—16; česen 16; čebula 2.50; sveže zelje 2—4; kislo zelje 4; kisla repa 2; endivija 0.50—2; špinača 1; radič pa po 14 do 16 dinarjev kilogram.

☐ **Nočno lekarniško službo** ima tekoči teden lekarna F. Albaneže pri Sv. Antonu na Frankopanovi ulici.

☐ **Streli so počili** na Štefanovo ponoči iz neke gostilne v Vetrinjski ulici; bil je 34 letni delavec Ivan Z., ki je nato vrgel samokres stran ter zbežal. V Tattenbachovi ulici so ga potem ujeli in zaprli; zagovarjal se bo, ker je ranil pekovskega pomočnika Ivana Purgaja.

☐ **Božičnica v Mladinskem domu.** Lep božični večer je pripravila mestna občina revni deci v Mladinskem domu; ob krasno okrašenem božičnem drevesu so se zbrali obdarovani, ki so prejeli obleko, obuvalo in druga božična darila. Sledile so tudi prisrčne deklamacije obdarovancev. Mestno občino so zastopali pri prisrčnem slavju obč. svetnik dr. Strmšek, višji mestni zdravnik dr. Wankmüller ter vodja mestnega socialno-političnega urada Brandtner.

☐ **Zavod šolskih sester v Mariboru** se vsem, ki so kaj darovali za božičnico ubožnih učenk, v svojem in v imenu obdarovanih prav lepo zahvaljuje za dobrotne prispevke. Dne 21. decembra je bilo po božični prireditvi razdeljenih 43 parov čevljev, 46 oblek, 42 parov nogavic in 36 kapic in klobučkov. Tudi je dobila vsaka veliko štruco in precejšen zavitek raznih sladkih dobrot. Dobro oblečene in presrečne so obdarovane učenke zapuščale dvorano. S prisrčno željo, da bi blagim dobrotnikom ljubi Bog otrokom naklonjene darove bogato povrnil, želimo vsem prav srečno novo leto.

☐ **Tudi pozimi služba božja na Pohorju.** Po novem letu se bo pri Arehu in drugih planinskih postojankah, kjer se bo to izkazalo za potrebno, ob raznih smučkih tekmah vršila redna služba božja, ki jo bodo opravljali mariborski duhovniki, člani Aljaževega kluba, ki se te dni v svrho omogočenega dospetja na razne pohorske postojanke udeležijo posebnega smučarskega tečaja na Pohorju. Veliki požrtvovalnosti najtoplejše priznanje, tembolj ker je vedno več mladine, ki radi zimskosportne pregorečnosti zanemarja izpolnjevanje cerkvenih dolžnosti.

☐ **Posebno poslovalnico** bo uredila mariborska mestna občina na glavnem kolodvoru; v poslovalnici bo organ mestne občine, ki bo vršil nadzorstvo nad tem, da se bodo določila pravilnika o novi občinski davščini na blagovni promet striktno izvajala.

☐ **Za gradnjo nove carinarnice** na prostoru med palačo Pokojninskega zavoda in železniškim tirom so se na posebnem sestanku izrekli zastopniki mariborske industrije ter mariborskih trgovcev in špediterjev pod pogojem, da bi zadevni gradbeni stroški ne šli na račun davčne obremenitve mariborskega prebivalstva.

☐ **Dokazi karitativnega dela.** Ob božičnici mariborske krščanske ženske zveze se je znova pokazalo, s koliko požrtvovalnostjo so na delu dobra srca pri izvrševanju svojega lepega človekoljubnega programa; obdarovanih je bilo namreč ob tej priliki 220 ubogih z denarnimi darovi v znesku 17.630 Din. Da je mogla krščanska ženska zveza to delo izvršiti, gre priznanje številnim darovalcem, med katerimi je zlasti omeniti mariborske denarne zavode in druge tvrdke. Vsem tem izreka mariborska krščanska ženska zveza najprisrčnejšo zahvalo.

☐ **Silvestrovanje »Maribora«.** Tudi letos silvestruje slovensko pevsko društvo »Maribor« in sicer v dvorani Prosvetne zveze; sodelujeta vojaška godba in Ljudski oder. Predprodaja vstopnic v Cirilovi knjigarni na Aleksandrovi cesti 6.

☐ **Donski kozaki v Mariboru.** Znameniti zbor donskih kozakov pod vodstvom dirigenta Sergeja Jerova priredi v Mariboru koncert z ruskim sporedom v sredo dne 7. januarja 1981.

☐ **Posestno gibanje.** Kupila sta: Josipina Lešnik od Marije Messnerjeve hišo na Koroški cesti 23 za 198.000 Din, Josip Hermeter pa od Jožefa Kliček hišo na Aleksandrovi 58 za 740.000 Din.

☐ **Čajni rum,** najfinejši, si napravite doma iz originalnega **»Rumol-a«,** katerega dobite samo pri **Thür,** drogerija Maribor, Gosposka ulica 19.

☐ **Opozarjamo** na veliko zalogo manufakturnega modnega blaga in **posteljnih odej** po solidnih cenah. **Kühar & Hrovat,** Maribor, Aleksandrova 9.

Ptujska okolica

Hajdina. Silno smo veseli, da prihaja »Slovenec« k nam v 50 izvodih, ki se nje staro in mlado kar piplje. Prepričani smo, da bomo le z dobrim čtivom prišli do prave izobrazbe. Odslej bomo slabo časopisje še bolj odločno zavračali, če tudi bi se nam še tako laskalo. Oči so nam že odprte, da spoznamo volka, ki prihaja v ovčji obleki, da bi raztrgal naše krščansko prepričanje. Novo leto je tu — nova sreča nas čaka, saj nam je »Slovenec« prijatelj!

Moste pri Ljubljani

Selezijanski mladinski dom Kodeljevo. V torek, 30. dec. ob 8. zvečer XI. prosvetni večer. G. J. Herfort bo predaval o lovu in špotu. Predavanje bo spremljal film. Vstopnina 2 in 1 Din. Moste pri Ljubljani.

Iz Ljutomera

Ne več luksus, temveč potreba za vsakogar je danes

radijski aparat

ki Vam prinese vse iz celega sveta, kar Vas zanima. Izbrati pa morate najboljše. Brezdvoma so danes na višku popolnosti radijski aparati

»PHILIPPS« in »TELEFUNKEN«

s katerimi posluša polovica sveta, kajti njihov sprejem je popoln. — Niti ure ne odlašajte, zahtevajte ponudbe in predvajanja od

MILAN SESSLER-ja
veletrgovina — Ljutomer.

Ljutomer

Proračun mestne občine je zadnja seja občinskega odbora nekoliko zmanjšala, tako da znaša danes skupna vsota dohodkov 571.856 Din in 568.551 Din izdatkov. Mesto 52% se je sprejelo samo 40% doklad na neposredne davke. Zvišala se je občinska trošarina na pivo od 80 Din na 125 Din od hl. Prispevek zdravstvenemu okrožju se je črtal, ker se bo v ta namen pobirala posebna doklada od davkoplačevalcev. Znižala se je vsota za stanarino učiteljstvu, v zmislu zadnjega tozadevnega odloka kraljeve vlade. Sploh bo učiteljstvu osnovnih šol skušala preskrbeti občina naturalna stanovanja, da se zmanjša šolski proračun. Podpora gasilnemu društvu se je zvišala od 10.000 Din na 20.000 Din. Zaradi vlaganja eventuelnih pritožb je proračun mestne občine, kakor ga je sprejela zadnja občinska seja, 14 dni razgrnjen v občinski pisarni.

Proračun ubožnega sklada znaša 12.032.50 Din izdatkov in ravno toliko dohodkov. K tej vsoti se iz občinskega proračuna prispeva 4000 Din.

Gorje zajcem! Na stotine so jih postrelili lovci v ljutomerski okolici. Zadnji čas se je vršil lov za lovom. Za 25 Din si dobil rejenega dolgouhca v Ljutomeru. Včasih tudi zastonj.

Sv. Križ pri Ljutomeru

V času od 30. novembra do 9. decembra t. l. se je v tukajšnji župniji vršil sveti misijon. Vodili so ga čč. očetje jezuiti iz Ljubljane: P. Žužek Alojzij, p. Pristov Janez in p. Sečnik Jožef. Udeležba je bila vedno prav dobra. Nekaj izrednega za naš kraj je bila rimska procesija z gorečimi svečami. Upati je, da bo sveti misijon imel trajne sadove. Bog povrni gospodom misijonarjem njihov trud!

Pri razdelitvi knjig Mohorjeve družbe se je pri nas po stari navadi pobiralo v nadplačilih pri tovornini za revne dijake in so tako Mohorjani toliko darovali, da se je lahko poslalo 100 Din dijaški kuhinji v **Mariboru,** 100 Din dijaški kuhinji v Celju in 100 Din Martinišču v Murski Soboti. Bog plati vsem darovalcem.

Celje

☞ **Celjski družabni klub** priredi Silvestrov večer v veliki dvorani palače Ljudske posojilnice. Program: glasbene točke, petje, šaljiva igra enodejanka, kupleti, šaljiva pošta, slavnostni govor in polnočna slika. Začetek ob pol 9. Igra prvovrstna godba Jazz-band.

☞ **Na jutrišnjem prosvetnem večeru** v Ljudskem domu ob 8 zvečer predava gdč. Anica Lebarjeva »O ženskem vprašanju«. Priporočamo ne le ženstvu, temveč vsakomur, da ta večer poseti in se seznani z ženskimi pokreti, njih stremljenji in metodami. Gdč. Lebarjeva je aktivno sodelovala že na na raznih ženskih mednarodnih kongresih in je gotovo zelo poklicana, da nam o tem vprašanju avtoritativno poroča.

☞ **Današnji nastop trboveljske mladine** se prične popoldne točno ob pol 4 v gledališki dvorani Ljudskega doma. Vstopnice se dobijo danes tudi dopoldne pri dnevni blagajni v Ljudskem domu. Pripravimo idealni rudarski mladini veselje s tem, da v čim obilnejšem številu posetimo nje prireditev.

☞ **Pogreb pok. Rafka Salmiča** se je vršil prošli ponedeljek ob pol 4 izpred mrtvašnice celjske javne bolnišnice na okoliško pokopališče ter je z obilo udeležbo vseh slojev prebivalstva Celja in okolice pokazal, kako globoko je koreninila Salmičeva popularnost. Pogreba so se udeležili tudi predstavniki javnih korporacij kakor predsednik upravnega sodišča g. dr. Vrtačnik, okr. načelnik dr. Hubad, mestni načelnik dr. Goričan, poveljnik 39. pešp. polkovnik Kostić in drugi. Pred mrtvašnico so se poslovili od pokojnika pevci CPD, v katerem društvu je pokojnik pustil dobršen del svojega dela in ljubezni. Mrtvaški sprevod se je med gostim špalirjem prebivalstva vil po mestnih ulicah. Pred krsto so korakali pevci in impozantna četa celjskih lovcev. Ob odprtem grobu so se poslovili od Rafka v imenu celjske podružnice JM sodnik dr. Bavdek, v imenu lovcev prof. Mravljak ter v imenu društev, v katerih je rajnki sodeloval, upravitelj Prekoršek. Lovci so zaključili žalno slovesnost s streljanjem iz lovskih pušk, turobni glas lovskega roga pa je naznanil, da se je lovec, igravec in veliki Salmič definitivno preselil tja, kjer najde zadnje zatočišče sleherni. Naj mu sveti večna luč!

Konjice

Smrtna kosa. Na Štefanovo je umrla v trgu dobra in blaga gospa Marija Kitek v 82. letu starosti. Bila je odločna katoliška žena in v bolezni pogosto prejemala tolažila sv. vere. — V Tepanjskem vrhu pa je umrla na Božič ponoči Perklič Liza. Večni mir obema!

Predstava »Ben Hurja« je na Štefanovo do zadnjega kotička napolnila veliko društveno dvorano. Kar smo napovedovali, to so gledalci res sami doživeli: bili so namreč očarani nad krasno igro in bogato scenerijo. Vse se je čudilo izredni delavnosti in trudu režiserja g. Šarlaha in požrtvovalnosti vseh ostalih igralcev.

Kdor ne verjame, kako mogočen vtis zapusti v duši igra »Ben Hur«, v kateri nastopa okrog 40 oseb v lepih judovskih in rimskih oblekah, naj nikar ne zamudi prilike in pride pogledat na Novo leto. Ta dan bo ponavljanje te prekrasne igre. Vabljeni vsi, zlasti pa okoličani!

K pretepu na sveto noč bi omenili še to-le: V zadnjem času se dogajajo često razne nerednosti ponoči v našem trgu. Nas zanima zdaj samo to, kje je vendar nočni čuvaj, da bi napravil red, kadar je treba.

Ljubno ob Savinji

Društveno življenje. Na božični večer je priredilo Rokodelsko društvo igro »Mojstra Križnika božični večer«, ki je še precej dobro izpadla. Za praznik treh kraljev pa pripravlja tujsko prometno društvo pod predsedstvom g. kaplana Šparla šaloigro »Nebesa na zemlji«. Čisti dobiček je namenjen za olepševanje našega trga. Sodeluje tudi moški zbor pevskega društva »Raduha«.

Nedeljski »Slovenec« dobite vsako soboto in nedeljo v trgovini Jakob Sem. Segajte po njem!

Dela ni. Cena lesu je znatno padla. Posledica tega je, da ga kmetje nič ne prodajajo. To se občutno pozna delavcem. Vreme kot nalašč za spravljanje lesa, oni pa sedijo brez dela za pečjo. Dela ni.

Slovenjgradec

V nedeljo 21. t. m. se je ob pol 10 dopoldne v gostilni Cajnko vršil občni zbor tukajšnje sadjarske podružnice ob navzočnosti 50 članov, višjega pristava g. Eiletza in g. Werniga. Predsednik g. Rogina poroča o društveni sadni drevesnici in cepljenju dreves. Tajnik šol. upravitelj g. Kopač poroča, da je bilo pet odborovih sej, najvažnejša zadeva podružnice je bila ustanovitev društvene sadne drevesnice in sadni ogled, na katerem je dobilo 32 razstavljalcev od ocenjevalne komisije priznanje v obliki lično izdelanih diplom. 12. oktobra je bila uradna anketa za določitev krajevnega sadnega izbora. Na tej anketi so se popolnoma upoštevali predlogi podružnice ter se določil sadni izbor. Članov je 83. Blagajnik poroča, da je bilo dohodkov 5121.36 Din, skupnih izdatkov pa 3496.25 Din. Ostane še 1651.51 Din. Soglasno se izvoli pri volitvah zopet stari odbor s predsednikom g. I. Rogina na čelu. Za delegata se izvolita predsednik in blagajnik. Soglasno se glasuje tudi proti združitvi »Sadjarja« s »Kmetovalcem«, ker bi nastala nevarnost za obstoj društva.

Tukajšnja javna bolnišnica je za letošnje božične praznike zaklala svinjo, ki je zaklana tehtala 307 kg. Res redek primer!

Zadruga krojačev in čevljarjev je na svoji zadnji letošnji oprostitvi sprejela za pomočnike deset vajencev, med temi sedem ženskih in tri moške. Vpisala pa je pet vajencev, tri moške in dve ženski.

Uprava javne bolnišnice v Slovenjgradcu se zahvaljuje najiskrenejše vsem plemenitim darovalcem, ki so s svojimi prispevki omogočili prireditev tako lepe božičnice v tukajšnji bolnišnici.

Saje so se vnele v petek zvečer okrog 7 na bivšem Kopačevem marofu, kjer ima sedaj svoje skladišče tvrdka Klobaka in Smolčnik in kjer stanujejo tudi tri stranke. Saje so se vnele v dimniku podstrešnega stanovanja, ter je plamen že segal visoko skozi dimnik. Največja nevarnost je bila za stranko v podstrešnem stanovanju, ki bi ji pač, ako bi se bil ogenj razširil, ne mogli rešiti prav ničesar. Pa tudi stanovalcem v pritličju bi ne bilo dosti pomagati. Na licu mesta se je nabralo hitro polno občinstva. Ogenj je pogasil dimnikar sam s tem, da je šel na streho in vlival vodo v dimnik, tako da gasilcem ni bilo treba stopiti v akcijo.

Šoštanj

Poroka. Danes se je poročil v ljubljanski stolnici g. Jože Lekše, strokovni učitelj v Šoštanju, z gospodično Tončko Petrin, urad. iz Rečice ob Paki. — Častitamo!

Silvestrov večer priredi Prosvetno društvo v Slomškovem domu. Diletantje bodo uprizorili igro »Kazen ne izostane«, pevski zbor pa bo zapel nekaj pesmic. Iskreno Vas vabimo!

Kamnik

Poprava jezov na Bistrici. Dela za zgradbo in popravo jezov na Bistrici je prevzel gradbenik ing. Dedek, ki je za izvršitev ponudil najnižjo ceno in sicer 737.000 Din. Z deli se bo pričelo, ko pride iz Belgrada odobrenje vojnega ministrstva.

Mekinje

V nedeljo 28. t. m. ob 3 popoldne bo imel v našem društvenem domu predavanje o preganjanju kristjanov v Rusiji bogoslovec g. K. Babnik, ki bo svoj govor pojasnjeval s skioptičnimi slikami. Prijatelji nesrečne Rusije vabljeni!

Murska Sobota

Smrt starke. Iz Gomilic poročajo: Dne 24. t. m. je bila pokopana 78 letna starka Barbara Kolenc, babica g. kaplana Fr. Kolenca. K zadnjemu počitku jo je spremil g. kaplan.

Kmetijska šola v Rakičanu. Pred prazniki se je mudila v Rakičanu iz Ljubljane komisija, ki je pretresala vprašanje zidanja novega poslopja za kmetijsko šolo. Izdelani so bili tozadevni načrti.

Nagrade. Okrajni načelnik g. G. Lipovšek je ob priliki občnega zbora Kmetijske podružnice razdelil velikemu številu kmetovalcev nagrade za lepe merjasce.

Vuzenica

December je bil pri nas izrazit mesec kulturnega dela. Narodni praznik 1. dec. je proslavila šolska mladina s prav lepimi deklamacijami, petjem itd.; na Miklavževo nedeljo nas je prvič obiskal sv. Miklavž in obdaroval celo kopico otrok. Dne 17. dec. je priredila mladina prelepo igro »Sirota Jerica« in jo ponovila 21. dec. Naštudirano je bilo prav dobro, scenerije, zlasti pa kostumi zelo lepi —žal, da obisk naravnost mizeren. —

Občinski proračun za leto 1931. izkazuje 160 tisoč Din izdatkov, ki se bodo krili največ seveda z 80% doklado na davke in obč trošarino na alkoholne pijače. Med izdatki zavzemata prve postavke: vzdrževanje cest (50.000) in šole (48.000), potem pride obč. uprava (21.000), kmetijstvo (14.000), soc. skrbstvo (10.000), zdravstvo (5000), druge manjše postavke pa skupaj okoli 12.000. Upati je, da se bode saj sedaj mogel izvršiti že dolgo nameravan načrt temeljitega popravila ceste ob Čerkvenici.

Vuzeniško zdravstveno okrožje, ki obsega občine Vuzenico, Sv. Anton na Poh., Sv. Primož na Poh., Muto, Gortino, Sv. Primož nad Muto in Pernice, je tudi sestavilo na seji 21. t. m. svoj proračun, ki znaša 10.000 Din. Glavne postavke tvorijo seveda: podpore obč. babicam in pa stroški za porode ubožnih.

Ako prispe zaprošena podpora od banske uprave, bomo okoli novega leta priredili še božičnico za revne otroke; po dolgem bo deca ubožnih zopet enkrat obdarovana s toplim perilom, obutvijo in obleko.

Ruše

Smrt. Vsem Rušanom dobro znani gospod inženjer Albert Bajcer, ki je bil mnogo let zaposlen pri stavbnem podjetju Jelenc in Slajmer, je umrl v nedeljo v mariborski bolnišnici in bil v torek popoldne na mestnem pokopališču v Pobrežju pokopan. Bolehal je sicer že dalj časa; v soboto pa je začel bruhati kri; zato so ga še isti večer prepeljali v bolnišnico, kjer je v nedeljo podlegel bolezni.

Božično darilo. Občina Ruše je naklonila vsem trem prosvetnim društvom v Rušah, Katoliškemu prosvetnemu društvu, Bralnemu društvu in društvu Svoboda, vsakemu po 700 Din za nove knjige, revežem pa za božične praznike večjo podporo.

Brastovče

60 letnico rojstva, 30 letnico poroke in 10 letnico zadružnega dela praznuje te dni g. Ivan Marovt iz Topovelj. Vzornemu gospodarju in zadrugarju želimo, da bi deloval tako zdrav in čvrst še mnogo let za svojo rodbino in v zadružnih organizacijah.

Pevsko društvo bo priredilo Govekarjeve »Legijonarje«, igro s petjem iz francoskih časov. Prva uprizoritev bo na Silvestrovo ob 7 zvečer, druga na Novo leto popoldne ob 3. Podporni člani in prijatelji društva se prosijo, da kupijo vstopnice za Silvestrovo že v predprodaji.

Šolska mladina je imela prošlo nedeljo svoj veseli dan v Društvenem domu. Prišel je Božiček in delil vsem otrokom posebno revnim. Naše učiteljstvo zasluži vso pohvalo, da je pripravilo otrokom in tudi odraslim z lepo igro, deklamacijami in darovi tako lepo popoldne.

Slovenska Bistrica

Smrtna kosa. Dne 23. decembra smo pokopali obče spoštovano in priljubljeno gospo Ano Limanscheg v starosti 81 let. Bila je mati gospe restavraterke Walandove v Slovenski Bistrici. Naj počiva v miru!

Tukajšnje gojenke gospodinjske šole šolskih sester so dokončale svoj tromesečni tečaj ter so priredile razstavo ročnih del in raznovrstnega peciva. S tem so dekleta pokazala, koliko in česa se lahko nauče v zavodu. Popoldan so priredile božičnico v prid sirotišnici v hotelu »Belgrad«. Dvorano so napolnili meščani in s tem pomogli malim ubogim črvičkom. Gmoten in moralen uspeh je bil dober.

Tinska ljudska šola je priredila v nedeljo popoldne in v sredo zvečer pred polnočnico božična večera, ki sta prav lepo izpadla. Omenjamo, da je bilo ob tej priliki obdarovanih nad 30 ubogih otrok z oblekami. Hvala gospodom trgovcem v Slovenski Bistrici in prirediteljema g. župniku in g. upravitelju šole Tomažiču.

Prevalje

Kmetijski referent za dravograjski okraj uraduje vsako sredo in petek za stranke, ki želijo razna pojasnila in nasvete v kmetijskih zadevah.

Senovo pri Rajhenburgu

Nebeško Dete si je zaželelo novega angelčka. Poslalo je na svet svojega služabnika z naročilom, naj mu pripelje najpridnejšega otroka. In služabnik božjega Deteta, angel večnega življenja je poljubil ljubko devetletno Štefico Radejevo. Le ona je bila tako srečna, da je smela zapeti v zboru nebeških krilatcev svojemu Zveličarju Gloria in excelsis Deo! — Blagor ti, mala cvetka, ki se raduješ tam pri rajskih jaslicah! Obriši solze vsem, ki žalujejo za teboj, pošlji jim tolažbe iz rajskih višin! — Še pred kratkim polna zdravja in življenja, veselje in nada svojih staršev, je bila po kratki in težki bolezni položena v mraku svetega večera v prezgodnji grob. — Iskreno sožalje ugledni Radejevi rodbini

Pazite!

Prava Dagmar svila ima natisnjeno na robu „Dagmar“ „Jugočeška“

Kupujte samo pravo Dagmar svilo!

Jugočeska, Kranj

Pogovor z režiserjem dr. Gavello

Po imenu sva se že poznala iz uredništva bivše »Nove literature«, kateri je bil glavni urednik. V Ljubljani sva se prvič srečala v operi. Visok, širokoplečast možakar, črnih las in ostrih, značilnih potez. Pozneje mi je povedal, da so bili njegovi pradedi Grki, on pa da je že pristen Zagrebčan. Sestala sva se v kavarni. Moja radovednost mu je seve takoj stavila vprašanje, kako je prišel k gledališču.

»Povsem slučajno. Na Dunaju sem končal filozofijo, promoviral, prišel v Zagreb na univerzo in se pripravljal na univerzitetno karijero, vmes pa pisal gledališke kritike. Pa so me povabili v opero režirat. Parkrat sem ga polomil, potem pa je šlo. Postal sem višji režiser v operi, pozneje se preselil v dramo, kjer sem bil prvo leto ravnatelj, nato še šel kot ravnatelj v Belgrad in tako dalje...«

Zdaj je svobodni režiser. Nedavno je režiral v Osjeku Popovičeve »Rodoljube«, ki so pri gostovanju v Zagrebu doživeli sijajen uspeh.

»In »Mercadet«?«

»To vam je težka stvar. Balzac je pri premijeri propadel. Pisana je po starem načinu. Osebe govore pogostokrat »v stran« in to je pri Mercadetu tako pogosto, da je vloga po starem načinu scene za igralca neprebavljiva. Vedno bi moral stopati k rampi itd. Da rešim igralca, sem si v I. dejanju zamislil trodelno sceno, v II. in III. dvodelno.«

Vzame svinčnik in mi nariše. »Mercadeta« sem videl pred leti. Zato se nisem mogel vsega takoj spomniti, da bi lahko razumel njegovo improvizirano skico. Videl sem, da beže linije na vse strani, da je polno kotov itd. »To moram videti na odru«, sem si rekel.

Naenkrat sem se spomnil Hudožestvenega teatra.

»Vi ste bili pri tridesetletnici Hudožestvenega teatra?«

»Da.«

Oči so se mu zasvetile. Nestrpno ga vprašujem zdaj to zdaj ono. Vse bi hotel izvedeti. Kakšen je Stanislavski, kako Nemirovič Dančenko, kako režirajo...

Godba je igrala, ljudje so hodili mimo naju, midva pa nisva videla ne slišala ničesar. Ob njegovem živem pripovedovanju sva se preselila v Hudožestveni teater v Moskvo.

»Je sicer danes že bolj muzej, vendar vidi človek toliko zanimivega... Stanislavski .. je prijazen starček... o in Nemirovič-Dančenko... on vam je režiser! Močan utis napravi na človeka način njihovega dela. To je res gledališka družina v najlepšem pomenu. Vadijo dolge mesece... temeljito... do potankosti... in tisti red, ljubezen in spoštovanje do gledališča! Ko sem prišel prvič na hodnik pred oder, sem opazil, da vsi gledajo vame tako čudovito kot da nisem oblečen . v zadregi povprašam... in povedo mi, da nihče ne sme vstopiti na oder v plašču in klobuku.. vse mora odložiti v garderobi. — Pri delu vlada popolna iskrenost. Kadar igra Stanislavski, ga že pri vajah sme kritizirati najmlajši in najskromnejši član. Kritike so včasih zelo ostre, toda iskrene... če pomislite na naša razmerja v gledališčih... da, to je nekaj zelo važnega, iskrenost kritike in iskrenost v delu...«

In Gavella pripoveduje, kako so mu izkazali največjo čast, da so ga posadili pri predstavi na Stanislavskijev sedež. Stanislavskega časte kot kakega svečenika. Kadar stopi v parter, gre skozi vrste tajen šepet in takoj utihne vse. Vsi pogledi so obrnjeni vanj. In največja čast, ki jo skaže Hudožestveni teater gostu, je, da ga pošlje na Stanislavskijev sedež.

Morate si misliti, kako strašno nerodno mi je bilo, ko sem prvič prišel v parter. Vse je umolknilo in zrlo vame, ki sem bil deležen najvišje časti, ki jo izkazuje gostu Hudožestveni teater...«

Povprašam ga po režiji.

»Zame je Nemirovič-Dančenko genijalnejši od Stanislavskega. Delajo strašno podrobno, brezobzirno, kritizirajo drug drugega in ustvarjajo.« Nato pripoveduje, kako se je Stanislavski mučil z režijo.. ne vem več, katerega dela.. neke komedije Ostrovskega menda... režira, režira... igralci igrajo, se smejejo, toda nič pravega smeha ni, nič smešnega, nič takega, kar bi v poslušalcu lahko vzbudilo prisrčen smeh. Stanislavski, ves obupan, povabi Dančenka k vaji. In Dančenko še med vajo brezobzirno pristavlja: »To ni nič smešno... ne... nič...«

Stanislavski ves obupan prosi Dančenka naj prosi on.

»In v enem tednu je bila premijera. S tem nočem reči, da Stanislavski ni režiser. O ne, nikakor ne! Ampak to je značilen dokaz, kako se včasih režiser lahko zabubi v delo, pa se pri iskanju izgubi... da na koncu ne more najti tistega, kar je takorekoč povsem jasno in umljivo. Človek izgubi sredi težkega dela pogled, sluh...«

V tem pripovedovanju nama mine večer. Gavella me povabi k vaji. Na hodniku vprašujem igralce, kako je. Vse je v veselem razpoloženju. Iz vseh obrazov sije neka radost in sled nečesa, kar še niso doživeli. Sedem v parter in gledam. Kje pa je tisti dolgi, širokoplečati Gavella? Aha, tam na odru aranžira. Kar izgubljen je nekam med igralci. Zdaj vidim njegov igrajoči obraz, zdaj roko, prste, telo se nagiblje, noge hite zdaj na levo, zdaj na desno. Če bi bil futuristični slikar, bi ga razkosal, narisal glavo nekje v zraku, eno roko plavajočo na levi, noge spet nekje drugje. Nikjer ga ni videti celega... ves se je izgubil med igralce. Nekaj ga je tu, nekaj tam... Čudno! Mislil sem, da bom našel režiserja, ki stoji nad igralci, zase, ki kot kak vojskovodja dirigira svoje čete. Ne. Nasprotno. Kar izgubil se je med njimi in vsi z njim vred so celota, ki skupno ustvarja. Nikjer ga ni in vendar je povsod tesno zvezan z igralcem.

Igrajo III. dejanje.

»Prizor z upniki sem pripisal sam.«

Igrali so ga že drugič. Pripisan prizor je tako balzakovski, tako pristen in potreben, da skoraj nisem mogel verjeti, da ga je napisal Gavella. In vendar ga je. Tako, kot bi ga napisal sam Balzac. Nekaj strašnega se dogaja od tega prizora naprej, zlasti, ko upniki zagledajo skozi okno (ki je postavljeno proti občinstvu) — mecena Mercadetovega. Gledalec misli, da se pelje preoblečeni lažimecen, ki ga je Mercadet najel, da ga začasno z besedami in obljubami reši pred upniki — tudi Mercadet misli tako — toda tik pred koncem mora Mercadet, ki je hotel varati vso svojo okolico, spoznati, da ga je usoda prevarala. Dolgo pričakovani mecen se je res vrnil iz Indije in ga rešil.

»To je drugi »Revizor,« pravim Gavelli, ki sedi poleg mene.

»No, to je močnejše.«

In res je nekaj strašnega prav v tem pozitivnem koncu. Napetost je tirana do skrajnosti. V tem dejanju sta se znašla avtor in režiser v vsej stvariteljski sili. Tro- in dvodelna scena se mi zdi povsem njuna, kot da jo je že zahteval Balzac.

In ko govoriva z Levarjem — Mercadetom, pravi:

»Vidiš, bratec, to je tako: Gavella je spravil igralca do izraza in to je glavno. Vse drugo je postranska stvar. Igralec je teater. Ta scenerija je nujno potrebna za igralca. Kako naj sicer igra...?«

In Levar se razvname tako, kot da ima pred seboj svojega in Gavellinega nasprotnika. Ko pa si stisnemo roke, se mu lice prijazno v zadovoljivem smehljaju razširi, prav v tistem pristnem, dobrem — Mercadetovem smehljaju.

Gavella ga zadovoljno gleda od strani in mi včasih pomežikne z očesom.

Bratko Kreft.

*

Na mariborskem knjižnem trgu je izšel te dni peti zvezek Prosvetne knjižnice, ki jo izdaja mariborska Prosvetna zveza. Omenjeni zvezek vsebuje razpravo dr. J. Praznika o našem zadružništvu. V lapidarni besedi ter kondenziranih preglednih obrisih se vrstijo poglavja o sedanji gospodarski stiski slovenskega ljudstva, kmečkih, obrtniških ter delavskih zadrugah, ustroju zadrug in zadružnih zakonih ter zgodovini slovenskega zadružništva. Ob zaključku ugotavlja pisec, da stopa naše zadružništvo v poslednjo stopnjo razvoja s tem da si polagoma osvaja postojanke tudi na svetovnem trgu. Ob zaključku je še 26 vprašanj za prosvetne tekme. Novoizišli zvezek Prosvetne knjižnice najtopleje priporočamo; stane samo dinar ter se naroča pri mariborski Prosvetni zvezi na Aleksandrovi cesti 6.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 28. dec.: 8 Kmetijska ura. 8.45 Predavanje. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10. Versko predavanje, g. dr. R. Tominec. 10.20 Kaiser: Gospodarsko življenje v Evropi. 10.45 Šah, g. Bogo Pleničar. 11 Koncert radio orkestra. 15 Kmetska žena — pogled v Betanijo, gdč. Anica Lebar. 15.30 Plošče. 16 Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski. — 16.30 Lahka glasba. — 17.45 Bracco: Kdor drugim jamo koplje (Ljudski oder). — 20 Pevski kvartet Glasbene Matice (gg. Pelan, Završan st. in ml. ter Skalar). — 20.45 Koncert Radio-orkestra. — 22 Poročila in napoved časa. — 22.15 Hawai-jazz. Šlagerje poje gosp. Premrlč M.

Ponedeljek, 29. decembra: 12.15 Plošče (mešan program). — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Čas, plošče, borza. — 17.30 Radio-orkester. — 18.30 Dr. Al. Bajec: Italijanščina. — 19 Prof. Tine Debeljak: Poljščina. — 19.30 Zdravstvena ura: Sveža in konservirana jajca (inž. Abačič). — 20 Jože Kregar: Sokolska okrožja. — 20.30 Pevski solistični večer gospe Thiery-Kavčnikove. — 21.30 Plošče. — 22 Časovna napoved in poročila.

Torek, 30. decembra: 12.15 Plošče (pesmi, plesna glasba). — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Čas, plošče, borza. — 17.30 Radio-orkester. — 18.30 Prof. Franc Pengov: Solnce v luči znanosti. — 19 I. Rupnik: Poklicna posvetovalnica — smoter in njene naloge. — 19.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. — 20 Prenos z Dunaja: Verdijeva opera Aida. — 22.30 Časovna napoved in poročila, plošče.

Drugi programi:

Nedelja, 28. decembra.

Belgrad: 12.30 Radio orkester. 16.00 Plošče. 17.30 Narodne na harmoniko. 18.00 Kitare. 20.00 »Vsiljivec«, drama. 20.45 Operni dueti. 21.45 Novice. 22.05 Komorna glasba. — **Zagreb:** 11.30 Dopoldanski koncert. 17.00 Godalni kvartet. 20.30 Operetni večer. 21.50 Novice in vreme. — **Budapest:** 10.00 Uniatska služba božja. 11.00 Nabožna gl.; nato konc. opernega ork. 15.00 Otroška ura. 17.10 Konc. cig. god. 18.45 Lahka gl. — **Dunaj:** 12.00 Opoldanski koncert. 15.20 Popoldanski koncert. 17.00 Pravljice. 19.00 »Aida«, opereta, Verdi. — **Milan:** 10.45 Nabožna glasba. 17.00 Plesna glasba. 19.30 Vesela glasba. 20.30 Zabavna glasba. 21.00 Opera. — **Praga:** 19.00 Glasba. 20.00 Pevski koncert. 22.20 Moravska Ostrava. — **Langenberg:** 11.25 Plošče. 13.00 Opoldanski koncert. 16.30 Popoldanski koncert. 18.00 Slušna igra. 19.45 Večerni koncert. — **Rim:** 10.15 Nabožna glasba. 13.00 Rimski kvintet. 17.00 Vokalni in instrumentalni koncert. 20.40 »Lepa Helena«, opereta, Offenbach. — **Berlin:** 20.00 Orkestralni koncert. 22.15 Plesna glasba. — **Katovice:** 17.40 Popoldanski koncert. 20.30 Koncert. 21.10 Književni četrt. 22.15 Piano. 23.00 Plesna glasba. — **Mühlacker:** 18.45 Citre in kitara. 19.30 Večerna glasba. 20.30 »S 50 K., S.« (za avtomobiliste). 22.20 »Na ladji«, slušna igra. 23.20 Plesna glasba. — **London:** 18.40 Sekstet. 20.35 Piano. 21.00 Koncert. 22.30 Plesna glasba. — **Mor. Ostrava:** 11.00 Radio orkester. 16.00 Radio orkester. 19.00 Praga. 22.20 Koncert orkestra. — **Leipzig:** 15.00 Veseli fagot. 16.00 Plošče. 18.30 Pesmi. 19.30 »Vzela sta se princ Orlofski in grofica Marica« (vesela revija). 21.50 Zabavni koncert. 22.30 Plesna glasba.

Ponedeljek, 29. decembra.

Belgrad: 12.45 Radio orkester. 15.30 Otroške komedije. 16.00 Plošče. 17.30 Trio. 18.00 Popoldanski koncert. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Violinski koncert. 21.10 Plošče. 21.40 Novice. 22.00 Radio septet. — **Zagreb:** 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Zvočni film. 20.30 Komorna glasba. 21.50 Novice in vreme. 22.00 Večerna glasba. — **Budapest:** 17.30 Koncert. 18.00 Leonardo de Vinci. 19.45 Koncert. — **Dunaj:** 15.25 Popoldanski koncert. 17.55 Plošče. 19.30 »Dunaj poroči«, epizoda. 22.10 Silvestrov večer na Dunaju. 24.00 Novoletna voščila; nato koncert. — **Milan:** 19.30 Pestra glasba. 20.30 Vesela glasba. 21.00 Koncert. 22.00 Komedija. — **Praga:** 19.40 Radio kabaret v Brnu. 21.00 Violincello. 21.30 Petje. 22.20 Mor. Ostrava. — **Langenberg:** 13.05 Opoldanski koncert. 16.30 Mladinska ura. 17.15 Popoldanski koncert. 19.45 Večerni koncert. — **Rim:** 17.00 Plošče. 17.30 Pianinski koncert. 20.40 Simfon. koncert in komedija. — **Katovice:** 16.45 Plošče. 17.45 Govor. 20.30 Ljudski koncert. 22.15 Plošče. 23.00 Plesna glasba. — **Mühlacker:** 16.00 Popoldanski koncert. 17.00 Plesna glasba. 19.30 Koncert radio orkestra. 21.15 Lepo in veselo. 22.30 Plesna glasba. — **London:** 13.00 Orgle. 14.00 Radio orkester. 17.15 Plesna glasba. 18.40 Kvintet. 21.00 Drama z glasbo. 22.30 Plesna glasba. — **Mor. Ostrava:** 16.30 Bratislava. 18.35 Narodne pesmi. 19.00 Piano. 19.40 Radio kabaret v Brnu. 22.20 Radio orkester. — **Leipzig:** 12.00 Plošče. 16.30 Popoldanski koncert. 19.30 Koncert. 21.20 Plošče.

Pridobivajte novih naročnikov!

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo 28. decembra

Slikarjeva ljubezen

IV.

Lady Harlekston je sedela umetniku zadnjič; portret je bil skoraj dovršen Bil je umetnina — saj je bil slikar Carbouche, toda bil je tako mučno natančen, neusmiljen kakor zrcalo; obraz na sliki je bil živa, resnična lady Harlekston. Nič ni bilo omiljeno; lasje motni in krhki, kakor so vedno barvani lasje; vsaka guba v obrazu se je poznala, skoraj je bilo mogoče po njih šteti njena leta. Bila je obupana! To naj gre kot njen portret v svet, ta zlepotičeni obraz, ki se mu je njegovih dvainštirideset let tako jasno poznalo, naj vidi ves svet kot njeno sliko — bilo je strašno, bila je sramota!

Še enkrat je poizkusila, da bi ga omehčala, toda njene besede niso napravile nanj najmanjšega vpliva, bil je docela nedostopen za vsa njena namigavanja. Njegovi pogledi so bili tako predirljivi, da je zardevala in da ji je srce plalo do grla; nič ga ni moglo zmotiti, brez usmiljenja, brez pomisleka je slikal dalje, kar so videle njegove oči.

šala s skoraj zadušenim glasom.

»Skoraj gotov sem, gospa grofica.«

»Vse moje gube ste naslikali,« je dejala tiho.

»Zelo mi je žal, a ne morem jih izpremeniti. Leta, ki gredo mimo nas, se ne dado zatajiti, in jaz naj bi pač naslikal vaš portret, gospa grofica.«

»Par gub bi bili mogli izpustiti; vsaka ženska je vendar nečimerna.«

»Lahko bi bil izpustil tudi eno oko, gospa grofica, toda potem bi to ne bil vaš portret.«

»Pogled na te gube me tako žalosti,« je dejala; »spominjate me na rožni venec, ki ga molimo pri mrtvih. Za vsako leto, za vsako upanje, za vsako veselje, ki so nepovratno izgubljeni, po eno jagodo.«

»Gospa grofica ste poetični,« je dejal in retuširal vrat; potegnila je čipke, ki jih je imela okolu vratu, nekoliko više.

Opazil je in zašepetal: »Prebelo sem ga naslikal,« nakar je retuširal dalje. Zdrznila se je, potem je vstala in šla proti stolu, na katerem je ležal njen plašč.

»Monsieur Carbouche,« je začela prosečе, »ali ne bi bilo mogoče, da bi me slikali v tej veveričji boi? Imam jo že mnogo, mnogo let.«

Njegov pogled je obstal na boi, ki jo je bila potegnila iz plaščevega žepa, potem se je obrnil proč.

»To je sedaj prepozno,« je dejal s trdim glasom, in retuširal usta, tako da je bila videti guba mnogo globlja nego prej.

»Tako urno delate,« je prosila, »naslikajte vendar boo, prosim; tako trdi ste bili ves čas nasproti meni,« je šepetala, »danes vam sedim zadnjič, ali ne bi hoteli biti nekoliko ljubeznivejši? Nikoli več se ne bova videla,« je dodala skoraj žalostno.

»Za to ni več časa,« je odvrnil; zdelo se je, da je začel omahovati.

»Toda portret je vendar drugače skoraj gotov,« je rekla in pritrdila boo stolovemu naslanjalu, »glejte, tako jo morate slikati, v tem pa si jaz nekoliko odpočijem, tako utrujena sem, mrazi me.«

V resnici je bila videti izmučena, ko je šla proti fotelju; morda ga je to omehčalo, kajti začel je slikati boo.

Nastal je dolg molk. Tod in tam se je ozrl nanjo; sedela je s proč obrnjenim obrazom, lepa, nežna postava se je čudovito odražala v ognjenem siju. Nenadoma je vstala in šla po ateljeju okrog. Boa je bila skoraj dovršena; sanjavo je motril sliko in s potezo čopiča odstranil malo gubo, ki je bila vidna nad boo. Stopila je nekoliko bliže, tako da se je njegov rokav dotaknil njenega lica.

»Henry,« je dejala tiho, »v sanžermenskem gozdu pada listje s kostanjev.«

Zdrznil se je, skoraj bi mu bil padel čopič iz rok.

»Da,« je odvrnil, »in listje je ovenelo, kakor prej ali slej vse mine.« Njegov glas je zvenel mehkeje.

»Poletje je pač minulo, toda zime še ni in ni še vse mrtvo. Oh, le slikajte dalje, tako gledam, ko slikate! Kakšne misli se mi oglašajo ob pogledu na boo!«

»Zakaj ste jo hranili?« je vprašal tiho.

»Da bi imela spomin, čeprav bi tudi brez nje nikdar ne mogla pozabiti. Dajte mi jo, da si jo položim okrog vratu.«

»Blagovolite sesti, gospa grofica,« je dejal in skušal zopet postati trd in zapet.

»Ne, ne, prosim, dajte mi, da stojim tu, skoraj gotovi ste in ne potrebujete me več. Hvala,« in ovila si je boo, katero ji je bil podal, okrog vratu, »ljubim jo,« je šepetala in jo gladila, »ne nehajte, prosim in ne glejte me, saj mojega obraza pač niste pozabili?«

»Ne, jaz nič ne pozabim,« je odgovoril, motril sliko in retuširal dalje; in obradek je postal mehkejši in okroglejši, in gube okolu ust so izginile.

Tiho, komaj slišno je nadaljevala: »Tako mnogokrat mislim na gozd in na stezo, ki vodi do studenca. Ali se še spomnite, kako mi je nekoč veter razmršil lase in ste rekli, da je tako, kakor bi se solnčni žarki prepletali z njimi? Naslikajte lase tu-le manj gladko, tako, kakor bi veter vel čeznje, da se bom mogla spominjati...«

»Kaj pomaga vse to, prekasno je, prekasno!« je dejal bridko, toda retuširal je lase, tako da so bili videti mehkejši, blesteči, pri tem pa je šepetal: »Blesteli so se kakor tekoče zlato.«

»Vaš obraz vidim pred seboj, kakor da bi bilo včeraj, vi ste pa čisto pozabili...« je prišlo očitajoče iz njenih ust.

»Madelaine nisem nikdar pozabil,« je dejal in se ozrl nanjo; ona pa si je obraz pokrila z roko, tako, da ga ni mogel videti.

»Ne, ne, ne glejte me, mislite raje na ono Madelaine, ki je stala tedaj pod kostanjem in zardela, ko ste..., toda žar njenih lic je bil tedaj v resnici nekaj drugega nego rdečica, ki ste jo naslikali tu. Takrat ste rekli — toda bojim se misliti na vaše besede,« je dejala z drhtečim glasom, »tolikokrat sem se natihem vprašala, če so bile tudi iskreno mišljene.«

»Gotovo so bile resno mišljene,« in retuširal je dalje kakor v sanjah.

»Rekli ste, da ste me ljubili.«

»Ljubil sem vas.«

»Toda kako hitro ste pozabili — ljubili ste druge ženske in jim taisto govorili.«

»Nikoli več nisem rekel kaki ženski, da jo ljubim.«

In ne, da bi vedel, je šel s čopičem po platnu, in oči so postale žareče sinje in lasje zlati in polt mlada in rožnata — dokler ni obraz štirideset letne, zlepotičene žene izginil in se je na njegovem mestu pokazalo cvetoče, blesteče, lepo dekliško obličje. Ko ga je zagledal, je smehljaj razjasnil stroge mojstrove poteze in z ljubeznijo je opazoval učinek, ki ga je povzročil z vsako čopičevo potezo.

»Ljubil sem vas,« je ponovil preprosto, »in sem takrat živel samo za vas, Madelaine.«

Nenadoma je odložil čopič in se brzo okrenil. Sklonila je glavo, da ne bi mogel videti njenega obličja, toda sklonila se je, tako da so se njegove ustnice za trenutek dotaknile krzna na njenem vratu. V pesku so zaškripala kolesa, voz je prišel ponjo.

»Recite mi tudi vi enkrat edinkrat, da ste me ljubili,« je prosil.

Skrila je svoj obraz v dlani, videl je blesteti diamante na njenih rokah — tedaj so se vrata odprla, in oba sta se prestrašena zgenila.

»Gospa grofica,« je hitela Susette, »gospod grof se je pravkar vrnil — takoj mora v važnih zadevah na Angleško in v dveh urah moramo zapustiti Pariz. Sliko naj vzameva s seboj, kakršna je, najsi tudi ni popolnoma gotova.«

»Vzemite jo previdno, Susette,« je rekla lady Harlekston, »kajti ni še suha.«

»Gospod grof pošilja tu tudi pismo, ki ga, gospa grofica, takoj odprite.«

»Že prav Susette, le nesite sliko doli,« in Carboucheu, ki je napravil korak proti stojalu, je pošepetala: »Saj dovolite, da jo vzame.«

»Toda moram jo še retuširati,« je dejal prepadel.

»Oh, ne,« je šepetala. »Susette,« je pozvala sobarico, »previdno jo položite na zadnji sedež.«

Tedaj je odprla moževo pismo, kateremu je bil priložen velik, zaprt ovitek; hitro si je oblekla plašč.

»Madelaine,« je prosil Carbouche, »povejte mi...«

»Monsieur Carbouche,« je dejala vljudno, »to pismo je namenjeno vam, in sedaj...«

»Povejte mi še poprej enkrat edinokrat, Madelaine,« se je mukoma izvilo iz njegovih ust, »recite mi, da ste...«

Porogljivo se je smehljala.

»Toda slika je vendar gotova,« ga je prekinila, »in čudovita je. Tisočkrat hvala! Zbogom!«

In odšumela je iz ateljeja.

»Madelaine!« je zaklical okamenel, toda že je hitela po stopnjicah.

»Zbogom!« — in posmehljala se mu je s stopnjic, »portret je gotov in zadnje poteze so bile mojstrske.«

Stopil je nazaj v atelje in prepaden strmel na prazno stojalo. Avto je odpeljal — ni je bilo več.

Mehanično je odprl zavitek, ki ga je držal v rokah: nekaj bankovcev je padlo na tla. Napol omamljen je gledal za njimi, tedaj mu je ostal pogled na beli lisi njegovega rokava — bil je puder z njenega obraza.

(Konec.)

P. Peroff:

Princezinja iz 42. nadstropja

Planil sem kvišku.

»Kako? Barata je oženjen? Hvala Bogu!« Mike se je smejal, da je odmevalo.

»Ti norec, ti!« je menil dobrodušno. »Možje Baratovega kova ponavadi ne jemljo tipkaric za žene! Da, ženo ima. Ki niti ni kar tako... Podobna je malo miss Melton, samo nekoliko starejša je...«

Presenečeno sem ga pogledal.

»Povej — odkodi veš vse to?«

Vedno mi je pomežiknil.

»Zato imam vendar oči v glavi! Razen tega imam tudi tod in tam par dobrih prijateljev. V listih ne najdeš vedno vseh novic. Torej, najin prijatelj Barata je odšel domov? Mislim, da je tudi za naju skrajni čas, da napraviva istotako.«

Ločila sva se. Ko sem šel skozi park, sem se ozrl. Veliko poslopje je ležalo v popolni temi. Ali je bil enooki zmaj mrtev ali pa se je samo potuhnil, pričakujoč pripravnega trenotka?

Naslednje jutro je prišla miss Melton kakor navadno ob tričetrt na devet. Pozorno sem jo pogledal. Zdela se mi je nekoliko bledejša nego običajno. Ko je srečala moj pogled, se je nasmehljala in vprašala, če sem sinoči še dolgo delal? Torej me je bila vendarle opazila!

Uro kesneje je prišel senjor Barata. Bil je nenavadno zgovoren in pripomnil, da mi sinoči ni dal napitnine; naj si zapomnim, da mi dolguje en dolar.

Dobro. Po opoldanskem odmoru, ko smo bili pravkar odpravili po nadstropjih vozne goste, ki so se vrnili na popoldansko delo, je prišla v vestibul dama, ki je imela obraz zavešen z gostim velom. Negotovo se je ozrla po vseh osemindvajsetih dvigalih. Obotavljala se je. Nike je stopil bliže in jo vprašal, kam hoče.

»V dvainštirideseto nadstropje.«

Mike jo je enapotil k meni in mi skrivaj pomežiknil. Med vožnjo sem onazoval tujko. Rast in postava sta res spominjali na miss Melton. Obraza pod gostim velom nisem mogel spoznati. A ko je stopila iz dvigala, sem jo videl v profilu. Človek bi bil utegnil soditi, da je starejša sestra miss Melton, le da so bile poteze njenega obraza nekoliko trje, in da je imela barvane lase, celo mojemu neizkušenemu pogledu ni ušlo.

Slučaj je hotel, da se je mudila miss Melton ravno na hodniku, kjer je vrgla v cevno pošto neko pismo. Obe ženi sta se za minuto zazrli druga v drugo in po vsej priliki ne ena ne druga ni bila vesela presenetljive medsebojne podobnosti. Nobena ženska najbrže nima rada, če katera druga nosi enake klobuke in enako obleko, da o obrazu niti ne govorimo. Vsaka izmed obeh bo čutila, da jo druga pošnema.

Ko sem se z dvigalom vrnil v pritličje, je stopil Mike k meni.

»Pojdi domov in odpočij se,« mi je dejal, »ob šestih pa pridi zopet semkaj.«

Izročil sem svoje dvigalo nekomu drugemu, a nisem šel domov, marveč sem brez načrta hodil po cestah. Ugibal sem, kaj se je utegnilo sedaj goditi v dvainštiridesetem nadstropju. Saj bi gotovo ne bilo nič posebnega, da je senjorja Barato obiskala v pisarni njegova žena. Toda njena podobnost z miss Melton in okolnost, da je bila zavarovana za 50.000 dolarjev, kakor je pripovedoval Mike — to se mi je zdelo več nego sumljivo. Zaman sem si razbijal glavo, da bi našel zvezo med posameznimi dogodki in dejstvi.

Ob šestih sem bil pred Murryhallom. Nameščenci so ravno v širokem toku zapuščali poslopje in se porazgubljali v parku in po sosednjih cestah. Prenapolnjena dvigala so prihajala v pritličje in se izpraznjena zopet vračala v nadstropja.

Potem je postalo v hiši tiho. Kioski, v katerih so prodajali liste, in pa tobakarna v tej ogromni veži so zaključili obrat in zaprli. Mike me je potegnil na stran.

»Barata je z obema ženskama še gori,« je rekel. »Podobni sta si kakor sestri; pri tem je njegova žena zavarovana za 50.000 dolarjev, druga pa je samo tipkarica. Nočem sumničiti — toda tu nekaj ni v redu, in treba je biti na straži.«

Proti sedmi je zadonel zvonec v dvainštiridesetem nadstropju. Zagrmel sem navzgor.

Na hodniku je bilo mračno. Senjor Barata in miss Melton sta stala ob vratih dvigala.

»Žal mi je, da se ne počutite dobro, miss,« je rekel Barata s svojim ostrim glasom. »Prosim, ne vznemirjajte se zaradi dela. Moja žena ostane v pisarni in mi bo pomagala dovršiti pisma. Če se jutri zjutraj ne boste počutili bolje, kar mirno ostanite doma in si en dan odpočijte... prosim vas...«

Nato je dekletu stisnil roko in se vrnil proti razsvetljenim vratom svoje pisarne. Ko je že držal za kljuko, se je obrnil proti meni:

»V eni uri morete priti po mrs. Barato in mene. Upam, da bova dotlej gotova.«

Zaprl sem vrata in vozil nizdol. Miss Melton je stala nepremično v kotu. Zdela se mi je tako majhna in izmučena. Srce se mi je stisnilo.

»Kako se počutite miss?« sem vprašal. »Ali morda vozim prehitro?«

Ob svitu električne žarnice sem videl, da me je pogledala izpod klobuka. Zdrznil sem se. Saj to ni bil njen pogled! Bliskovito sem vse razumel. Pred seboj nisem imel miss Edne, marveč mrs. Barato! Takoj sem ustavil dvigalo in se okrenil k njej.

»Kje imate miss Melton?« sem divje zakričal.

To je bilo seveda neumno, toda v svojem razburjenju nisem mogel mirno razmišljati. Ženska je potegnila revolver in zasikala:

»Peljite takoj doli in ne zapustite dvigala, dokler ne pridem na cesto!«

Zbral sem se, potegnil za vzvod in dal dvigalu največjo brzino. Drveli smo v globino, da mi je pohajala sapa. Šele v zadnjih nadstropjih sem zmanjšal brzino, toda ukrenil, da se nismo ustavili v pritličju, marveč drveli dalje v klet in s toliko silo prileteli na odbijače, da je luč ugasnila in sva oba telebila na tla.

Ženska je sprožila revolver, toda v naslednjem trenutku sem jo zgrabil za roko in jo trdo držal. Stari Jim je bil od strahu siv v obraz, mrmral nekaj predse in si skušal razjasniti, kaj se je prav za prav zgodilo. Siloma sem odprl vrata.

»»Jim, pojdite takoj po — —« sem začel, a že je bil Mike na mestu.

»Ali si živ? Do zlodja, lepo si me prestrašil! Saj si divjal, kakor bi hotel prodreti zemljo in se ustaviti šele na oni strani v Evropi!«

Prekinil sem ga:

»Mike, miss Melton je gori! To je Baratova žena!«

Mike je tiho zažvižgal. Nekaj trenotkov je napeto razmišljal. Potem je dejal črncu:

»Jim, ti prevzameš odgovornost za to lady. Zveži jo ali jo ukleni v verige, če se ti zdi potrebno. Samo to glej, da nam ne uide.«

Jim se je zadovoljno režal. Prvič v življenju je imel žensko v oblasti.

Midva sva stopila v temno dvigalo. Prijel sem za vzvod. Bilo je vse v redu, samo luč ni gorela.

»Ne potrebujemo luči,« je dejal Mike. »Sedaj pa poslušaj in nikar se, prosim, ne ustraši. Če storiš, kakor ti nasvetujem, potem se bo vse srečno izteklo. Senjor Barata je vteknil svojo ženo v obleko miss Melton in jo poslal domov. Miss Melton je ostala zgoraj, po vsej priliki v kostimu mrs. Barate Ali razumeš? Denimo, da bi miss Melton napačno stopila in padla v jašek za dvigalo — —«

Nisem mu dal dovršiti.

»Zaboga, Mike, voziva!« sem zavpil in ga zgrabil za roke.

»Pomiri se. Vozi kolikor mogoče tiho gori in v edeninštiridesetem nadstropju ustavi.«

Peljala sva se v temi navzgor. Skozi okna se je odpirala mestna panorama, in ko sva se slednjič ustavila, je lila svetloba vse do obzorja.

»Tiho,« je zašepetal Mike, »vodi dvigalo previdno dalje, tako da bo segala njegova streha približno dva čevlja niže, nego leži hodnik dva in štiridesetega nadstropja. Tako je prav. Sedaj sediva in čakajva...«

Kako dolgo sva čakala, ne vem. Misli so se mi zmedle. Edna je bila sama v oblasti tega lopova... Domislil sem se zopet svojih sanj... To je ona... moja princezinja. Bilo mi je, kakor da se nisem zbudil... Tam je še žarelo samotno, s krvjo podpluto zmajevo oko, ki je prežé ždel na svoji skali... In nejasen glas, kakor šelest listja, mi je šepetal v uho: »Pojdi, čaka te...«

Nenadoma mi je Mike stisnil roko. Lahen šum je prihajal do naju. Bilo je, kakor da bi se kdo previdno plazil bliže in vlekel za seboj nekaj težkega... Potem so koraki utihnili... Komaj slišno je zaropotala kljuka v vratih dvigala. Nato je padlo nekaj zamolklo in mehko na streho dvigala...

Mike je še vedno stiskal mojo roko. Gori je vse utihnilo. Zdelo se je, kakor bi kdo prisluškoval. Nato zopet koraki... Potem je bilo vse tiho.

»Sedaj doli — z največjo previdnostjo —« je šepetal Mike. Otipal sem vzvod.

Ko sva dospela par nadstropij niže, mi je dejal Mike: »Izstopi in poglej na streho dvigala, kaj je odložil tja senjor Barata.«

Stopil sem na hodnik. Dvigalo se je počasi spustilo nekoliko niže. Ko je bila streha v moji višini, sem otipal na njej človeško truplo. Vedel sem, kdo je. Toda ko sem nesel negibno telo miss Melton na hodnik, sem nehote vzkriknil od ogorčenja. V kakšnem stanju bi bilo to telo, ako bi bilo padlo namesto dva čevlja — sto metrov globoko — iz 42. nadstropja v klet Murryhalla!

Ko je dvigalo dospelo v klet, se senjora Barata ni genila; tudi ozrla se ni, ko sva dekle položila na klop. Miss Melton se še ni zavedla. Mike se je sklonil in zgenil z nosnicami.

»Kloroform,« je dejal, »a kmalu se bo zavedla.«

V tem trenutku je zapel telefon. Mike je skočil k aparatu.

»Da, tu nočni vratar... Senjor Barata? Kako? Vaša žena? Pravkar smo našli v jašku dvigala mrtvo žensko truplo. Ne, nobenega znamenja življenja več... Glava je razbita... Zdravnik je odveč, a obvestili bomo policijo. Lepo... Takoj...«

Odložil je slušalo.

»Ti ostaneš tu,« mi je dejal. »Pokliči najbližjo policijsko postajo in prosi, naj nemu-

dama pošlje dva stražnika. Jaz pa grem v tem po senjorja Barata.«

Stopil je v dvigalo in se odpeljal navzgor. Jaz sem obvestil policijo, potem sem se vrnil k Edni. Stari Jim je prinesel stekleničico whiskyja in vlil Edni par kapljic v usta. Kmalu je odprla oči, se oprla na komolec in se začuđeno ozrla naokrog.

Sklonil sem se k njej in zašepetal: »Edna!«

Položila mi je roko na ramo...

»Barata je igral svojo vlogo do konca,« mi je potem pripovedoval Mike. »Ruval si je lase, rjul, da bo tožil lastnika Murryhalla, ker varnostna mreža v jašku za dvigalo ni bila v redu — z eno besedo, glumil je po notah... Ko je pa zagledal svojo milostljivo in menjal z njo par besed, je postal majhen kakor preluknjan balon. Sedaj pa nam povejte vi, miss Melton, kako ste prišli v službo tega senjorja in v kakšni zvezi ste z vsemi temi dogodki?«

»Bila sem že dalj časa brez službe, ko me je pozvala posredovalnica. Povedali so mi, da zahteva nekdo strojepisko, ki mora tudi po svoji vnanjosti odgovarjati njegovim zahtevam. Kmalu je prišel v posredovalnico senjor Barata sam in me izbral izmed dvajset drugih. Plačal je dobro, čeprav ni bilo drugega dela, nego da sem eno ter isto pismo pošiljala na sto različnih naslovov. Stvar se mi je seveda zdela sumljiva, toda bila sem že mesece brez službe in zato nisem mogla izbirati. Doma nas je velika družina; oče je že dolgo bolan, bratje in sestre še majhni... Do danes pa je sploh bilo vse v redu in nisem slutila nič hudega. Tu je prišla gospa Barata. Gotovo ste opazili, da sva si neverjetno podobni? Popoldne me je prosil Barata, naj pomerim njeno obleko, češ da me bo potreboval kot model, ker njegova žena odpotuje v Južno Ameriko, pa ji bo moral od tu poslati več oblek. Komaj sem se oblekla, me je siloma zgrabil in mi tiščal pred usta robec... Onesvestila sem se in se zavedla zopet šele tu v kleti...«

»Težko bi se bili še kdaj zavedli, miss Melton, če tale plemeniti vitez ne bi bil v dvigalu spoznal senjore Barate v vašem kostimu...« je pripomnil Mike. Potem me je potrkal po rami in dejal: »Nu, prijateljček, poslej se najbrže ne boš več njihal med nebom in zemljo. Kajti zavarovalnica »Solnce« te bo pač pošteno nagradila, da si ji rešil 50.000 dolarjev.«

»Jaz?« sem začudeno vprašal. »Brez tvoje pomoči bi bil komaj — — —«

»Ta-ta-ta,« me je prekinil, »zame ti ni treba biti v skrbeh. Saj to je moj poklic. Imenovan sem bil za policijskega nadzornika Murryhalla — in to samo zato, da bi opazoval senjorja Barata... Imeli smo ga že dolgo na sumu...«

Mike je bil torej detektiv! Toda to noč sem bil doživel že toliko nenavadnega, da se ne bi čudil, čeprav bi se bil izkazal za perzijskega šaha!

Skupaj sva zapustila Murryhall. Mike se je poslovil, nakar sem miss Melton spremil domov. V parku sva postala in se ozrla na orjaško poslopje, ki je kakor velikanska skala rastlo iz tal... In tu sem ji povedal, kar si v tem orjaškem mestu vsak dan tisoči povedo. A kaj zato, če so si to že milijoni povedali pred nama in če bodo to ponavljali milijoni za nama! Midva sva si to povedala prvič. In v tem trenutku na vsej zemlji ni bilo nikogar razen — naju!

(Konec.)

Pravni nasveti

Vzdrževanje ceste. Kam naj naslovimo prošnjo za podporo, da izboljšamo cesto do naše vasi? F. Š. Št. U.

Predno vam moremo točno odgovoriti na to vprašanje, je treba ugotoviti, za kakšno cesto gre. Če gre za občinsko cesto I. reda, se ima ta vzdrževati z občinskimi sredstvi in s prispevki višjih samoupravnih edinic. V tem slučaju bi bilo zaprositi za podporo kr. bansko upravo in okrajni cestni odbor. Če pa gre za občinsko cesto II. reda, se pa ima vzdrževati redno s prispevki davčnih zavezancev v onih krajih, ki jim je ta cesta poglavitno namenjena. Porazdelitev teh prispevkov določa občinski odbor po neposrednjem davku zavezancev. — Ako služi občinska cesta več občinam, morajo te občine sorazmerno prispevati k nje gradnji in vzdrževanju. — Za gradnjo in vzdrževanje samoupravnih cest se bo pa uporabljalo tudi ljudsko delo (kuluk), kolikor tega dela bi mogla izvršiti samoupravna telesa iz svojih denarnih sredstev. Tozadevna navodila so bila občinam pred kratkim izdana. Če nameravate prositi za kakšno podporo, naj to stori občina, ki ji ne bo treba plačevati nobene kolkovine.

Asanacija vasi. F. Š. — Glede asanacije vaše vasi se obrnite na državni higienski zavod v Ljubljani, ki je v tem oziru že veliko storil. Dosedanje asanacije so se izvršile s prispevki interesentov (dotičnih vaščanov), države in samouprave (oblastnega odbora). Vsa navodila glede postopanja boste dobili pri ravnateljstvu navedenega zavoda.

Izdaja obrtnega dovoljenja. F. Š. — Prošnjo za obrtni list za izvrševanje čevljarske obrti je vložiti pri okrajnem načelstvu (glavarstvu). Kolkovati jo je s kolkom za 5 Din in priložiti kolek za 20 Din.

Posvaritev priče. A. P. — Priča ima pred sodiščem izpovedati, kar ji je znano o zadevi, glede katere je zaslišana. Zato je bila vaša pripomba, ki ste jo pri pričevanju napravili, neumestna in tudi nedopustna ter je bil sodnik upravičen, da vas je zavrnil. Če se je to zgodilo v bolj ostrem tonu, morate vpoštevati, da je sodnik tudi človek in ga neumestne pripombe med razpravo, pri kateri mora paziti red in je tudi zanj odgovoren, morejo razburiti, kakor vsakega človeka. Zato bi bilo vaše pritoževanje čez sodnikovo postopanje neumestno, ker se vam ni zgodila nobena krivica.

Plačilo meničnega dolga. L. D. — Menični zakon določa, da mora imetnik menice menično plačilo redno iskati pri osebi, ki naj plača ter mora tej menico predložiti v plačilo ali na sam plačilni dan, ali pa na eden dveh delavnikov, ki prideta takoj za njim. Menični zavezanec sme pri plačilu zahtevati, da se mu izroči menica s potrdilom na njej, da je plačana. Ako pa menični dolžnik ne plača, mora dati menični upravičenec, če hoče ohraniti menične pravice, to dejstvo ugotoviti na slovesen način, kakor je predpisan v zakonu s »protestom«, ki ga napravi notar ali sodni uradnik. — Če boste v slučaju neplačila hoteli menično terjatev iztožiti z menično tožbo, se je točno ravnati po navedenih predpisih in vas bo moral v pravdi zastopati odvetnik. — Plačilo menice ali dospetek iste se seveda lahko odgodi s sporazumom med imetnikom in zavezancem. Lahko se to zgodi tudi z izdajo nove menice ali s poočitenjem prolongacije (podaljšanja) na dosedanji menici.

Dežela smučarjev

Ni kraja na svetu, kjer bi se smučanje gojilo tako, kot na Norveškem. Saj tudi ni čudno, saj so Norvežani tisti, ki so dali smučkam mednarodno ime »Ski« zato lahko rečemo, da je smučanje, sport Norvežanov. Z velikim navdušenjem pozdravijo prve znake zime, ker je smučanje pravi ljudski sport, sport širokih plasti naroda. Pri nas na primer vemo točno število organiziranih sportnikov, katerekoli panoge, kajti pri nas ni sporta, ki bi ga gojili skoro vsi. Za Norvežane pa nima smisla, da bi povedali število organiziranih prajateljev smučanja. Kajti od najmlajših do najstarejših, kar le more stati na nogah, vse smuča! Vsako zimo so prirejena tekmovanja za dečke od šest do osmih let, da najdemo celo oglase za tekme starejših kot sedemdeset let! Že sama organizacija tekmovanj priča o velikem številu tekmovalcev. Imajo namreč ločeno tekmovanje in tudi drugače prirejeno za tekmovalce do starosti dvajset let, posebej za elito, ki je med dvajsetim in tridesetdrugim letom. Mladina lahko recimo tekmuje ločeno v skakanju ali teku, smučarska garda pa sploh ne more drugače tekmovati kakor samo v kombiniranem stilu, to je teki in skoki. Šele po dovršenem dvaintridesetim letom lahko nastopi zopet ločeno. Zatorej se ne smemo začuditi, če povemo, da je 10 tisoč skakalcev, ki preskočijo marko trideset metrov brez padca.

Norvežani ločijo zimo v dva dela in sicer je prva sezona od decembra do februarja, druga pa do konca aprila. V prvi sezoni smuča vse okoli obale, skratka snega je dosti in zato tudi lahko smučajo povsod. V drugi sezoni se pa preselijo višje v hribe in šele tedaj prične prava zimska sezona, ki doseže višek okoli Velike noči! Takrat je tudi za železnice, ki so večinoma električne, glavna sezona. Prevoziti morajo velike mase smučarjev v višje ležeče kraje. Svojo nalogo izpolnijo vedno dobro in kar je glavno, tudi za mal denar. Tako, da pravzaprav vsak lahko pohiti v gorovje. Poskrbljeno je pa tudi, da najdejo v gorovju vsi zatočišča. Vsak klub ima po več hotelov, zimskih hišic je nebroj, penzionati, vsi so pripravljeni, da sprejmejo ogromne mase ljudi, in jim postrežejo z dobrotami, ki so nujno potrebne po dobri smuki!

Največji sportni dogodek sveta, so pa znane Holmenkolnske tekme. Ob tej priliki se sreča elita domačih smučarjev v tekmovanju za največjo trofejo, pokal kralja, ki je seveda tudi sam navdušen smučar. No pa ne samo domača, temveč tudi inozemska smučarska elita pride pomerit moči z Norvežani. Že sodelovanje na teh tekmah je velika čast za Norvežana. Vsakdo mora prestati lepo število preizkusnih tekem, da lahko sodeluje. Zato tudi ni čudno, če je dosedaj še vedno uspelo odbiti naskok Srednjeevropejcev in ostati zmagovalec. In to v veliki premoči. Vzrokov, da Norvežani še danes prednjačijo svetu, je dosti, eden glavnih je pa gotovo v načinu, kako tekmujejo že poprej med seboj in pa v naravnost ogromnem številu smučarjev. **Velika izbira, — veliko število dobrih tekmovalcev!**

Tudi številke udeležencev te velike prireditve bodo zanimale. Na tej največji in najstarejši zimsko sportni prireditvi sodeluje vedno več kot tristo tekmovalcev iz celega sveta. Gledat pa prihiti tekme na skakalnici v Holmenbakenu tudi več kot 50.000 gledalcev. Za take prireditve so pa potrebne tudi velike organizacije, in takih na Norveškem ne manjka. So tam klubi, ki imajo po deset tisoč članov, največji je »Klub za propagando smučanja«, ki ima sedež v Oslu. Ta klub tudi priredi tekme na Holmenkolnu. Klub vodi komite petih ljudi, ki izvedejo vsako leto poleg največje svetovne prireditve še lepo število drugih tekem. Svojo propagandno dolžnost pa ne izpolnjujejo samo s prirejanjem tekem, temveč razdele vsako leto okoli **tisoč parov smuči med mladino.** Poleg tega pa vzdržujejo lepo število hotelov, koč in penzionatov.

Kakor vidimo je torej glavni vzrok velike premoči Norvežanov ravno v tem, ker je **smučanje** pravi **narodni sport.** Smučanje je za Norvežana simbol **»zdravja, moči in veselja do življenja«** in narodna lastnina tega srečnega naroda.

Ne smemo pa zavidati preveč Norvežanov kajti tudi pri nas **v Sloveniji so skoro enake prilike kot na Norveškem. Le z razliko da ne znamo izrabiti teh okolnosti!** Tudi za nas mora v najkrajšem času veljati pravilo **»vsakdo smučar«.** Zainteresirati bo potreba merodajne kroge, da bo z cenejšo vožnjo na Gorenjsko vsakomur omogočeno smučanje (Posebni smuški vlaki z četrtinsko vožnjo itd.) **Na ta način se bo tudi blagostanje našega naroda dvignilo.**

Francija kuje aluminijast denar, ki bo v kratkem prišel v promet.

Modne novosti

1. Bluza iz belega krepp-satina z jabot-ji ob straneh; krilo iz lahnega svetlosivega sukna.

2. Obleka enostavnega, a elegantnega kroja; poludolga jopa je speta z ozkim pasom, okrašena s šivi in na rokavih z zvončasto obliko. Krilo gladko.

3. Obleka iz zelenega krepna za obiske: dvojnato krilo, vložek, ovratnik in manšete iz beige china-kreppa.

4. Popoldanska obleka iz črnega krepp-satina; ozek pas v naravni črti, tesno prilegajoč se nabočnik, spodaj zvončasta oblika; aranžiran ovratnik, na komolcih po dva volanta, rokav od komolcev iz blaga kakor ovratnik.

DRAGO GORUP & CO.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 16/I.

Vam nudi solidne in vseh cen

damske zimske plašče

PRIDITE

in oglejte si zalogo brezobvezno!

Zdravniška posvetovalnica

(v zadevah splošne in socialne medicine ter higiene).

Š. R. v V. **Skrivljena hrbtenica se da** redkokdaj izravnati izvzemši začetne primere, ko še ni spremenjeno okostje in je napaka v skrivljeni drži torej v mišičju. V Vašem primeru pa je v ospredju bolečina v križu, nastopivša po padcu. Morda se je takrat res kaj polomilo ali samo počilo v hrbtenici. Zoper take bolečine je toplota v obliki obkladkov ali kopeli, časih so priporočljive toplice. Morda pa je vzrok bolečin napačna lega drobja v spodnjem trebuhu ali medenici? Samo večkratni pregled stanja po enem in istem zdravniku omogoči pravilno presojanje in zdravljenje.

A. M. v C. **Sedanja nosečnost** Vam ne prinese, kar si želite. Menim namreč, da je plod zamrl. Da se to ugotovi, pojdite v bolnico, kjer Vas pregledajo in Vam maternico tako izčistijo, da bo zdrava in sposobna za svojo prirodno nalogo. Sicer pa vedite, da težko delati in hkrati uspešno se zdraviti ne gre in ne more iti! Glejte torej, da si najprej utrdite zdravje!

A. P. v S. Vašemu sinčku je nenadoma **ohromela** desna nadlaht. Kot skrben oče ste napravili vse za sinovo zdravje vse, kar se po pameti na napraviti. Popolnoma zdrav ne bo ohromeli ud nikdar več. Z elektriziranjem se da doseči kaj, a Vi sami se v to ne spuščajte, ker bi bilo gotovo več škode kakor koristi, bolj potrebna se mi zdi redna vsakdanja masaža ohromelega uda in pa redno gibanje sklepa v vseh smereh. Tako se pri rastočem človeku doseže, da ud v rasti ne zastane preveč in da se sklep ne strdi. Čez eno leto se posvetujte s kakim zdravnikom, ali bi se ne dalo z operacijo še izboljšati gibljivosti in uporabnosti uda, dotlej se namreč s primernim ravnanjem samo še kaj popravi.

M. K. v K. Radi **morebitne nosečnosti** Vam kajpada svetujem zdravniški pregled!

»Stane«. Isto, kar svetujem prejšnji vprašalki. **»Želodčnih kamnov«** pa ne poznam. Kar ste opazovati v trebuhu, je bilo brškone napenjanje debelega črevesa.

F. P. na V. **Z dihanjem se zaletuje** (zame čisto nov izraz!) Vaša dveletna deklica v spanju in se potem »mukoma« zbuja. Dajte otroku po zdravniku pregledati nos in golt, ker največkrat je v nosu ali v goltu vzrok označenemu motenju in slabo dišeči otrokovi sapi. Pazite tudi, da si otrok zvečer trebušček redoma izpraznjuje in da dobiva zvečer bolj pičlo večerjico, ki ne napenja.

M. C. pri Sv. P. **Devet let bolan na želodcu?** Dva do trikrat na leto Vas prime in drži po 4—5 tednov, vmes je dobro, da lahko vse jeste, in splošno stanje ni slabo. Kako naj Vašo bolezen presodim na daljavo, ko so od Vas opisani znaki skupni mnogim boleznim, kakor čiru na želodcu ali čiru v dvanajnku ali »kamnom« ali vnetju v žolčniku, včasih pa pomenijo samo neko razdraženost drobovnega živčevja. Ako nimate zdravnika pri rokah, ki bi vas pri napadu mogel opazovati, napotite se, ko Vas vnovič prime, v bližnjo bolnico, kjer Vas brž poučе o pravi naravi Vaše bolezni in nasvetujejo primerno zdravljenje.

E. B. v T. **Delna ohromitev** obraznega živca Vam dela preglavice. Ali je že ugotovljen vzrok? Marsikatere vrste take ohromitve se dajo v početku odpraviti z zdravili in fizikalnimi pripomočki. Vaša bolezen je pa brškone zastarela. Ako imate motenje pri očesu, obrnite se v bližnji Vam Zagreb, kjer Vam napako lahko izdatno popravijo. Ako je oko v redu in napaka ni bogve kako znatna, potrpite; če pa imate denarja v izobilju, pa pojdite na Dunaj, kjer imate zdravnikov za operativno kozmetiko na izbiro! Vedite pa, da so honorarji za taka dela ogromni že za domačine, kaj še le za inozemce!

A. L. na H. **Že zopet so na vrsti mozoljčki!** Gotovo ste že brali, kar sem svetoval »nečimurni« deklici v zadnji posvetovalnici. Storite tudi Vi isto in porabljajte isto zdravilo. Hranite se bolj pičlo, vživajte pusto hrano in čim manj mesa. Dajte si pregledati seč.

F. D. v D. v. **Mozolji po telesu in turčki v ustih** se Vam pojavljajo hkrati? Vsekakor je potrebno, da povprašate ali »konzultirate« o tem zdravnika, ki Vas pregleda, preišče sam ali pošlje v preiskavo Vašo kri in morda tudi seč. Morda ne bo nič posebnega treba, treba pa je, da je človek Vaših let brez takih bolnih mislí.

J. J. v S. **Zaspanost** se Vas loteva po kosilu in proti večeru, veselja nimate ne za delo, ne za življenje. Presekajte s preteklostjo, preženite si iz glave vse skrbi in misli, ki Vas spominjajo nanjo! Vporabljajte ves prosti čas za kakršnokoli gibanje na prostem, delo ali sport; vstajajte zgodaj in zgodaj hodite leč. Več ko 8 ur na dan ne smete polegati.

R. F. v Lj. **Radenska mineralna voda** Vam vedno smrdi po jodu? Menim, da se motite v vonju, ki je bržkone po žveplenem vodiku, saj joda ta mineralna voda ne vsebuje v znatno dokazni množini. Tudi žveplenega vodika Vam ne more škoditi. Opaža pa se ta duh pri mnogih zdravilnih vodah, ki so »zvišane«. Zato je najboljše, da si omislite, ako Vam je je voda priporočena od zdravnika, kar cel zaboj steklenic pri založniku mineralnih voda in pustite steklenice l e ž a t i v dobri kleti. Tako Vam ostane voda najdalje svežа.

PLETENINE

na debelo! na drobno!

PLETILSKA ZADRUGA NA BREZNICI

p. Jesenice - Gorenjsko

Bogdan Kazak:

Zavoljo otroka

Božična zgodbica.

V mrzlični naglici je planil v sobo, prižgal luč in v trenutku ugotovil, da je bilo vse poskrbljeno, kakor je popoldne naročil: novi čevlji so se leskotali pred naslanjačem, na postelji se je svetilo oškrobljeno perilo, na obešalniku je visela njegova boljša obleka sveže zlikana, na umivalniku je bilo vse napravljeno za britje.

Vrgel je s sebe plašč, odložil vrhnjo obleko ter hitel z milom po obrazu. Koncem mazanja je skočil k zvonilu in se začel briti. Kmalu je vstopila postarna služabnica in boječe vprašala: »Mar nisem vsega prav pripravila, gospod azistent?«

»Vse v redu, Mina in še preveč!« je odvrnil zdravnik, ter brzel z britvijo po bradi. »Pa pojdite še na podstrešje in vzemite iz velike omare, nate ključ, smuči s palicama, dobro obrišite prah ž njih in primesite mi šaro doli! Jaz se med tem okopljem!«

Skočil je v kopalnico in se na kratko oprši, naglo oblekel v gorsko obleko, obul okovane gorske čevlje, sedel k mizi in napisal kaj kratko pismo. Poklical je vnovič služabnico ter ji naročil: »To pismo izročite šoferju, ki me pride iskat ob sedmih. Recite mu, naj se malo zamudi in vrne domov s pismom šele po otroški božičnici. Ta denar je za šoferja! Jaz odrinem nocoj v hribe in se vrnem jutri poroči. Ko bi me kdo iskal, naj se obrne na tovariša drugega azistenta, ki me nameščа v vseh zadevah. Ker jaz ne utegnem več, pospravite Vi, Mina, obleko in perilo in vso sobo!«

Med govorjenjem je kar metal stvari iz omare v nahrbtnik, pregledal smuči, vse skupaj pograbil in zgrmel v okovanih čevljih navzdol po stopnicah, kličoč: »Srečen božič, Mina!«

Mina se je začudila za njim: »Kaj mu je šinilo v glavo, da drvi, kakor bi gorelo za njim? Pa še v hribe nocoj na mesto na božično slavnost in pojedino! Mladi svet je zares ves narobe.«

*

Selo v kolodvorski restavraciji se je zdravniku zbeganost nekoliko polegla. Med večerjo, ki mu je šla očividno v slast, si je naročil še to in ono ter spravljal vse v nahrbtnik. Smuknil je čez peron na vlak, ki je bil bolj šibko zaseden, poiskal si prazen predel in se v njem zaprl, da bi ostal sam. Zvedavo je prežal na oknu, in ko se je vlak pomaknil, se je globoko oddahnil, kakor da je odložil neznosno breme ali da se je srečno izognil neznani nesreči. Zadovoljno je brenčal veselo narodno popevko ter se zamaknil v divno zimsko noč, ki je bila svečano razsvetljena od zgoraj in spodaj; nebo je bilo kar posuto z zvezdami, v predmestju in okoliških vaseh so žarela vsa okna.

Zdelan je sedel v kot, potegnil uro iz žepa, zamaknil se vanjo in svoje misli.

V veliki tovarniški obednici se vrši ravnokar božičnica, ki jo razkošno in radodarno prireja bogati tovarnar svojim domačim uslužbencem in otrokom tovarniških delavcev vsako leto. Lani je bil sam kot gost navzoč. Najprej je velik gramofon zagodel nekaj božičnih skladb, nato je nastopil mladi pater z nagovorom na otroke, ki naj se vesele spomina na prvi božič in goje hvaležnost do onih dobrih ljudi, ki jim prirejajo take božičnice. Na patrov poziv so zapeli otroci božično pesemco; nato je prišla na vrsto glavna točka, razdelitev daril. Gospa tovarnarjeva je oddajala darove domačim, gospodična pa delavskim otrokom, veselo vrvenje je trajalo v dvorani dolgo, ker vsak povabljenec je dobil še čaja in prigrizkov; gospoda pa se je umaknila v vilo.

Brškone je potekla letošnja slovesnost do te točke prav tako lepo in nemoteno kakor lani. A zdaj, kako se razvija sveti večer v tovarnarjevi vili naprej?

Zdravnik skočí na noge in si z obema rokama grebe kodrasto glavo. »Da, zdaj v sprejemnici je prejel dobri gospod moje pismo! Vedno prijazni in svečani obraz se mu resni, ko preleti moje sporočilo, da me ne bo nocoj in tudi kasneje več v hišo. S trescčo roko odda pismo soprogi, ki prebledi in omahne na naslanjač. Priskoči gospodična hčerka, iztrga materi pismo iz rok, pregleda in, kaj, kaj naprej...«

Doktorju se zdi, da pozna to gospodično dovolj dobro. Če se ne moti popolnoma, zmečka gospodična njegovo pismo, se komaj opazno ugrizne v spodnjo ustnico, nato pa dvigne glavo ponosno in hihetajoč vzklikne: »Ne dajte se motiti, gospoda, kar naprej v obednico! Vi gospod pater k mami, Vi, gospod inženir k meni, drugi, ki ste itak stalni gostje, vsak na svoj običajni sedež. Ta sedež je odveč, ker se je doktor opravičil, dobri mamici je hudo, saj se je želela ž njim razgovarjati, kam naj pojde s svojim prvim prihodnje leto. Potolaži se, mamica, ta migrena ti hitro mine, tečem po tablete, ki sem jih prinesla iz Pariza.«

Tako ali približno tako je gospodična z neverjetno spretnostjo rešila družbo in sebe iz mučnega položaja. Tovarnar obvladuje svoje trpko presenečenje kot mož, gospa se umakne za nekaj časa iz družbe, da pomiri srdito razdraženost, gospodična pa se vede prešerno in skorajda razposajeno, kakor da jo je doletela nepričakovana sreča. Nihče ne sluti, kako globoko je zadeta v svojem ponosu, in da pokaže vsem in sebi, kako vzvišena je nad vsakim razočaranjem, se brškone še nocoj zaroči z inženirjem, ki ga doslej prezira.

In vendar je bil on, doktor, sam povabljen nocoj na gostijo ne kot prijatelj in gost, marveč kot izvoljenec gospodične, da se ž njo slovesno zaroči, kakor sta mu dovolj jasno predočevali gospa in gospodična. Brškone je prinesel pater po materinem naročilu s seboj tudi obredník za zaroko.

Kako je vendar prišlo do mučne nevšečnosti? Pred letom se je tovarnarjeva družina ponesrečila na izletu z avtomobilom, gospodu je počilo nekaj reber, gospa si je pretresla živce, gospodična pa zlomila podlahti. Družino je zdravil njegov predstojnik, primarij, on mu je kot azistent pomagal in ga včasih nadomestil. Tako se je seznanil z družino, ki ga je tudi po končanem zdravljenju vabila zdaj na kako družinsko slavnost, zdaj na izlet; postal je kmalu pri njih domač. S tovarnarjem sta se brž sporazumela kot prijatelja; tovarnar namreč je živel ves svoji tovarni in kupčijam, a bil zelo dobrosrčen človek, ki je imel toplo srce in odprte roke za vsakogar. V hiši in družini je vladala gospa, ki je znala svojo gospodovanje spretno uveljaviti in vzdrževati z izbrano ljubeznivostjo. Njega je vedno in povsod odlikovala z očitno naklonjenostjo, a vedno mu je dala čutiti nekako pokroviteljstvo.

In gospodična hčerka, edinka bogate obitelji? Stasito, krepko dekle, kipečega zdravja in skrbno negovanega telesa. Tudi njena duševna izobrazba je bila na višku; vse, kar nudijo šole in zavodi doma, na Dunaju in v Parizu vedoželjnim ženam na znanju in spretnostih, si je gospodična z lahkoto pridobila po svoji nadarjenosti in pridnosti. Poznala je jezike in slovstva, čedno slikala in spretno igrala na glasovir, rada posečala koncerte in gledališke uprizoritve ter plese, vneto je gojila športe, kakor jahanje, vožnjo z avtom, smučanje, hribolastvo, lov in plavanje. Tudi pri dobrodelnih organizacijah se je udejstvovala s podporami in delom.

Kjer se je pokazala, so jo oblegali čestilci, in vsakdo izmed njih se je čutil počaščenega že z njenim prijaznim odzdravom ali pogledom, kako šele, če se je spustila ž njim v razgovor. V zadnjih mesecih je postajalo očitno, da si je izbrala prav njega, doktorja, za bodočega življenjskega druga.

In on sam? Kajpada mu je ugajalo, da se dekle tolikih vrlin in odličnosti zanima zanj. A čim bolj se mu je vnemalo srce za njo, večkrat se je le s težavo krotil, da ni izdal in priznal te svoje zavzetosti za njo, tem bolj se je protivil hladni razum taki zvezi. Očitno je bilo, da je dekle kot edinka, odrastla v neizogibni svojeglavosti in samovolji, ki se je s pridobljeno izobrazbo povečala do neomejene samozavesti — in sebičnosti. Vsi so se udajali njeni samovolji, celo materi je zrastla domov prišedši čez glavo; do zunanjih razprtij pa ni prišlo med njima, saj sta obe dovolj izvedeni v življenjski lokavosti. Dekle je bilo vajeno piti iz polne kupe življenja že iz mlada in vsa njena neugnana dejavnost je prav za prav izraz neutešne užitkaželjnosti, ki vedno išče novih in drugačnih naslad. Ob teh mislih ga je sproletal nekak strah, zakaj jasno se je zavedal, da take žene ne bo mogel voditi kot mož po življenjski poti, še manj jo obvladati ali njenim življenjskim zahtevam trajno zadoščati. Moralo bo priti ali da se on uda in postane pokoren hlapec svoje žene in njenega bogastva ali do preloma!

Zdravnik si je priznal, da se senčnih strani tega razmerja do danes ni jasno zavedal in da se je zato prepuščal toku dogodkov, ki naj bi se nocoj zaključili z zaroko, tej naj bi sledila čez nekaj tednov poroka, potem daljše potovanje po Sredozemskem morju in Orientu, potem pa naj bi vstopil kot pomočnik lastniku in družabnik v tovarniško podjetje.

Kako je prišlo do preokreta prav danes, na sveti večer tik pred zaključkom?

Danes popoldne sta se sešla gospodična in on v predmestni sirotišnici, kjer on za domačega zdravnika, gospodična pa nekakšna prirediteljica in pokroviteljica običajne božičnice. Razplet se je med njima razgovor o strahotni bedi otrok, ki narašča od leta do leta. Gospodična se je zgražala nad toliko brezvestnostjo ljudi, ki spravljajo kopice otrok na svet in množe revščino in bolezni. V vidnem ogorčenju je vzkliknila: »Dvanajstorici ali še več otrokom hočem pomagati od rojstva do samostojnosti! A moj bodoči mož naj zahteva od mene, kar hoče, in dobi vse razen otroka!« Opaziti je morala, kako je on osupnil ob tem nenadnem izbruhu, zakaj vneto mu je začela zatrjevati, da je žena ona prirodna gmota, ki more iž nje vešč mož ustvarjati angele in zlobce. Njena sijajna prikazen in čarobna bližina sta ga omamljali, a na poti domov se mu začelo svitati v glavi, zazdelo se mu je, kakor da je iz brezdna skritega ognjenika švignil pošasten plamen. Tisti čas je zrastel v njem odpor s toliko silo, da je sklenil pretrgati vse vezi.

*

Zdravnik ni opazil svoje namembne postaje in bi se vozil dalje, da ga sprevodnik ni zdramil iz sanjave zamišljenosti: »Gospod, hočete li z nami še naprej?«

Izstopil je iz vlaka, ko so se drugi potniki že porazgubili. V čakalnici se je oprtal za nadaljno pot in kmalu stopal po trdem snegu mimo razsvetljenih hiš, ki je iž njih donelo kakor iz daljave otroško petje, iz nekaterih pa je hreščala godba. Koncem kraja, kjer se odcepi pot navzgor, je zavladala svečana tišina, ki ga je zazibala v nadaljno sanjarenje. Pot je bila dobro izgažena in dovolj svetla, odkar se je pojavil izza gorskih grebenov skoraj še polni mesec, da je nočni hribolazec čvrsto korakal brez ovir in brez motenj za svojo živahno notranjost.

Pekla ga je zavest, da je storil ljudem, ki so ga vendar vsi imeli tako radi in mu izkazovali samo prijaznost in naklonjenost, veliko krivico, ki jo mora popraviti, naj velja, kar hoče! Sklepa svojega, da se odpove zvezi z gospodično, ne premeni. Vsakršen poskus, da si iznova pridobi naklonjenost užaljene deklice, bi bil, to ve čisto jasno, popolnoma brezuspešen, zakaj tovarnarjeva hči ne prenese in ne odpusti tolike sramotitve nikdar. Ponosen prezir bo njen odgovor, z materine strani pa morda še kaj več. Gotovo že zdaj snuje maščevanje. Moral bo torej zadevo opraviti s tovarnarjem kot dobrim in razsodnim možem. K njemu pojde sam ali pa mu v pismu razloži, kako je moralo priti do razhoda v obliki, ki je za družino gotovo žalilna, zanj pa malo častna, da se je v odločilnem trenutku strahopetno izmuznil iz družabne obveznosti.

Skušal mu bo dopovedati, da pomeni njemu poklic ne življenjsko oskrbo, marveč življenjsko potrebo, življenjsko vsebino. Zato ne bi hotel svojega poklica opustiti in se posvetiti drugemu, ki mu je tuj in — zoprn. Ne zasleduje in ne razume vseh miselnih in dejanskih sporov v gospodarskem življenju, toliko pa ve, ker vidi, da razmerje med lastnino in delom ni pravično urejeno, da, celo dobrohotni in radodarni podjetniki veljajo v očeh mnogih delavcev za izvrševalce izžemalnega gospodarskega reda in da bi on sam ne hotel prevzeti take naloge, ki bi je ne mogel predrugačiti.

Drugič hoče živeti kot prost in samostojen mož od svojega dela. Bogastvo se mu zdi breme, ki je nosi le malokdo trajno brez škode. Trotovstvo se upira njegovi naravi, življenje v obilju in razkošju ni po njegovem okusu.

Tretjič mora priznati, da se je splašil družabnih in družinskih obveznosti, ki bi se jim moral podvreči kot član tako odlične rodbine, še bolj pa se je zbal nalog kot zakonski drug nasproti tako izredni ženi, ki ga daleč prekaša v poznanju veščin in pretkanosti novodobnega življenja.

Četrtič mu obrazloži, zakaj se ni že prej umaknil. Danes je zazrl notranjost gospodične na dnu; tista njena izjava o otroku, ki se jo je danes ovedel z vso jasnostjo, mu je posvetila kakor plamenč blisk v njo. Ne, ne, te koščljive otroške zadeve pa ne pove nikomur, tudi očetu ne, saj je bil vsklik iz dekletovih globin prava zaupna, dasi nehote zaupana tajna njemu samemu! Koliko mož bi sprejelo tako izjavo brez odpora ali morda celo z odobravanjem!

Nanj je danes tako razodetje vplivalo porazno in uničujoče.

Žena, ki načelno zavrača materinstvo, se mu zdi manj kakor lupina brez jedra, vezava brez knjige, človek brez srca! In on, ki se je priboril do zdravniškega poklica s tolikimi žrtvami, ki si je ohranil navzlic miselnim zablodam in vabam razbrzdanega povojnega življenja vendar zdrav zmisel za osebno življenje in trden pravec za zdravniški poklic, on, ki je doslej gledal z gnusom v srcu blazno početje propadajočega človeštva, ki preprečuje in mori življenje že v kali, on naj bi se iz zaščitnika izprevrgel v končevalca življenja?! Nikdar, nikdar! Ni si še utegnil zamisliti v vlogo moža in očeta, a že doslej ga je pogled na otroke nekako božal, tudi kot zdravnik se je najrajše ukvarjal z malimi nebogljenci. In, svobodoljuben mož, naj bi se pridružil zaroti zoper življenje, zaklel proti svoji naravi, proti zdravniškemu zmislu? Nikdar, nikdar!

Težko se bo pri očetu opravičil brez tega razloga. A kaj more in hoče? Čas prinese rešitev iz položaja!

*

Prispel je ves zasopljen in poten po strmi poti na rob police; ni se zavedal, kako je drvel navzgor. Otvoril se mu je diven pogled na gorske vrhove, odete čez in čez s prazniškim plaščem in oblite s čarobno mesečino. »Kaj, ko bi si v tem gorskem raju poiskal bel grob ter zabrisal krivdo?« A že tisti trenutek je, zazrši v gorskem kotlu pred seboj znano vasico, zavriskal na ves glas, da je odmevalo od gorskih bregov in so splošene ptice stresale sneg z obteženih smrek. Prispel je v vas, kjer ga je čakala skupina fantov, da si ogledajo vasovalca. Spoznavši tujega hribolazca so se po veselem ukanju umaknili v hiše, on pa je zavil v gostilno, kjer je bil že od lani znan.

V gostilniški sobi sta dremala pri peči dva starejša moža, naslonjena na mizo, kjer sta stala prazna steklenica in kozarček. Pri veliki mizi so igrali štirje fantje domino; vidno se jih je prijemalo vino, zakaj glasno so se prepirali za nič. Gostilničarka je gosta odvedla v družinsko sobo, češ, da je bolj topla, mu postregla s toplim čajem in poslala sobico zakurit.

V prostorni sobi je mrgolelo otrok, domačih in soseskih, ki se kar niso mogli nagledati novih jaslic s pravimi, ne papirnatimi podobami. Zdravnik se je kmalu udomačil med njimi, dal si je od najmanjšega razlagati podobe, potem so morali že večkrat prepete božične pesmi ponavljati; kdor je pel lepše ali znal več kitic ali se kakorkoli odlikoval, je dobil nagrado iz nahrbtnika; kmalu so bili vsi obdarovani, nahrbtnik je znatno splahnel. Tako je mineval večer kaj naglo. Ko so zapeli zvonovi, so se tuji otroci porazgubili domov, domačini pa so se odpravljali v cerkev.

»Kaj pa vi, gospod doktor? Soba še ni dovolj zgreta,« je prišla vprašat praznično oblečena gostilničarka. »Razven starega hlapca gremo vsi k polnočnici.«

»In jaz z vami,« je odvrnil zdravnik.

Po tolikih letih spet v cerkvi! Nenavadno močno je vplivalo nanj otroško veselo razpoloženje gorjanov, ki so napolnili cerkev do zadnjega kotička, in priprosto, a zato prisrčno prepevanje božičnih pesmi, globoko ga je zadelo berilo iz pisma sv. Pavla, ki ga je bral postarni župnik z ganljivim poudarkom o milosti, ki se je nocoj prikazala vsem ljudem. Z odprto dušo je poslušal že malone pozabljeno blagovest o rojstvu Deteta, pastirjih in angelih. Prekmalu mu je minila polnočnica.

Prišedši v gostilno, je našel v družini neznano gospodično, ki so mu jo predstavili za učiteljico, ki da je prišla v jeseni na šolo in se pri njih nastanila. Po govoru je zdravnik takoj spoznal v nji svojo ožjo rojakinjo in se spustil ž njo v živahen razgovor.

Gospodinja mu je naznanila, da je soba že dovolj topla in pripravljena, gostilničar je po obhodu svojih poslopij prišel v sobo z novico: »Vseh dolinskih cerkva zvonove sem razločno slišal. To pomeni jug. Težko bo kaj jutri z vašo smuko, gospod doktor!«

Zdravnik se je zahvalil za obvestilo in kramljal z učiteljico naprej. Zvedel je od nje, da je bila v domovini odpuščena iz službe, ker je govorila z otroki in starši izven šole v materinskem jeziku. Zatekla se je semkaj in dobila službo v tej gorski vasi, kjer je prav zadovoljna. Tudi gorjani jo imajo radi, nocoj se je mudila v družini trojice njenih šolarčkov in jim nadomestovala mater, ki je bila v otroški postelji. Močno se ji toži po domovini in starših, ki jih ne more obiskati.

Umel jo je in ji kakor stari znanki zaupal svoje zgodbe. Očeta je izgubil mlad, nesrečna vojna ga je pognala od doma. Tri leta so ga gonili z bojišča na bojišče, da je ves podivjal. Mater in sestro mu je ugrabila vojna kuga — kolera, dom mu je bil razrušen, starejši brat se je lotil obnove, dva brata se nista vrnila iz vojne. V vojni in med tujimi ljudmi je preživel najlepša leta, sam je in čuti večkrat silno domotožje po ljudeh in krajih, kamor mu ne puste niti grobov obiskat.

Prav kasno ali zgodaj sta se rojaka poslovila, ko sta se domenila, da jo pride on že jutri ali prav za prav danes vaditi v smučarski spretnosti, ki da je za tisti kraj in tiste razmere najlepša umetnost.

Dolgo je spal zdravnik, kakor že davno ne. Vojne grozote in vsa razočaranja v mrzlem in sovražnem svetu so se obnavljala v strahotnih slikah, vezmučen je proti koncu zagledal rodni dom na solnčnem gričku, na domačem pragu je stala mati z žarečim licem in ga čakala z razprostrtimi rokama.

Takrat je stopila v sobo gostilničarka. »Mar ste bolni, gospod doktor? Čez poldan je, kosilo vas čaka in gospodična učiteljica s smučmi.«

Mariborsko gledališče

Nedelja, 28. dec.: Ob 15: ALADIN. Kuponi. — Ob 20: GROF LUKSEMBURŠKI.

Ponedeljek, 29. dec.: Zaprto.

Jesenice

Preteklo nedeljo je bil za Jesenice pomembna dan, kajti ta dan se je priključil novi vodovod že obstoječemu. Po popoldanski službi božji se je zbrala na prostoru pred osnovno šolo velika množica ljudi, ki je prisostvovala blagoslovitvi vodovoda. Obred blagoslova je izvršil mestni župnik in občinski odbornik č. g. svetnik Kastelic. G. župan Čufer je nato oddal vodovod svojemu namenu, občinski odbornik in načelnik vodovodnega odseka g. Božič pa je v kratkim besedah očrtal zgodovino jeseniškega vodovoda. Nato sta jeseniška in tovarniška požarna bramba izvajali razne brizgalne vaje. Vodni pritisk je tako močan, da je vodni curek brizgal čez osnovno šolo, ki je do danes še vedno največja in najvišja stavba jeseniškega mesta. Stavbena družba Dedek je v splošno zadovoljstvo in v najkrajšem času zgradila vodni nabiralnik nad Jesenicami. Ako bi se ne bila dogodila velika nesreča zemeljskega usada 15. avgusta, bi bil vodovod že mnogo prej dovršen.

Božični prazniki so bili na Jesenicah lepi in mirni. Po 11. uri so bile ceste, ki vodijo k župni cerkvi, polne vernega ljudstva, ki je hitelo, da se prvič v novi cerkvi pokloni novorojenemu Zveličarju. Kakšna gneča je bila druga leta ta večer, se je prav za prav šele letos občutilo, ko je bila nova cerkev polna in še so morali mnogi zunaj ostati. Največja ovira, da ni mogla do sedaj godba do polne veljave, je bil pretesen prostor. Organist, dirigent, pevci in godbeniki so bili stisnjeni. Sedaj, na novem koru, pa je prostora za vse jeseniške pevce in vse tri godbe, pa še ne bi bil poln.

Tovarna K. I. D. je na praznik sv. Štefana obratovala v polnem obsegu.

K. I. D. je odpovedala z novim letom kolektivno pogodbo. Treba je bilo sestaviti novo, primerno sedanjim razmeram in položaju. Po dolgih posvetovanjih, ki so se vršila v Krekovem prosvetnem domu med krščanskimi socialisti, socialnimi demokrati in narodnimi socialisti, je bil v ponedeljek pozno ponoči dosežen ta uspeh, da so se zastopniki vseh treh strokovnih organizacij v vseh točkah sporazumeli ter spomenico skupno podpisali. Celokupno jeseniško delavstvo je veselo tega dogodka in sedaj nestrpno pričakuje pogajanj med družbo in organizacijami. Upajmo, da bo v novem letu 1931 tudi za jeseniško delavstvo zasijala boljša doba.

Sv. Barbara v Halozah

Žalostni časi so nastopili za nas, ker ne moremo prodati tega, kar edino nas živi, namreč vinskega pridelka. Po naših kamenitih brdih ne uspeva nič drugega kakor vinska trta; niti sadno drevje ne. Letos imamo dobro kapljico in kleti so precej dobro založene z njo, a kaj, ko se radi visoke trošarine nihče ne zmeni za vino! Naši ljudje obupujejo, ker se zavedajo, kam jih tira žalostna usoda, a si sami ne morejo pomagati! Potrebna je nujna pomoč od drugod! Razveseljivo dejstvo je edino to, da se je osnovala pred kratkim pri Sv. Andražu v Halozah (Leskovec) vinska zadruga za cele Haloze, katera začne poslovati z novim letom. Tako bo ta zadruga vsaj za nekatere ljudi srečen izhod iz njihovega tesavnega gospodarskega položaja!

Sportne vesti

Letošnje tekme v umetnem drsanju v Ljubljani. 17. in 18. januarja namerava SK Ilirija izvesti seniorsko tekmo za prehodno darilo dr. Gilberta Fuchsa, tekmo dam in tekmo juniorjev. Podrobni razpis z navedbo obveznih likov itd. je bil priobčen v 43. številki Sportnega lista z dne 23. t. m. Prijavni rok je do 16. januarja ob 20. uri. — Državno prvenstvo v umetnem drsanju za seniorje in za dame ter tekmo seniorjev skupine II je razpisal JZSS za 7. in 8. februar. Natančen razpis prinese prihodnja številka Sportnega lista. — Vse navedene tekme se bodo vršile na sportnem drsališču SK Ilirije.

Smučarski tečaj za začetnice. S. K. Ilirija priredi začetniški tečaj od 4. do 11. januarja 1931 v Ljubljani pod vodstvom dobrega nastavnika, katerega ime javimo kasneje. Prijave sprejema g. Mahkovec v kavarni Europa.

Mladinske tekme v Ljubljani. Dne 3. januarja 1931 popoldne priredi S. K. Ilirija mladinske tekme na 6 in 10 km in sicer v Ljubljani. Podroben razpis sledi.

Tekmovalni pravilnik in pravila JZSS-a se dobe pri saveznem blagajniku g. I. Komarju po 25 Din. Knjižica vsebuje poleg statutov JZSS vsa tekmovalna določila za smučarske in drsalne tekme, ocenjevalne tabele za skoke ter tabelo obveznih likov umetnega drsanja. Knjižico neobhodno potrebuje vsak smučar in drsalec-tekmovalec. Pravtako je potrebna vodstvom klubov, sodnikom ter saveznim in klubskim funkcijonarjem.

Iz društvenega življenja

Na XI. prosvetnem večeru v Salezijanskem mladinskem domu v torek, 30. t. m. zvečer bo predaval g. Jožef Herfort o lovu in športu. Predavanje bo pojasnjeval film. Vstopnina 2 in 1 Din.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredi 31. t. m. v zgornjih in spodnjih prostorih hotela Bellevue svojo vsakoletno »Silvestrovo noč«. Na programu zborovsko in solopetje, kupleti, srečolov z zelo lepimi in številnimi dobitki.

Redni občni zbor društva železniških upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani se bo vršil v torek 6. januarja 1931 ob 2 popoldne v salonu restavracije pri »Levu«. Gosposvetska cesta 6 v Ljubljani. Dostop imajo le člani proti izkazilu članske izkaznice, kar naj blagovolijo vzeti na znanje. — Odbor.

Kamniško okrožje fantovskih odsekov vabi vse katoliško dijaštvo kamniškega okraja na skupen sestanek, ki bo v ponedeljek 29. decembra 1930 ob 9 dopoldne v Kamniškem domu v Kamniku. — Pridite gotovo vsi, da se spoznamo! — Bog živi!

Silvestrov večer »Zveze slovenskih vojakov« Ljubljana-Moste bo v gostilni g. Rozmana (pri Jerneju) na Sv. Petri cesti. Vstopnina 5 Din. Vsi člani in prijatelji vljudno vabljeni.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja, 28. dec.: MERCADET. Premijera. Izven.
Ponedeljek, 29. dec.: SERIJA A-000001. Red A.
Torek, 30. dec.: Zaprto.
Sreda, 31. dec.: Ob 21: GOSPA MINISTRICA. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

OPERA

Začetek ob 20.

Nedelja, 28. dec. ob 15: LA MASCOTTE. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ob 20: TOSCA. Ljudska predst. po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 29. dec.: Zaprto.
Torek, 30. dec.: HASANAGINICA. Red C.
Sreda, 31. dec.: Ob 16: GROFICA MARICA. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Združitev kmet. strokovnih listov

Kranj, 27. dec.

Banska uprava je začela letos akcijo za združitev kmetijsko-strokovnih listov v skupno glasilo in poverila to nalogo kmetijski družbi kot najmočnejši korporaciji, katera naj bi v novem »Kmetovalcu« z 16 stranmi strokovnega in 8 stranmi inseratnega dela nudila bralcem, današnjim razmeram dovolno učno čtivo iz naslednjih panog: splošno kmetijsko gospodarstvo, poljedelstvo, hmelarstvo, sadjarstvo in vrtnarstvo, konjereja, živinoreja in mlekarstvo, vinarstvo in kletarstvo, čebelarstvo, gozdarstvo, zadružništvo, gospodinjstvo, družbene zadeve.

Za sadjarstvo in vrtnarstvo se je določilo v posamezni številki 2 strani, t. j. v celem letniku »Kmetovalca« 48 strani strokovnega glasila obeh panog.

Prejeli smo zadnjo številko »Sadjarja in vrtnarja« 17. letnika, ki obsega 204 strani čtiva strokovnega znanja, pozivov in obvestil raznih podružnic, kar je vse blagodejno in vspodbujajoče vplivalo na razvoj sadjarstva in vrtnarstva. O razvoju našega društva ni treba podrobnbo poročati, ker je vse razvidno iz poročila zadnje letne skupščine, ki se je vršila 29. maja 1930. Društvo je koncem leta 1929 štelo 8.168 članov, katero število se je v poslovnem letu 1930 zvišalo. Čisto društveno premoženje je znašalo koncem leta 1929 73.993.91 Din, medtem ko imajo podružnice, katih število je bilo lani 147, še lastno premoženje. V letu 1929 je prejelo društvo na obsežnih podporah 22.975 Din, za leto 1930 pa je stavilo v proračun 10 000 Din podpore. Društvo je torej kljub svoji veliki požrtvovalnosti aktivno. Društvo do 8. t. m., ko se je vršila seja glavnega odbora v Ljubljani, ni prejelo nikake zahteve od svojih podružnic niti od posameznih članov o združitvi »Sadjarja in vrtnarja« z »Kmetovalcem«, vendar je odbor na seji sklenil, da se to vprašanje končno veljavno sklepa na podružničnih občnih zborih in po delegatih na prihodnji letni skupščini.

Potrebno je, tako za napredek sadjarstva kot vrtnarstva, obširno strokovno čtivo in se je svojčas že zahtevalo, da se za sadjarstvo uporabi celotna številka »Sadjarja in vrtnarja«.

Popolno, času primerno strokovno čtivo za sadjarstvo in vrtnarstvo nam, vsled odmerjenih 2 strani »Kmetovalca« pri običajni velikosti tiska, isti ne more nuditi.

Naše glasilo moramo smatrati kot specijalno strokovno in vrtnarsko glasilo. Skromno zamoremo naš list primerjati z naslednimi specijelnimi strokovnimi listi Nemčije: »Der Obst und Gemüsebau« izhaja 76. leto; »Erfurter Führer im Obst und Gartenbau« izhaja 31. leto; »Die Gartenwelt« izhaja 34 let itd. — Celo Švica izdaja specijelno strokovne liste in to samo za nemške kantone: »Obst und Gartenbauzeitung« izhaja 32. leto in »Die Gartenbauwirtschaft«. — Letna naročnina najcenejšega teh listov presega 4-kratno naročnino oziroma članarino našega lista »Sadjarja in vrtnarja«. »Sadjar in vrtnar« stane letno 25 Din, t. j. 5 kg jabolk prodanih jeseni.

Sadjar Vam na vsako strokovno vprašanje takoj brezplačno odgovori. Če le enkrat potrebujete nasvet, obrnite se na uredništvo z zaupanjem in izdatek za »Sadjarja« je povrnjen.

Pozdravljamo načrt Kmetijske družbe, da posveti v »Kmetovalcu« vsaj 2 strani sadjarstvu in vrtnarstvu. Pripravljeni smo z praktičnimi izkustvi in strokovnim znanjem vsak čas podpirati kmetijsko družbo v delu za prospeh našga kmeta.

Odločno pa odklanjamo zahtevo o ukinitvi strokovnega glasila »Sadjar in vrtnar«, ker smatramo, da je današnjim časom prepotrebno obširno strokovno čtivo in bi omejitev strokovnega tiska le škodovala našemu narodu.

Občni zbor je soglasno sklenil poslati g. banu naslednjo brzojavko:

Dr. Drago Marušič, ban Dravske banovine v Ljubljani.

Občni zbor podružnice »Sadjarskega in vrtnarskega društva« v Kranju pozdravlja Vaše imenovanje banom, priporoča Kmetijski družbi čim uspešnejše pospeševanje sadjarstva, se stavlja na razpolago temu cilju, odločno pa odklanja ukinitev svojega glasila z motivacijo, da nam je še v sedanjem obsegu premajhno.

Janko Žirovnik, preds.

Mlekarske zadruge

(Iz statistike Zadružne zveze za 1929.)

Leto 1929 za mlekarske zadruge ni bilo posebno ugodno, tako da je bilo nekaj zadrug prisiljenih ustaviti obratovanje. Zato je od 37 pri Zvezi včlanjenih mlekarskih zadrug poslalo svoje računske zaključke le 38. Te zadruge so imele skupno 3554 članov, leta 1928. so imele mlekarske 4591 članov.

Skupni promet je znašal (v oklepajih podatki za l. 1928) 29.6 (26.3) milij. Din, za mleko so izdale 7.9 (6.7), za mleko in mlečne izdelke so prejele 8.8 (8.6) milij. Din. Kosmati dobiček je znašal 1.4 (1.2) milij. Din, upravni stroški 1.0 (0.9), odpisi 0.2 (0.1). V razmerju proti celokupnemu prometu so znašali upravni stroški 32‰, to je isto toliko kot leto poprej, v primeri s prejemki za blago pa so znašali 10.9% proti 9.8% v letu 1928.

Premoženjsko stanje naših mlekarskih zadrug je razvidno iz sledečih bilančnih postavk (v tisočih Din):

Aktiva: Gotovina 41 (70), zaloga blaga 906 (311), dolžniki 588 (1086), premični inventar 580 (584), nepremični inventar 929 (617), naložbe 325, ostala aktiva 146 in zguba 40 (44).

Pasiva: Deleži 199 (188), upniki 874 (643), izposojila 950 (743), ostala pasiva 89 (141), rezerva 1118 (808) in dobiček 327 (362).

Zastoj, ki je koncem lanskega leta zavladal v trgovini mlečnih izdelkov, se pozna predvsem na povišani zalogi, ki je ni bilo mogoče spraviti v denar. Vsled tega zadruge niso imele sredstev za plačevanje mleka, narastli so zato upniki (to je dolg na mleku) ter izposojila.

Ugodno pa je za naše mlekarske zadruge, da imajo, zlasti starejše, razmeroma močne rezerve. Skupaj z dobičkom so znašale lansko leto 41%, z deleži pa celo 44% vseh obratnih sredstev. To jim zasigura boljše poslovne uspehe in omogoči, da lažje prestanejo tudi večje krize.

Gospodarske vesti iz M. Sobote

Zaključek pletarskega tečaja v M. Soboti.

Ravnateljstvo Kmetijske šole v Rakičanu je priredilo pod vodstvom pletarskega mojstra iz Puconec enomesečni pletarski tečaj. Tečaj je obiskovalo krog 20 fantov.

Pred Božičem se je tečaj zaključil. Ob tej priliki je ravnatelj inž. Sadar podarjil vsakemu tečajniku lep nož, zvečer pa je priredil za vse slavnostno večerjo. Zaključnemu slavlju so razen ravnateljstva prisostvovali tudi gg.: srezki živinski referent Samec, upravitelj bolnice Šušteršič in urednik »Novin« Kolenc. Urednik Kolenc in ravnatelj Sadar sta udeležencem držala primerne nagovore. Prvi je naglasil veliko važnost tega tečaja in sploh vseh praktičnih gospodarskih tečajev ter je izrekel toplo zahvalo vsem, ki so pripomogli k temu, da se je tečaj vršil. G. ravnatelj pa je naglasil, da je namen drž. in banske uprave ta, da iz kmečkega naroda s primernimi sredstvi ustvari močen steber, ki bo lahko kljuboval vsem preizkušnjam. H koncu se je eden izmed udeležencev zahvalil vsem prirediteljem.

Uspeh tečaja je izredno velik. Tekom enega meseca so tečajniki tako napredovali, da se moramo čuditi. Iz surovega in suhega šibja so spletli veliko število košar, korb, cekrov ter drugih predmetov in sicer tako dovršeno, ko da bi jih bili delali poklicni pletarji.

Tečaj je za povzdigo domače obrti velikega pomena, radi tega izrekamo prirediteljem tudi na tem mestu toplo zahvalo.

Delo Kmetijske podružnice v M. Soboti.

Poročali smo že, da je tukajšnja Kmetijska podružnica v Dravski banovini najmočnejša. Šteje 1440 članov. Iz poročila, ki je bilo podano na zadnjem občnem zboru, pa je tudi razvidno, da podružnica ni samo po številu članov močna, marveč, da je tudi zelo agilna. Podružnica je med drugim storila sledeče: V jeseni je razdelila med člane poldrugi vagon selekcirane semenske pšenice od semenogojske postaje v Beltincih, 1 vagon take pšenice z Belja in en vagon iz Maksimira. Razdelila je tudi 160 kg semena od pernavskega lanu.

Podružnica je skrbela tudi za povzdigo sadjarstva. Tekom enega leta je skupno razdelila 10.430 komadov sadnih mladik. Za povzdigo svilarstva je podružnica začela gojiti murvo. Razdeljenih je bilo 2000 murvinih mladik.

Mnogo je storila podružnica tudi za povzdigo živinoreje. Ustanovila je skupno 6 rodovniških odsekov. Vsak odsek je dobil državnega bika simodolske pasme. Biki so bili kupljeni v Švici. Razdeljenih je bilo tudi 17 merjascev.

Da podružnica med narodom vzbudi smisel za vzorno gospodarstvo, je priredila več dvodnevnih kmetijskih tečajev, na katerih so v posameznih gospodarskih panogah predavali skušeni strokovnjaki. Za tečaje je vladalo povsod veliko zanimanje, kar priča, da se narod briga za povzdigo kmetijstva.

Podružnica razpolaga s precejšnjim premoženjem. Dosedaj si je nabavila: 1 sadni mlin, 1 sadno stiskalnico, 1 čistilnik za detelno seme, 26 travniških bran, 3 drevesne škropilnice, 5 trierjev in 1 sadno sušilnico. Ti stroji so članstvu na razpolago za brezplačno uporabo.

Še marsikaj bi lahko navedli iz delovanja Kmetijske podružnice, a naj zadostuje to. Nepobitno dejstvo je, da je podružnica storila za svoje člane zelo mnogo in si je s tem pridobila med ljudstvom veliko zaupanje. K nadaljnemu delu ji želimo mnogo uspehov.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

z dne 22. dec. 1930 (vse v milj. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom 15. t. m. — (**Aktiva:** zlato in devize 315.2 (+ 32.8), tečajna razlika 717.5 (+58.7), posoj.: menična 1.350.1, lombardna 202.9, skupaj 1.553.0 (+28.9), račun za odkup kronskih bankovcev 927.8 (—1.5); **pasiva:** bankovci v obtoku 5.158.3 (—85.6), drž. terjatve 116.5 (+47.1), obveznosti žiro 857.4, razni računi 252.6, skupaj 1.110.0 (+157.5); ostale postavke neizpremenjene.

,4ila.kSqapazuoreshpoi,ls s

*

Društvo sadnih trgoovcev za Dravsko banovino v Mariboru sklicuje za nedeljo, dne 28. dec. t. l. ob 10 dopoldne v restavraciji g. Nekrepa v Mariboru, Vetrinjska ulica 4 svoj redni občni zbor z mnogovrstnim dnevnim redom. Za člane je udeležba obvezna pod globo 200 Din. Nečlane vabimo. Trgovci, zavedajte se, da je bodočnost le v organizaciji in le v skupnem nastopu se bomo lahko branili proti mazaštvu in obsekovanju. Naše društvo dela za nadaljni veliki razvoj sadne trgovine. Bodočnost prinaša lahko velika razočaranja za sadne trgovce, zato pridite vsi na občni zbor brez izjeme in brez izgovora in kdor še ni član, naj se takoj prijavi.

Perutninarski tečaj. Dne 20. t. m. so se zbrali perutninarji k zaključku tečaja. V mestni klavnici je bilo navzočih nad 140 tečajnikov, kjer se je razkazovalo klanje perutnine, in sicer po francoskem načinu, primerno za eksport. G. Hedžet iz Šiške je praktično tolmačil to delo. G. dr. Kunc je lepo opisal ameriški način klanja. Za tem sta gospa Černetova in g. Seher demonstrirala praktično kapunjenje na starejših petelinih. Na to se je vršil ogled klavniških naprav pod vodstvom g. dr. Kunca. Popoldne ob 14 je bilo nadaljevanje predavanj v dvorani Delavske zbornice. Prva je predavala ga. Černetova o valjenju, g. Malasek iz Novega mesta o krmljenju razne perutnine. Oboje predavanj je bilo zelo praktične narave, s katerima so bili tečajniki zelo zadovoljni. Kot zaključno predavanje je pa imel g. Zupanc iz Maribora. V zbranih in poljudnih besedah je predavatelj podal najvažnejše iz vsega perutninarstva. Zaključujoč svoje izvajanje z vzklikom »kikiriki«, so tečajniki bili tedaj izredno animirani. Ta tečaj bo vzgojevalno vplival na razvoj perutninarstva zlasti na deželi. Ko se je zahvalil tajnik Kmetijske družbe g. Kafol banski upravi za podporo, ki je omogočila prireditev tečaja in predsednik odseka g. Seher vsem predavateljem za zares izbrana in poučna predavanja, so se tečajniki ob sedemnajstih razšli.

Borza

Dne 27. decembra.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so tečaji ostali v glavnem neizpremenjeni. Promet je bil znaten, posebno v devizi Praga. Vse zaključene devize je dala Narodna banka.

Devizni promet na ljubljanski borzi je bil ta teden znaten, čeprav so se vršili le 3 borzni sestanki. Znašal je: 17.1 mili. Din v primeri s 18.65, 13.4, 19.9 in 19.6 milj. Din v prejšnjih tednih. Posebno znaten je bil promet v devizah London, Curih, Berlin in Trst. Tečaji so ostali v glavnem neizpremenjeni.

Ljubljana. Amsterdam 2271.50 do 2277.50 (2274.50), Berlin 1343.50—1346.50 (1345.—), Bruselj 789.05 bl., Budimpešta 988.22 bl., Curih 1094.40—1.097.40 (1.095.90), Dunaj 793.03—796.03 (794.53), London 274.20 bl., Newyork 56.33 bl., Pariz 221.85 bl. Praga 167.06—167.86 (167.46), Trst 295.40 do 295.57.

Zagreb. Amsterdam 2274.50—2280.50, Berlin 1343.50—1346.50, Bruselj 788.05—791.05, Budimpešta 986.72—989.72, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 793.03—796.03, London 273.80—274.60, Newyork 56.23—56.43, Pariz 220.85—222.85, Praga 167.06 do 167.86, Trst 294.45—296.45. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 14,628.000 Din.

Curih. Belgrad 9.125, Amsterdam 207.50, Atene 6.65, Berlin 122.71, Bruselj 71.95, Budimpešta 90.175, Bukarešt 3.0575, Carigrad 2.44, Dunaj 72.53, London 25.015, Madrid 54.85, Newyork 514.90, Pariz 20.24, Praga 15.28, Sofija 3.73, Trst 26.97, Varšava 57.75, Kopenhagen 137.70, Stockholm 138.15, Oslo 137.70, Helsingfors 12.975.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Tendenca za drž. papirje je bila danes slabejša in so tečaji vojne škode popustili. Čvrstejši so bili dolarski papirji in je bilo 7% Bler. posojilo zaključeno po 80.25, v primeri s 79 pred Božičem. Bančne delnice beležijo običajen promet v delnicah Poljo banke po neizpremenjenem tečaju 56. Nadalje je bila zaključena Praštediona po čvrstem tečaju 20.40, Kreditna banka pa je narastla 101 na 105. Živahnejše je bilo tržišče industrijskih papirjev. Zaključki so bili zabeleženi v delnicah Guttmanna, Slavonije in Brodske tovarne vagonov po neizpremenjenem tečaju. Vevče so bile zaključene po 128 v primeri s tečajem 126 den. pred Božičem. Paroplovne družbe so tendirale slabeje, med njimi je popustila zlasti Dubrovačka. Zaključevana je bila po 350 v primeri s 370 dne 23. dec.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92 b., 7% Bler. pos. 81 bl., tob. srečke 50 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 124 den., Praštediona 940 den., Kred. zavod 170—180, Vevče 126 den., Stavbna 40 den., Split cement 400 bl., Ruše 235—255.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 85.125—85.25 (85.125), agrari 52.50 bl., vojna škoda ar. 424—425, kasa 424—425 (424.50), 2 bez kupona 416—417.50, 3. 417—418 (417.50), srečke Rdeč. križa 52 bl., 8% Bler. pos. 91—92.50, 7% Bler. pos. 79.50—80 (80.25), 7% pos. Drž. hip. banke 78—80.50, 6% begl. obv. 67.71. — Bančne delnice: Hrvatska 50 d., Katolička 35—37, Poljo 56—57 (56), Kreditna 105—109 (105), Union 189.50—190, Jugo 77.50 — 78.50, Lj. kred. 1.. d., Medjunar. 67 d., Obrtna 36 d., Praštediona 940—945 (940), Srbska 188—191.50, Zemaljska 128.129. — Industrijske delnice: Nar. šum. 25 d., Guttmann 130—132 (130), Slavonija 200 do 203 (200), Našice 975 bl., Danica 100 bl., Drava 235—236, Šečerana Osjek 295—300. Nar. ml. 20 d., Osj. ljev. 215 d., Brod. vag. 95—97 (95), Union 90—100, Vevče 128—130 (128), Isis 40—43, Ragusea 350 d o360 (350), Trbovlje 358 d., Jadr. plov. 535 d., Oceania 227 bl.

Notacije drž. papirjev v inozemstvu: Newyork: 8% Bler. pos. 91—92, 7% Bler. pos. 78.50—79.50, 7% pos. DHB 76—78.

Dunaj. Don.-sav.-jadr. 86.75, Wiener Bankverein 16.75, Creditanstalt 46.80, Escompteg. 157.40, Živno 88.10, Aussiger Chemische 136.50, Mundus 149, Alpine 18, Trbovelj. 45.50, Prager Eisen 326 Leykam 3,25, Rima Murany 61.25.

Žitni trg

Na žitnem trgu je ostal danes položaj neizpremenjen. Dovozi pšenice so sicer koprej slabi, blago pa kupujejo sedaj več mlini v kritje svojih prodaj. Tendenca za pšenico je čvrsta. Notirajo: Sombor okolica 142.50, bar. 80 kg 1% primesi 135, bar. 78-79 kg 130, bn. 80-81 kg 1% 152.50—155. Zunanji trg se nagiblje k popuščanju. Manj čvrsta je koruza, ki stane: času primerno suha s kvalitetno garancijo do namembne postaje 77.50—80, umetno sušena 92.50—95, stara 105—107.50.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Novi Sad, 27. dec. 1930. Oves bč., sr. 137.50 do 142.50. — Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 13, koruza 22, moka 1, otrobi 6 vagonov. Tendenca: neizpremenjena.

Jedilni listi za december

Dr. Krekova Gospodinjska šola v Zg. Šiški.

Nedelja, 28. decembra. 1. Stolčena jeterna juha z jajčnimi rezanci. 2. Zvite bržole, obložene z zelenjadnimi paštetami, krompirjeva polenta, kaperna omaka. 3. Strjena čokoladna krema s pecivom. 4. Sadje.

Ponedeljek, 29 decembra. 1. Jajčna kaša na kostni juhi. 2. Košuta v obari in pekatete; ohrovt v skodelici. 3. Pišinger torta. — 4. Sadje.

Torek, 30. decembra. 1. Riževe klobasice na juhi. 2. Svinjska hladetina (žolca). 3. Telečja jetrca s priteljcem, pražen riž in korenjček. 4. Sadna pogačica.

Sreda, 31. decembra. 1. Zdrobovi žličniki na goveji juhi. 2. Arabski makaroni s parmezanom. 3. Črešnjev pečenjak. 4. Domači punč s pecivom 5. Sadje.

Soba se odda v najem

z dnem 1. januarja za mesečno 100 Din. Valentin Kržišnik, Drulovka 21, p. Stražišče pri Kranju.

Cenjenim čitateljem priporočamo sledeče

Kranjske tvrdke

URŠULA ANZELC
trgovina z manufakturo, predtiskarija, entlanje in vezenje ročnih del, krstne opreme, šopki in venčki za neveste ter nagrobni venci.
Kran Glavni trg

IVAN LEVIČNIK, urar
trgovina ur, zlatnine in srebrnine
Predno si kaj nakupite, oglejte si moje zalogo in prepričali se boste, da dobite v moji trgovini
Najboljše in najcenejše blago.
Krasna božična darila.
Cene brez konkurenčne.

MAJNIK IN BITENC, KRANJ
Prodaja kolesa, gramofonov, plošč, igel ter raznih posameznih delov. Prodaja na obroke. Izdelovanje raznih stavbnih ključavničarskih del: štedilnike, ograje, okna in razne okove. Montaža transmisij. Avtogeno varjenje. Delo solidno po nizki ceni.

PRALNICA - LIKALNICA - KEMIČNA ČISTILNICA - BARVANJE OBLEK
Franjo Potočnik
Kranj - Slovenija
TOVARNIŠKA ZALOGA ŠIVALNIH STROJEV - KOLES - GRAMOFONOV I. T. D.

Kje so najcenejša božična darila? — Pri
B. Rangus, zlatar, Kranj
Velika izbira švicarskih ur, zlatnine in srebrnine. Popravila točna. Cene najnižje. Nasproti »Ilka«.

Specialna mehanična delavnica
Stanko Cyranski, Kranj - Hotel „Jelen"
Popravlja avtomobilov, motornih koles, dvokoles, poljedelskih, šivalnih in pisalnih strojev. Rabljeni avtomobili vedno v zalogi.

Jurij Pollak
strojno mizarstvo — KRANJ — Farovška loka
Izdelava modernega pohištva iz uklenjenega lesa. Novosti za boljše stavbe: sobna vrata v gladki fazoni (Sperrholz)

RESTAVRACIJA
ERNEST RUČIGAJ — Kranj
nasproti farne cerkve
Izdelovanje soda-vode in brezalkoholnih pijač. Cene najnižje.

Božična darila kupujte pri
Franc Šink, Kranj, naspr. farne cerkve.
Obeski in okraski za božično drevo.
Slaščičarna — svečarna — medičarna.

Ivan Jakopin
sedlar in ličar Primskovo pri »Jaku«
izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, kot vozove in vse konjske opreme sploh. Gre delat tudi na dom.

M. Osterman, Kranj
mesarija in prekajevalnica.
Vedno sveže meso in vsakovrstni mesni izdelki

Albin Terčon
Delikatesa pri „Puščavniku"
Priporoča bogato zalogo daril za Božič

Stane Rebolj
Šivalni stroji, modno in galanterijsko blago. Velika izbira klobukov.
Kranj

Najbolje nabavite ogledala, brušena stekla in vse druge v to stroko spadajoče proizvode pri čisto domači tvrdki
KRISTAL D. D. TOVARNE OGLEDAL IN BRUŠ STEKLA
Podružnica: **Ljubljana** Medvedova 38. — Telef. št. 3075
Centrala: **MARIBOR** Koroška 32. — Telef. št. 2132
Podružnica: **Split** Zrinjska 6. — Telefon št. 368

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza - Sušica - Kašelj - Suhi kašelj - Zasluzenje - Nočno potenje - Bronhialni katar Katar v grlu - Sluzni kašelj - Izmet krvi - Vzdigavanje krvi - Tesnoba - Astmatično hropanje Zbadanje i. t. d. **so ozdravljivi!**

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji
novi umetnosti hranjenja
ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsakem načinu življenja, da se bolezen hitro premaga. Telesna težina se poveča ter polahno pospešuje končno zaustavi bolečine.

Resni možje zdravniške znanosti potrdijo prednosti moje metode ter jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom prehranjenja, tembolje bo za vas.

Popolnoma zastonj dobite moje knjige, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče naglo osvoboditi svojih bolečin na temelju in varen način, naj piše še danes.

Opetovano opozarjam, da prejmete popolnoma **brezplačno**, brez vsake zaveze s svoje strani moja pojasnila in bo Vaš zdravnik gotovo pritrdil temu

novemu načinu Vaše prehrane

ki jo označujejo kot izborno prvi profesorji. V Vašem lastnem interesu je torej, da takoj pišete, in Vas bo nato vsak čas lahko postreglo moje ondotno zastopstvo. Črpajte pouk in močno **voljo za zdravje** iz knjige **izkušenega zdravnika.** Vsebuje okrepitev in **življenjsko upanje** ter jemlje ozir na vse bolne, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega **zdravljenja pljuč.**

Moj naslov je: **Georg Fulgner, Berlin - Neukölln**
Ringbahnstrasse 24, Abt. 618 (Deutschland)

Zadružna Gospodarska banka d. d.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPODANKA. TELEFON STEV. 2057, 2470, 2979.

Vloge nad Din 480,000.000·— **Kapital in rezerve nad Din 16,000.000·—**

Sprejema VLOGE, daje POSOJILA otvarja KREDITE, eskomptira MENICE. — Nakazila — Akreditivi. — Predujmi na efekte.

PODRUŽNICE.
BLED KOČEVJE NOVI SAD CELJE KRANJ SOMBOR ŠIBENIK DJAKOVO MARIBOR SPLIT

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Kupuje in prodaja VALUTE, ČEKE, DEVIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE. Safes - deposits. — Borzna naročila — Prodaja srečk

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 1 50 Din Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10 349. Telefon štev 2328

Perje do Din 35·— naprej
Pernice iz puha, volne in bombaža
Kemično čiščenje perja Din 15·— kg
FEIN. ZAGREB. Zrinski trg 17

Službodobe

Mašinista

izučenega ključavničarja s strojniškim izpitom in prakso, neoženjenega — rabim za januar za parno žago, na samoti v hribih Oferte z zahtevo plače pod: »Absolutno trezen« na št. 14.565 na upravo »Slovenca«.

Akviziterja

inteligentnega, marljivega, vestnega sprejme proti dobri proviziji največje anončno in reklamno podjetje v državi. Fixum ni izključen. - Takojšnje ponudbe pod »Lep nastop« na upravo lista.

Samostojno služkinjo

boljšo, katera zna kuhati, ima rada otroke, pošteno in snažno, katera gleda na stalno in dobro službo, se sprejme k štiričlanski trgovski družini v mesto na Gorenjskem. Ozira se samo na zanesljivo, delazmožno dekle. Ponudbe je poslati takoj na upravo »Slovenca« pod »Vestna« št. 14.327.

Zaslužek

250 Din na dan

zaslužite v Vašem okraju Pišite tovarni Person Ljubljana Poštni predal 307 Znamko za odgovor.

Din 10.000 mesečno

lahko vsak zasluži brez posebnega truda! Javite takoj svoj naslov upravi »Slov.« pod št. »14657«.

Zastopnike

za dobro idoče predmete se sprejme takoj. Zastopstvo je v zvezi z dobro eksistenco. Stvar ne pusti čakati! Zato pišite še danes. Dopisnica zadostuje. — Agent. in komis. Omnia, Miklošičeva c. 14, Ljubljana.

Službe iščejo

Perfekt. knjigovodja

državni uradnik, išče za popoldanske ure primerne zaposlitve. - Cenjene ponudbe pod »Bilancist« št. 14567 na ogl. oddelek »Slovenca«.

Mlad šofer

izučen ključavničar, išče šoferske službe na oseb. ali potniški avto. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru.

Mlad trg. pomočnik

vešč šofiranja, zmožen voditi podružnico ter položi kavcijo, marv, pošten, želi svoje sedanje mesto premeniti k boljši hiši. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod Marljiva oseba št. 14612.

Kovač

z večletno prakso, izučen tudi strojnega ključavničarstva, išče trajne službe. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14601.

Kmetski fant

želi nastopiti službo s 1. januarjem bodisi h konjem ali kaj podobnega na deželi blizu Ljubljane. Ponedbe poslati na ogl. odd. »Slov.« pod »Priden in pošten« št. 14658.

Objave

Preklic

Podpisana Marija Vovk, trgovka na Vrbi pri Žirovnici, preklicujem in obžalujem vse žaljivke, katere sem izrekla o gg. načelnikih mlekarskih zadrug Naklo in Predoslje dne 2. dec. 1930 v gostilni pri Jelenu v Kranju, ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od kazenskega postopanja proti meni. — Vrba, dne 21. dec. 1930. — Marija Vovk.

Pouk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt zastoni. Pišite poni!

Pozor!

Redni pouk v krojnem risanju in prikrojevanju damskih oblek za dom in poklic se vrši pri strokovno izprašani učiteljici ter lastnici modnega atelieja za izdelovanje damskih oblek. Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg 24, III. n, nasproti magistrata. Uspeh zajamčen. Kroji po meri.

Šoferska šola

oblastveno koncesionirana. I. GABERŠČIK bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana Bleiweisova 52 Prihodnji redni tečaj se prične 2. januarja 1931.

Prikrojevalni tečaj

za damska oblačila se prične vsakega 1.—15., za moška oblačila vsakega 15.—30. Zahtevajte prospekte in cenik za krojne vzorce. — Pojasnila daje Teodor Kunc, lastnik strokovne šole in damskega modnega salona, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4-II.

Pozor!

Trezni, agilni krojači, šivilje z lepim vedenjem, ki se želijo izobraziti v krojenju in občevanju s strankami in za potovanje, je dana možnost nastopiti kot krojiteli ali krojiteljica. Lastnoročno pisane ponudbe na Strokovno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. - Nov tečaj 5. januarja.

Pouk prikrojevanja

5. januarja.

Vsled spreminjajoče mode moške in damske garderobe je za krojače, šivilje neobhodno potrebno, da se priučijo najnovejšemu krojenju, ker le s tem, da imajo dober kroj, morejo stranke zadovoljiti. Za nešivilje lahek sistem krojenja. - Strokovno krojno učilišče — Ljubljana, Stari trg 19. - Revnejšim znižano. Kroji po meri.

Stanovanja

Stanovanje

solnčno, treh parketiranih sob z balkonom, vrtom, kletjo, elektriko in vodovodom poceni oddam - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 14.564.

Odda se stanovanje

s sobo in kuhinjo s prvim januarjem. Val. Vodnikova ulica 32, Zelena jama.

Stanovanje

soba in kuhinja, elektr. razsvetlj., oddam takoj. - Poizve se v Koseskega ulici 30, Kolezija.

Meblirano sobo

z elektr. razsvetljavo in parketirano se takoj odda poleg nove šišenske cerkve. Naslov v ogl. oddelku »Slovenca« pod št. 14655.

Dve lepi suhi sobi

parketirani, z elktr., vsaka s prostim vhodom, se oddasta takoj. - Ena je opremljena. Aleševčeva ulica 29, visoko pritličje.

Sobo

s poseb. vhodom, opremljenim ali prazno, takoj oddam na Turjaškem trgu št. 5.

Iščem stanovanje

za sedmošolca pri boljši družini. — Ponudbe pod »Sedmošolec« št. 14651 na upravo »Slov.«

Na stanovanje

se sprejme gospodična. - Ribniška ul. 1, N. Udmat.

Vnajem

Oddajo se v najem

v Wolfovi ulici št. 12 obsežne in suhe kleti, pripravne za shrambo zelenjave, sadja itd. Pismene ponudbe sprejema Upravni odbor dr. Oražnovega dijaškega doma v Ljubljani, univerza.

Lokal ozir. skladišče

ja suho robo se takoj odda. Turjaški trg št. 5.

Velik lokal

v neposredni bližini glav. kolodvora, pripraven za podjetje, pisarno ali trgovino engro se odda v najem s celim inventarjem ali brez. Informacije pri upr. Slov. pod št. 14671.

Odda se v najem

radi preselitve lep lokal za modno trgovino ali delikateso, 20 minut oddaljen od Bleda, na križišču treh cest, ker v celi občini še ne obstoja nobena teh obrti; lepo stanovanje takoj na razpolago po ugodni ceni. Ivan Dolenc, posest., Sp. Gorje pri Bledu.

Gostilno

dobro idočo na prometnem kraju, vzamem z novim letom v najem. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slov.« pod »Dobra gostilna« št. 14656.

Poizvedbe

Pes črnobel foksterjer

z rdečim jermenom se je zgubil. — Kenda, Mestni trg 17-I.

Posestva

Nova vila

štiristanovanjska na prodaj v bližini sv Krištofa. Pojasnila pod »Ugodna lega 24«.

Večja poslopja

s prostornim dvoriščem in vrtom, pripravna za večjo obrt ali industrijo naprodaj; elektr. tok na razpolago. Kje pove uprava lista pod št. 14499.

Mlin na prodaj

v najbolj prometnem kraju, kjer je vedno veliko mletve. Nahaja se v najboli prijazni okolici. Ponudbe sprejema oglasni odd. »Slov.« pod št. 14526

Enodružinska hiša

se proda v Stožcah št. 67 (pošta Ježica).

Prodam hišo

z gostilno na periferiji. Ponudbe na upravo pod »Lepa prilika«.

Kupimo

Kupim

za par konj že rabljeno engliš-opremo v dobrem stanju. Nasl. pove uprava »Slov.« pod št. 14672.

Tovorni auto

nov ali malo rabljen poltonski s kritim šoferskim sedežem se kupi. Ponudbe pod »Tovorni auto« št. 14650 — agenturi G. Pichler. Ptuj.

Vrednostne papirje

srečke obligacije delnice kupuje upravništvo »Merkur« Ljubljana Selenburgova ulica 6/II tel 30-52

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36 vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah ČERNE, juvelir Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Debele race in gosi

lepe, razprodajam do 5. januarja 1931. — Premrl Fany, Galjevica, Ljubljana

Puhasto perje

čisto čobano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošljam po poštnem povzetju L. BROZOVIČ — Zagreb, Ilica 82 Kemična čistilnica perja

Drva

odpadki od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko Ljubljana Vošnjakova ul 16. za gorenjskim kolodvorom

8 ključni stroj

prodam na elktrični pogon in stroj za entlanje po ugodnih pogojih. Poizve se v trgov. pri »Solncu«, Pogačarjev trg.

Rdečega Bernardinca

15 mesecev starega, prodam. - Premrl Fany, Galjevica, Ljubljana.

ALGA,

Energin kina-vino, Magna, Elza-fluid, Juniper, Franc Jožefovo grenčico dobite vedno v trgovinah F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.

Prodamo:

Akumulatorsko baterijo 65 V ali posamezne elemente.
Bencin motor 8 HP
Lokomobilo Wolf 15/18 HP.
Diesel-motor 20 in 30 HP.
Elektromotorje, diname, nove in rabljene.

VOJNOVIČ & CIE., LJUBLJANA - VIČ.

Krasne knjige

nudi vsem preprodajalcem poceni Lindič, Ljubljana, Komenskega 36.

Kočije

avtomobili, bencinski bareli, vreče, papirnate vrečice, permeni, transmisijski deli, raznovrstni telefoni, vse v dobrem stanju, ugodno naprodaj. — Vprašati na upravo lista pod »Celje« štev. 14.406.

Proda se:

več dobro ohranjene pisarniške oprave (registr. omare, kartoteke, pisalne mize, stoli, kloni, svetilke itd.) in različne opreme ter steklenice, stare vreče peresnice (modroci) itd. na Dunajski cesti št. 31, II. desno.

Obrt

Jako dobro HRANO

po nizki ceni ter prvovrstna vina in vedno sveže pivo iz sodčka dobite le v restavraciji Plzenski dvor A. Senica. Tattenbachova 5.

211 zahvalnic v originalu je vsakomur na vpogled

Uspeh v 4 dneh

MELEM **LAMICO** „Smrt žuljem"

odpravlja žulje, bradavice, trdo kožo. Siguren učinek brez bolečin Ne ovira pri hoji. Dobi se povsod.

LAMICO DROGERIJA, BEOGRAD Knez Mihajlova ul. 14

TELEFON 2718

★ Preselitve

SLOVENIA-TRANSPORT LJUBLJANA MIKLOŠIČEVA 21

Premog, drva, koks

prodaja tudi na obroke Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Tel. 33-13.

V Mariboru

je najugodnejši nakup galanterije drobnarije parfumerije papirja šolskih potrebščin itd — na debelo in na drobno — pri DRAGO ROSINA, Vetrinjska ulica štev 26.

Gramofone

šivalne stroje, otroške vozičke in kolesa popravlja najbolje specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14, nasproti Narod. doma

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana Stari trg št 32

Modroce

vrhne iz in atrika močne blago Din 260·— mreže - postelne odeje zimo - cvilih naceneje kupite pri Rudolf Sever Ljubljana, Marijin trg 2

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdk A. VOLK. LJUBLJANA Resiteva cesta 44 Veletrgovina s žitom.

A. GOLOB & KOMP.

LJUBLJANA, Puharjeva ulica 3,

Izdelovanje ema liranih peči. Popravilo vseh vrst poč inastih, emaljranih in Lucovih peči. Splošno kleparstvo, instalacija strelovodov, Zaloga šamotne opeke. Cene konkurenčne.

Razno

Ako želite kupiti **na obroke** obrnite se na **Kreditno zadrugo detajlnih trgovcev** r z z o z v Ljubljani. Cigaletova ulica 1 (zraven sodnije).

Čitajte in širite »Slovenca«!

Mag. št. 47182/ref. I.

Razglas

Radi sestave seznama obvezancev za uporabo ljudskega dela v smislu §§ 37-47 zakona o samoupravnih cestah, Uradni list z dne 10. junija 1929, št. 247/60, oziroma v smislu §§ 2-5 zakona o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o samoupravnih cestah, Službeni list z dne 23. avgusta 1930, št. 114/20, se pozivajo naslednje naštete osebe, da se zglase v dneh od 29. do 31. decembra 1930. ali pa 2. ali 3. januarja 1931 med 8. in 14. uro pri mestnem načelstvu v posvetovalnici magistratnega poslopja. In sicer:

a) vsi v ljubljanski občini stanujoči **za delo sposobni moški prebivalci od izpolnjenega 18. do izpolnjenega 55. leta, ki ne plačujejo nobenega neposrednega davka;**

b) vsi v ljubljanski občini stanujoči za delo sposobni moški prebivalci od izpolnjenega 18. do izpolnjenega 55. leta, ki plačujejo na leto do **100 Din** uslužbeniškega davka; obenem morajo povedati, če plačujejo v Ljubljani še kak drug neposrednji davek in v kateri letni višini;

c) vse v ljubljanski občini stanujoče osebe neglede **na spol, starost in delovno sposobnost,** ki plačujejo na leto nad 100 Din uslužbeniškega davka. Tudi te osebe morajo obenem povedati, ali plačujejo v Ljubljani še kak drug neposrednji davek in v kateri letni višini.

Pod b) in c) navedeni naj v dokaz prineso seboj knjižico s koleki, s pomočjo katere uslužbeniški davek plačujejo.

Podjetja in uradi, ki za svoje uslužbence plačujejo uslužbeniški davek skupno, naj predlože, mesto da bi se njih uslužbenci osebno zglasili, mestnemu načelstvu (mag. posvetovaln.) v naznačenem času točne imenske izkaze uslužbencev z dostavljenim individualnim letnim zneskom uslužbeniškega davka.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 23. decembra 1930.

Št. ad 47.182/30 — ref. I.

Dodatno opozorilo

Odpade:

Zglasitev dijakov od **24. leta,** če ne plačujejo v Ljubljani več nego **100 Din** uslužbeniškega davka; in zglasitev državnih, banovinskih, občinskih uradnikov ter civilnih in vojaških uslužbencev (vštevši častnike), kakor tudi vseh duhovniških oseb vseh veroizpovedovanj in javnih upokojencev, katerim se plačilo za javno delo odteguje že pri izplačevanju služb. prejemkov in pokojnin. (Podatke o drugih neposrednih davkih nego o uslužbeniškem si mestno načelstvo preskrbi na drug način.)

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 27. decembra 1930.

SPECIALITETE

ZA SMUČARSKE IN SPORTNE OBLEKE:

BURBERRYS LODEN — CORD IN T. D.

NAJVEČJA IZBIRA IN NAJCENEJE PRI TVRDKI

NOVAK - LJUBLJANA

KONGRESNI TRG 15 - NASPROTI NUNSKE CERKVE

Galoše in snežni čevlji

z znamko

„TRETORN“

zahvaljujejo svojo popularnost milijonom kupcev, ki že desetletja nosijo samo „TRETORN“ galoše in čevlje za sneg. Vsi ti odjemalci so se prepričali, da je ta znamka najboljša na svetu

---

Eksportna hiša **„LUNA“** Last. A. Pristernik

Aleksandrova 19 **MARIBOR** Aleksandrova 19

Velika izbirna zaloga: nogavic, otroških, ženskih in moških srajc, spodnjih hlač. **Pletenin:** majc, puloverov, telovnikov - lastni izdelki. Čevlje za dom in telovadbo, snežne čevlje dežnike igrače

Velika razstava najprimernejših daril za Novo leto. Tudi gugalni konji, sanke, vozički za pupe po izredno nizkih cenah. Na drobno in na debelo!

Novoletne koledarje

z dnevnim blokom nudi bogato izbiro cenj. trgovcem po tovarniški najnižji ceni

RUDOLF SMOLEJ, Maribor, Ruška cesta štev. 2.

Snežni čevlji in galoši

znamke VIKING

so svetovnoznano najboljši!

Dobe se v trgovini

A. Žibert - Ljubljana

Prešernova ulica

Hobby
čisti vse po popolnoma novem načinu

Generalno zastopništvo za Jugoslavijo
„OBOROT“ - BEOGRAD TEL. 31-89
Cara Uroša 19

HOBBY za domačijo (gospodinjstvo). HOBBY za hotele, restavracije, sanatorijume in bolnice. HOBBY za garaže, mehanične in monterske delavnice. HOBBY za čiščenje parnih kotlov, kondenzatorjev in predgrajačev. HOBBY za tiskarska podjetja. HOBBY za tekstilno industrijo. HOBBY neškoduje niti enem predmetu kateremu navadna voda lahko škodi. HOBBY ne vsebuje niti sode niti peska in sploh nima škodljivih sestavin.
HOBI JE NEPREKOSLJIV PREPARAT.
Vsaka HOBBY skatljica ima za uporabo tudi navodila.

HOBBY se uporablja v Ameriki letno 70,000.000 kg. HOBBY je odlikovan tudi z diplomo Higijenskega instituta v Londonu
HOBBY IŠČITE POVSOD!

Zahvala

Ob priliki nenadne izgube našega nenadomestljivega soproga, očeta itd., gospoda

Dežman Pavla

smo prejeli toliko dokazov iskrenega sočutja, kar nam je bilo v veliko uteho. Bodi vsem in vsakomur izrečena naša najglobokejša zahvala. Posebno zahvalo pa smo dolžni gg. zdravnikom bolnišnice, ki so našega ljubljenega pokojnika s prav očetovsko skrbjo negovali, g. župniku bolnišnice za zadnja tolažila, čast. sestram za njihovo požrtvovalnost

Iskreno zahvalo smo tudi dolžni vsem gospodom predpostavljenim vsemu uradništvu, gg. šefom kuril. I. in II., ki so z g. direktorjem dr. Borkom na čelu spremili blagega pokojnika do groba.

Najlepša hvala g. šefu kuril. I. ing. Glihi ter tov. Stajer I., centr. preds. iz Belgrada tov. Simi Stankoviću in tov. Božiću iz Sarajeva za tolažilne poslovilne besede ob odprtem grobu.

Srčna hvala vodstvu Udruženja Oblastne uprave Ljubljana in vsem podružnicam, ki so oskrbele dragemu pokojniku tako krasen sprevod in za darovane vence in cvetje. Zahvalimo se tudi žel. godbi in pevskemu zboru »Sloga« za v srce segajoče žalostinke in krasno petje.

Končno vsakemu in vsem za izkazano čast in sočutje najlepša in srčna hvala.

Žalujoči ostali.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska štev. 3030.

FELIKS SKRABL

modna in manufakturna trgovina

Maribor, Gosposka ulica 11

Tekstilbazar dr. z o. z.

manufakturna trgovina

Ljubljana, Krekov trg št. 10

Priporoča svojo veliko zalogo manufakturnega blaga po najugodnejših cenah

---

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov solnčnikov in sprehajalnih palic

Popravila točno in solidno

VATA

tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. Zahtevajte vzorce in cenik! - TOVARNA VATE, Maribor, Dravska ulica 15.

Kompletne CIRKULARNE ŽAGE, tudi POSAMEZNE LISTE in VRETENA

do avlja po konkurenčnih cenah

FERDO SMOLA, Sv. Jurij o. j. ž.

Oglas

Na osnovu čl. 82. do 98. Zakona o državnom Računovodstvu, a prema odobrenju G. Ministra Šuma i Rudnika R. Br. 19.492-30, održače Ministarstvo Šuma i Rudnika, Odelenje za Rudarstvo u Beogradu na dan 24. januara 1931. g. u 11 časova pre podne prvu ofertalnu licitaciju za novogradnju zgrade za novu električnu centralu na državnom rudniku u Zenici.

Predračunska svota: Dinara 6.272.897.96.

Uslovi se mogu vidjeti kod Ministarstva Šuma i Rudnika, Odelenja za Rudarstvo u Beogradu i kod Direkcije državnih rudarskih preduzeća u Sarajevu svakog radnog dana za vrijeme kancelarijski časova.

Kaucija 5% za domaće i 10% za strance od ponudene vrednosti ima se položiti na blagajni Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije.

Iz kancelarije Ministarstva Šuma i Rudnika Odelenje za Rudarstvo, Beograd, R. Broj 19492-30.

Za **novoleto**

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. — Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov

LJUBLJANA Karlovška cesta štev. 4

Žalostni in potrti javljamo, da je naša dobra, srčno ljubljena mama, gospa

Marija Rakovec

v 75. letu, po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti, 24. decembra mirno in vdano v Bogu zaspala. Vsem, ki ste jo poznali, jo priporočamo v molitev.

Begnje pri Lescah, 26. decembra 1930.

Anton in Franc, sinova. Marija Strmšek, Franja Kristan, s. Cirila Jozefa, usmiljenka, Ivana Janša, Katina Fritz in Lucija, hčere.

ZAHVALA. Ob nepričakovani izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, deda in strica, gospoda

Jakoba Sokliča

smo prejeli toliko izrazov iskrenega sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti. Zahvaljujemo se tem potom vsem skupaj in vsakemu posebej. Posebno pa vsem prijateljem in znancem, ki so ga v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti. Bog plačaj!

Lesce, Gamlitz, Ljubljana, Bled, dne 26. decembra 1930.

Žalujoči ostali.

Najboljše kupite za novo leto

Nogavice, damske in moške rokavice, damsko in moško perilo Bengerjevo, puloverje, telovnike (vestje) žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezenine gumbe, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toalet. potrebščine le pri

JOSIP PETELINC - Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Perje

kokošje, gosje, purje, naravno in čiščeno nudimo najceneje

Ivan Savnik, Kranj

Sveče

cerkvene, vseh velikosti, voščene Ia, kakor tudi kompozacije (Milly), se dobijo v boljših kvalitetah pri svečarni. Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

FRANC GERT — Maribor, Gosposka ulica št. 13.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Mariboru

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri.

Daje posojila na hipoteke, poroštvo, zastave itd. - Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle.

Šivalni stroji Kolesa Gramofoni

svetovno znanih znamk, gramofonske plošče in drugo dobite najceneje v trgovini

JUSTI KOPRIVA

v novo zgrajenem poslopju hotela »STARA POŠTA«, Kranj. Brezplačen pouk v strojnem vezenju.

Opozarjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Prva celotna izdaja! Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta **Prešerna**

Zbrano delo

Cena Din 40·—, elegantno vezana Din 55·—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica

Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevičev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Polncareova 2

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobri soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Jurij Brozovič

uradnik OUZD v pokoju

dne 26. decembra po dolgi, mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno umrl. — Pogreb bo v nedeljo, 28. decembra 1930 ob pol treh popoldne iz mrtvašnice Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 27. decembra 1930.

Žalujuča rodbina BROZOVIČ.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Od dobrega najboljše je le

GRITZNER-ADLER

šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba — najboljši materijal!

URANIA

pisalni stroj

v 3 velikostih

Novost!

Šivalni stroj

kot damska

pisalna miza

Le pri

JOS. PETELINC - LJUBLJANA

TELEFON INTERURBAN 2913

Zmerne cene, tudi na obroke

Cunje, ovčjo volno

staro železo, kovine, papir, kosti, krojaške in druge odpadke vseh vrst kupi in plača najbolje Arbeiter, Maribor, Dravska ulica.

Za jesen in zimo

kupite vse oblačilne predmete najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta 13

POSTELJNINA

pohištvo, preproge, linoleum, zavese, odeje, modroce, vložke, tkanine za pohištvo, gradl za modroce in celotne garniture (opreme) za postelje itd. — Najboljše in najcenejše pri

KAROLU PREIS

MARIBOR, Gosposka ulica 20.

Cenike dobite brezplačno.

Najvarneje in najboljše naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadrugi z neomejeno zavezo v Celju, v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog nad Din 90,000.000.—. Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge jamči poleg reserv in hiš nad 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Vlagatelji pri Ljudski posojilnici v Celju ne plačajo nobenega rentnega davka

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima stalno na zalogi:

Deželne pridelke - žito - mlevske izdelke - specerijsko in kolonijalno blago - sadje - mesne izdelke - južno sadje - semena - seno - slamo - Težakovo olje za živino - kmetijske stroje in orodja - umetna gnojila - cement - premog itd. - Zastopstvo za prodajo kisove kisline v Dravski banovini

Zahvala

Za vsa izkazana iskrena sožalja ob bridki izgubi našega predobrega častitega gospoda župnika, brata, strica itd., gospoda

Jožefa Knifica

župnika v Gorjah

izrekamo iskreno zahvalo. Posebej še vsem, ki ste ga tolažili v bridki in mučni bolezni v bolnišnici, č. g. župniku Ramšeku, škof. tajniku Jagodicu, župniku Pibru, gdč. Jerajevim, vsem, ki ste ga hodili kropit na mrtvaškem odru, g. kuratu za blagoslov in drugim. Nadalje g. Cudermanu, župniku v Trbojah, za drugi blagoslov v njegovi rojstni vasi in vsem ostalim rojakom, ki so ga prišli počastiti, gasilcem, pevcem za žalostinke, Gorjancem za ganljiv sprejem; župniku Zdešarju, kaplanu Hitiju za ves trud, vsem duhovnim sobratom za tako obilno udeležbo pri pogrebu, dekanu Faturju za pogrebni obred in pretresujoči govor, kanoniku Stroju, vodji Štularju in ostalim; vsem društvenim korporacijam, pevcem, godbi, gasilcem, Marijini družbi in šolski mladini; g. šol. upravitelju Razbergerju za ganljiv govor, šolskim otrokom in pevcem za izbrane žalostinke, gospodu župniku Zajcu iz Tomišlja za njegov tako izbrani poslovilni govor, in vsem, ki so spremili pokojnega na njegovi zadnji poti, najiskrenejša zahvala.

Trboje, dne 27. decembra 1930.

Žalujoči ostali.

Ogledala

vseh vrst, velikosti in oblik

Steklo

zrcalno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno, leuasv alabaster itd.

Spectrum d. d.

Ljubljana VII — Telefon 23-43

Zagreb Celovška 81 Osijek

Autobusno podjetje Kondrič Ludovik, Novo mesto

18 sedežni autobus je pričel voziti na progi Kandija—Glavni trg—pošta—kolodvor k vsem vlakom, razen k prvemu jutranjemu vlaku. Vozne cene od kolodvora do pošte 3 Din, do Glavnega trga 4 Din do Kandije 5 Din za osebo. Prtljaga prosta. Na razpolago tudi taksameter in izvošček.

Električne

motorje

generatorje (dyname), kovaške ventilatorje, vodne sesaljke i. t. d. iz tovarn

dobavlja

Elektrotehna d. z o. z.

Ljubljana, Vegova 2.

Izvršuje tudi **elektrifikacije** industrijskih naprav, mlinov, žag i. t. d.

KAVO

najfinejših vrst, žgano in surovo, čaj, rum, brinjevec, čaj. maslo, malinovec itd. priporoča

tvrdka JAGODIČ JOSIP

— CELJE — Glavni trg.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

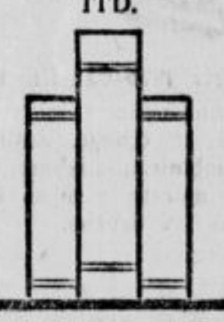

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE

»Ljudske knjižnice« v založništvu Jugoslov. knjigarne v Ljubljani 29. zvezek: Savinšek IZPOD GORE 30 Din vez 42 Din — 30. zvezek Sienkiewicz NA POLJU SLAVE 28 Din vez 40 Din — 31. zvezek Conan Doyle IZGUBLJENI SVET (The Lost World) Roman in slikami 24 Din vez 32 Din — 32. zvezek Remmicht ZAGORSKI ZVONOVI — Slavič NA ŠINAJ 30 Din vez 42 Din — 33. zvezek Bridges NA POMOČ 30 Din vez 42 Din — 35. zvezek Bracket CIRKUSKI OTROK 29 Din vez 40 Din.

Hans Dominik:

Moč treh

70

Roman iz leta 1955.

Trpek smehljaj se je pojavil okrog usten Morisona, ko mu je prišla ta misel. Za muhasto voljo, da so razobesili cunjo, se je borilo njegovo brodovje na življenje in smrt z daleko močnejšim nasprotnikom. Zavoljo te muhe se mora v kričečem nasprotju s povelji svoje vlade bojevati z brodovjem, s katerim mu je bilo ukazano, da goji prijateljske stike. Bilo je bridko za moža, ki je celo življenje doslej strogo izpolnjeval svojo dolžnost. Toda admirala Morisona so silile k temu razmere in sklenil je, da vztraja do konca.

Ob poročilu enega njegovih letalcev je postal pozoren.

»Angleška oklopnjača Alkyon se potopila. Brez strela od nas.«

Že je dospela druga vest z drugega letala:

»Amphitrite se potaplja. Brez strela od nas.«

Tretje poročilo je neposredno sledilo:

»Niobe se potaplja. Zdi se, da učinkujejo podmornice.«

Sledeče sekunde so prinesle še pol ducata sličnih poročil. Dokler ni opustil admiral Blain neenakega boja in pobegnil z ostankom svojih ladij proti severovzhodu.

Admiral Morison je zbral ostanek svoje eskadre in odplul proti dosedanjemu mestu angleškega brodovja. Po končanem boju je bila mornarjeva dolžnost, da reši one, ki so stali pri življenju.

Na polovici poti, v višini Sydneya, so mu prišle podmornice nasproti. Sto podmornic. V bojni vrsti so plule nad vodo. Velike, težko okovane križarke, kakršnih ni imela Avstralija. Vozile so naglo in so bile v hipu tu.

Mogli bi biti sovražniki. Toda nobenemu človeku v avstralski mornarici ni prišlo to na misel. Vsi, od ladjinega poveljnika do priprostega topničarja, so ugledali v teh čolnih rešitelje iz gotove pogube in pozdravili so jih z viharnimi cheer. Tedaj je vstala na krovu prvega čolna rdečkasta krogla, se razprostrla v vetru in pokazala zvezdnati prapor ameriške Unije. Ameriške podmornice so bile pod vodstvom admirala Willcoxa posegle v boj. Ne vedoč za zunanje odločitve Cira Stonarda je videl Willox avstralsko brodovje v boju z angleško premočjo. Naj delajo politiki, kar hočejo. Morski medved Willcox je vedel le, da bo postala Avstralija v kratkem ameriška. To mu je zadostovalo.

Avstralsko brodovje je plulo v Sydneysko pristanišče. Ameriško brodovje podmornic je sledilo, kakor se je bil nenadoma odločil admiral Willcox. Ta je menil, da bi bil čas, da kuje železo še gorko in da se vraga briga za diplomatske običaje in pogodbe.

Novica o boju in o ameriški pomoči je prišla še pred brodovji brezzračno v mesto. Celo dolgo uro so se tresle hiše v Sydneyu pod težkim ognjem bojujočih se brodovij. Potem je prišlo odrešenje. Pomoč in zmaga po Američanih. Tedaj se je preokrenilo tesno razpoloženje. Američane, ki so se usidrali v luki, ki so prihajali na kopno v posameznih četah, so pozdravljali z radostnim navdušenjem. Nihče v celem Sydneyu ni mislil več na dnevno delo. Ceste so bile črne od gostih množic, medtem ko so hišna pročelja izginjala v zastavah.

Eden od redkih, ki se niso udeleževali tega veselja, je bil avstralski predsednik mr. Applebee. Državnik je mislil na prihodnost in je posetil Mac Neilla, angleškega poslanika. Ne da bi si bil napravil določnega načrta.

Anglež ga je sprejel ošabno in hladno. Vendar je kazal preveč jasno svoje začudenje, kakor da bi se moglo smatrati za popolnoma naravno.

»Kaj želite, gospod ministrski predsednik? Mislim, da bi si po tej zadevi imela komaj še kaj povedati.«

Mr. Applebee je bil pripravljen na ta sprejem.

»Dovolite, da imam drugo mnenje o dogodkih. Bil je angleški admiral, ki je začel s sovražnostmi in ki je sprožil prvi strel na naše brodovje. Na naše malo brodovje, ki se je nahajalo v tem nesrečnem trenutku v očividnem uporu. Smete biti prepričani, da to nespodobnost z zastavami prav tako obsojam ko naš admiral Morison. Celo neumnost je začel kapitan, znan pijanec, ki bo še danes rešen svoje službe. Vendar ta okoliščina ne opravičuje naglega postopanja vašega admirala. Kaj se je izcimilo iz tega? Baš ono, pred čemer sem smatral davi, da moram svariti. Amerika se je vmešala na naši strani.

Toda kljub vsem tem dogodkom ... skrajno žalostnim dogodkom, ki so nas in vas stali človeških življenj in dobrih ladij, upam še vedno, da se bo dala zadeva poravnati mirnim potom. Po vašem zadnjem obisku sem premišljal sredstva in pota, kako bi odbil ostrino zborničnemu sklepu. Upam, da sem jih našel in se ne bi potolažil, če bi se sedaj izjalovil sporazum.«

Zahvaljujemo se
svojim odjemalcem:
za zaupanje, ki smo je uživali celo leto,

svojim dobaviteljem:
za točnost in solidnost,

svojim sotrudnikom:
za zvestobo v našem skupnem cilju, postrezati s čim dovršenejšo dobro obutvijo po nizki ceni.

Vrsta 9815-03 Din 89·-
Eleganten salonski čevelj iz črnega baržuna. Vedno potreben dami za dom, v uradu in za vsakdanji ples. Isti s špango za isto ceno.

Vrsta 9775-03 Din 129·-
Te krasne čeveljčke iz svilnega atlasa hočemo prilagoditi vsaki barvi Vaše večerne toalete. Isti čevlji brez špange v vseh modnih barvah.

Vrsta 1937-22 Din 169·-
Praktičen čevelj potreben duševnemu in ročnemu delavcu za vsakdanjo službo. V črni in rujavi barvi za neverjetno nizko ceno.

Vrsta 4837-00 Din 169·-
Specialen čevelj za ples. Izdelan iz laka in lahek kot pero. Z nizko ceno nudimo vsakomur možnost, da pride v družbo ali na ples v pristojnih čevljih.

Vrsta 9805-05 Din 169·-
Priljubljen čevelj naših stalnih odjemalcev, izdelan iz najboljšega laka z elegantnim podpetnikom za neverjetno nizko ceno.

Vrsta 7005-70 Din 19·-
Dama zahteva dandanes lahek čevelj. Radi tega si ne moremo misliti garderobe praktične dame brez teh polgaloš.

Vrsta 1875-78 Din 129·-
Celogumijaste snežke, praktične za dež, sneg in blato. Z gumbi-drukarji praktični za obuvanje, po neverjetno nizki ceni,

Vrsta 1365-75 Din 129·-
Elegantna oblika, kroj preko členkov, volneni gabardin, z baržunastim obrobkom. Letošnji izdelek in naša znamka sta najboljše priporočilo.

Vrsta 6807-70 Din 79·-
Galoše z našo znamko so zaslovele po celem svetu ne samo po svoji obliki in dobri kakovosti, ampak tudi po nizki ceni.

Vrsta 6627-06 Din 249·
Eleganten, udoben čevelj boljšega gospoda. Sportniki na terenu in oni na tribunah ne morejo biti brez čevljev te oblike.

Vrsta 9975-03 Din 199·-
Luksuzno izdelani čevlji iz črnega antilopa, kombinirani z lakom, tako da morete z njimi i na ples i v družbo.

Vrsta 1365-70 Din 99·-
Naš šlager tako z dobrim materijalom kakor tudi z nizko ceno. Želimo s tem tudi najširšim slojem omogočiti nakup dobrih snežnih čevljev, ki jim bodo obvarovali zdravje in povečali sposobnost za delo.

Vrsta 9895-70 Din 199·-
Krasni škornji za ulico. Po najslabšem vremenu bodo Vaše nožice v teh škornjih vedno elegantne in dopadljive. Nosijo se brez čevljev z volnenimi kratkimi nogavicami.

Vrsta 1895-81 Din 199·-
Priljubljeni ruski škornji, ki se nosijo čez čevlje, z mehkimi golenicami, okrašeni z obrobkom iz krimerja.

Vrsta 1367-70 Din 169·-
Moški čevlji za sneg iz finega volnenega gabardena elegantne oblike. Kdor jih še ni nosil, si ne more predstavljati vseh prednosti in udobnosti, ki mu jih nudi ta čevelj za nizko ceno.

Vrsta 9677-22 Din 249·
Priljubljen čevelj naših stalnih odjemalcev. Izdelani so iz najfinejšega boksa z lahkim usnjatim dnom in gumijasto peto. Imamo jih v vseh velikostih in širinah.

Vrsta 1875-57 Din 199·-
Priljubljeni okras. Elegantni čevlji z nizkim podpetnikom, izdelani iz laka, antilope ali finega boksa z raznimi kombinacijami.

Vrsta 6625-08 Din 199·-
Novi model za elegantno damo. Dame, ki goje sport in sicer one na terenu kakor tudi one na tribuni, rabijo tak par sportnih čevljev.

Vrsta 3635-18 Din 169·-
Čevlji za staro mamico in finega boksa z nizko peto, udobni, široke oblike, pa nizke cene.

Vrsta 1645-11 Din 169·-
Soliden čevelj iz črnega ali rujavega usnja z usnjato peto. Praktičen in primeren za mater in hčerko.

Vrsta 0967-00 Din 169·-
Delavni čevlji na terenu. Se ne boje dežja, ne snega, ne blata. Izdelani so iz mastne kravine (juhta) z gumijastim ali usnjatim podplatom.

Vrsta 3267-00 Din 249·-
Moški čevlji iz dullboksa za zimski sport in in strapac. Med dnom je gumijasti umetek, ki varuje nogo vlage in tvori čevelj nepremočljiv.

Vrsta 7047 Din 59·-
Ko zjutraj vstanete iz tople postelje, obujte te copate, ko pridete z dela domov, jih zopet rabite, da odpočijejo Vaše noge. Za to nizko ceno si jih mora vsakdo omiliti.

Vrsta 2861-76 Din 69·-
Otroške snežke iz gumijastega gabardena ali celogume, dovoljujejo otrokom, da gazijo tudi po največji brozgi, dežju, snegu in blatu.

Vrsta 9891-70 Din 99·-
Za naše male generale. Za mal denar mnogo veselja otrokom in staršem.

Vrsta 3762-22 Din 89·-
Otroški čevlji za strapac iz nepremočljivega usnja z močnimi podplati in železno podkvico.

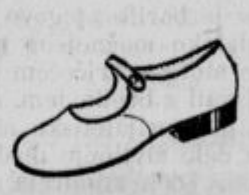

Vrsta 2842-05 Din 89·-
Glejte lahke, udobne čeveljčke za Vaše otroke. Morejo se nositi v snežkah, a so potrebni za vsako svečanost, da povečajo veselje Vaših otrok.

Vrsta 218 Din 89·-
Ko pridete domov, zamenite svoje čevlje s toplimi copatami za dom. Če ste zelo občutljivi, kupite tele visoke preko členkov, da Vam bo topleje.

Bata

478 Ur.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč Izdajatelj: Ivan Rakovec, Urednik: Franc Kremžar,